

65. évf., 2011. VI. 9., ára 100 dinár

21-22

Jó Pajtás

VISZLÁT SZEPTEMBERBEN!

Hurrá, itt a nyár!

Táborozzunk!

Képeink ízelítőt adnak a tavalyi nyári táborokból, melyeket munkatársaink is meglátogattak.

(Lennert Géza fotói)

Sátorok között a MIT- táborban

Tesztelés a Kátai-tanyán

Szieszta a MIT- táborban

Haverok – búcsúzás

Falusi jelenet a Kátai-tanyán

Hurrá, itt a nyár!

Kicsöngettek, rohanunk,
csak egy mondat maradt hátra:
Hurrá, itt a nyár!

Tenger, strand, rettegj, jövünk!
Cukorkát, fagyit nyalva
ugrunk és csobbanunk!

Sokan felszállnak a vonatra,
elutaznak, rohannak, rohannak.
Hegyek, partok, táborok,
megérkeztem, itt vagyok.

Süt a nap, napozunk,
hideg a víz, csobbanunk.
Almát eszünk, vigyázunk,
sokira is vadászunk.

Délig alszunk, hallgatunk,
délután már rohanunk.
Nevetünk, vihogunk,
ugyanarra gondolunk:
Itt a nyár, vigadjunk!

Zabos Réka, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

A szeptemberi viszontlátásig kellemes és eseménydús nyári pihenőt kívánunk a tiniknek, a pedagógusoknak, a Jó Pajtást olvasó szülőknek, nagyszülőknek, továbbá a lap valamennyi barátjának, pártolójának! A Jó Pajtás következő száma szeptember 9-én jelenik meg.

Száríts János nyomában

A szabadkai Száríts János Repülőklub harmadik alkalommal rendezte meg a Száríts-hétvégét a Főnix projekt keretén belül. A különleges hétvége színhelye ezúttal is a békovai repülőtér volt, ahol összegyűltek kicsik és nagyok, hogy barátkozzanak, szórakozzanak és persze versenyezzenek. A szombati nap legalábbis a technikai verseny jegyében telt, hiszen a Modellező Klub fiatal tagjai, akikről nemrég a Jó Pajtásban is írtunk, most végre próbára teheték repülőmodelljeiket, és kiderült, hogy az elmúlt hetek, hónapok alatt mennyire tanultak meg repülőket építeni.

A mintegy harminc versenyző öt kategóriában indulhatott. Volt itt sárkányeregetés, ejtőernyős rakéták kilövése, az A1-esek és a siklórepülő versenyében pedig azt mérték, milyen sokáig marad fenn a levegőben a modell. A siklórepülő két módon is startolhatott, volt, aki kézzel indította útnak, és volt aki egy gumi segítségével lötte ki. A versenyt megelőzően azért jutott idő még egy kicsit gyakorolni a dobás technikáját, elvégzeni az utolsó simításokat és korrekciókat a modelleken, és

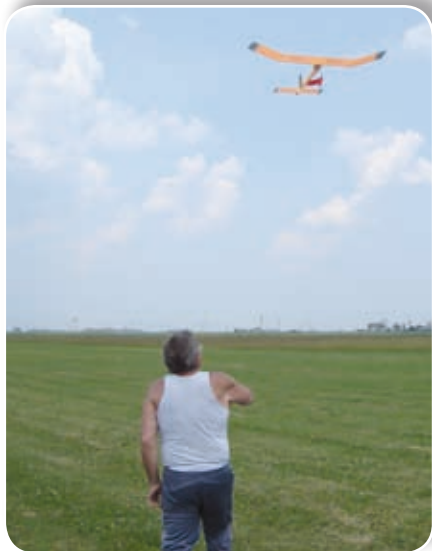
persze a vidám nevetgélés sem maradt el. Ez a szombat azokat is kicsábította a reptéri mezőre, akik csak nézőként vettek részt a Száríts-hétvégében, de nekik is alkalmuk nyílt röptetni néhány siklórepülőt, a végén pedig sikerült a rakétákat is fellőni, melyek aztán ejtőernyővel érték földet.

Bármennyire barátságos hangulatban telt a technikai verseny, azért izgalom is volt bőven.

Pojákovity Norbert, a Széchenyi István iskola ötödikes tanulója legalábbis izgult, de élvezte is a délelőttöt.

– Én nagyon jól éreztem magam, meg jó érzés, amikor elkészítem a modelletem, igaz, volt néhány kisebb hibám, például a horizontális szárnyat nem tettem be rendesen a helyére, meg elszakadt az egyik gumi és kétszer rosszul startoltam. Előfordul, hogy verseny alatt eltörik a szárny és javítani kell, ez a legsérülékenyebb része a modellnek, de ha annyira tönkremenne, hogy már nem lehet mit kezdeni vele, biztosan csalódott lennék. Az A1-esemet két hónap alatt készítettem el, szerintem jó lett, meg vagyok elégedve az időt illetően,

talán még helyezést is elérhetek. Láttam azért sok szép repülést, a modellek sokáig fennmaradtak a levegőben, úgyhogy voltak nálam ügyesebbek. Ez a nap azért főleg a versenyről szólt, és elég sokat izgultam, mert ez volt az első versenyem.

Nem sokan erősítették a lányok táborát, de **Sisa Eleonóra**, aki úgyszintén a Széchenyi István iskolába jár, igyekezett mindent megtenni, hogy ne csak a fiúk arassák le a győzelem babérjait.

– Nekem nincs abban semmi furcsa, hogy főleg fiúk vesznek körül, olyan, mintha egy nagy család lennénk, és sokat segítenek nekem. Hetente háromszor találkozunk a klubban. Vagy a modelleken dolgozunk, vagy lemegyünk asztaliteniszezni. A testvérem már három éve jár a modellezőkhöz, és pár hónapja én is beiratkoztam. Ahogy észrevettem, néhány fiúnál ügyesebbek vagyunk mi lányok, de persze nem mindenkinél. A modellezés kapcsolódás nekem, szerettem ezt csinálni, és szeretnék továbbra is ezzel foglalkozni. Ez az első versenyem, bár reptetésen már voltam itt. Az eredményeim elég jók, büszke lehetek magamra, és örülök, hogy nem tört el a modellem.

Dávid, az Október 10. iskola negyedikes úgyszintén elég újnak számít a csapatban, nagyjából négy hónapja tagja a klubnak, ennek ellenére három versenykategóriában is indult.

– Mikor elkezdtem járni a klubba, az első hetekben izgatott voltam, de érdekes volt, és most már mindenkit ismerek, meg sok barátom lett. Úgy érzem, jól megy a modellezés, megvan hozzá a kezűgyességem. Ez az első versenyem, szerintem nagyon szép eredményeim lettek, remélem, helyezést is elérek. Izgalmas ez az egész nap, nagyon élveztem, de szerintem a többiek is izgultak. Láttam, hogy néhány modell elég sokáig fenn maradt a levegőben, az enyém is elég sokáig repült. Majd holnap kiderül, hogy sikerült. Vasárnap folytatódott a Szárits-hétvége, hiszen ekkor hirdették

ki a győzteseket és kiosztották a díjakat, valamint a szabadkai iskolák számára meghirdetett győztes rajzokat is ekkor lehetett megtekinteni, ahová a készítőiket is meghívták. Mondani sem kell, hogy a rajzok témája egytől egyig a repüléshez kapcsolódott valamilyen formában. A győztesek nyereménye egyébként egy kirándulás a belgrádi Repülőgép Múzeumba, valamint a Nikola Tesla Nemzetközi repülőtérré, így a legügyesebbek számára ez az újabb kaland mindenképpen megérte a befektetett munkát és az izgalmakat.

Sztojánovity Livia

Az adai színjátszók vitték el a pálmát

Ők képviselik Vajdaságot Debrecenben

Biztos többen láttátok már Karinfhy Frigyes: Az emberke tragédiáját. Nos, az adaiak ezt a darabot vitték színre, s adták elő Bácsfeketehegyen, a Vajdasági Diák-színjátszók Szemlélén, ahol első díjat kaptak. Ezzel lehetőségük nyílt Debrecenbe menni a szemlére, ahol ők képviselik Vajdaságot. Ezzel e darabbal léptek föl az ÁMV-én is, és ott is elsők lettek.

A Cseh Károly iskola két épületében folyik a tanítás: a központban és a barapartiban. A baraparti iskolában a magyartanár, Raffai Klára foglalkozik a színjátszókkal. Nagyon kedves a tanár, örömmel mesél a csoportjáról, a próbákról, a versenyről.

– Harmadik éve foglalkozom a színjátszókkal – mondja a tanár –, s nagyon örültünk mindannyian a szép eredménynek, az első helyezésnek. Az emberke tragédiája igen hálás darab, a gyerekeknek nagyon tetszik. Próbáltuk modernizálni, a színek közt is modern zene van, laptop is szerepel benne. Semmi díszlet, kellékként egy kettős létrát használunk. Mivel három szereplő van: Ádám Éva és Lucifer, s hogy ne csak hárman szerepeljenek, úgy oldottuk meg, hogy minden színben más-más alakítja a szerepeket. A gyerekek sokat segítettek a rendezésben, kreatívak, jó ötleteik voltak. Élményként éltem meg, hogy nemcsak a jó tanulók jelentkeztek a színjátszó csoportomba, hanem a gyengébbek is, s igen jól szerepeltek.

Tizenhét szereplő vett részt a darabban: **Rusák Elizabet, Nagypál Renáta, Tóth Gabriella, Resócki Valentina, Kelemen Tamara, Bajúsz Eduárd, Tóth Bojnik Alexandra, Rác Viktória, Juhász Katalin, Lepár Krisztina, Bozsóki Andor, Kállai István, Mészáros**

Zita, Komjáti Jolán, Komjáti Vilmos, Csuvik Pamela és Dósa Viktor. Valójában Viktor nem szerepelt, ő volt a hangtechnikus.

Örömmel mesélnek a sikerről, a szereplésről. Hogy milyen nagy hatással volt Zitára és Jolira a sikeres szereplés, bizonyítja az is, hogy máris eldöntötték, ők színésznők lesznek!

– Az idén döntöttem el, mikor elkezdtem a színjátszó csoportban szerepelni – kezd a mesélésbe Joli. – Farmernadrágban, piros blúzban léptünk föl, melyen az állt: Barapart, Ada. A kellékünk is csak egy kettős létra volt, ahol a leginkább a mesélő, vagy más szereplő állt. Mivel minden színben más-más alakította a szereplőket, voltam Éva, Lucifer és mesélő is. Jó érzés volt győzni, sok tapsot kaptunk. Nagyon örülök, hogy eljutottunk a debreceni szemlére, ahol június tizedikén mi képviseljük Vajdaságot.

– Engem kiskorom óta vonz a szavalás – folytatja Zita –, voltam már Szabadkán a Szózat szavalóversenyen is. Tavaly magyarórán előadtunk egy mesét, s mikor a tanár látta, hogyan szerepelek, ajánlotta, hogy az idén én is tagja legyek a színjátszó csoportnak. Jó, hogy minden színben cserélődünk, így mindannyian szerepelünk. Ez a tanár ötlete volt. A szőke paróka Éva, a fekete sapka Ádám, a szarvacskák pedig Lucifer fejére kerültek.

No, nem biztos, hogy színésznő, lehet, hogy magyartanár leszek, s én is úgy tanítom majd a tanítványaimat szerepelni, mint minket a tanár.

– Nekem is ez a tervem – szól közbe Kati –, hogy magyartanár leszek, s lesz színjátszó csoportom, s viszem őket versenyre, mert olyan jó dolog szép eredményt elérni. Szerintem nagyon is fontos, hogy milyen darabot

adunk elő. A miénk igen érdekes volt, jókat derültünk. A versenyen is a miénk volt a legérdekesebb. Másokét nem is igen lehetett érteni.

– Tényleg nagyon érdekes a darab – kapcsolódik a beszélgetésbe Gabriella –, s a próbákon sokat nevtünk, szórakoztunk. Miután betanultuk a szöveget, a saját ötleteink alapján játszottuk el. Nagyon örülök e szép eredménynek, s a debreceni szereplésnek.

– A próbákon először úgy képzeltem el – magyarázza Viktória –, hogy mindenki a saját szerepére ügyel. Közben úgy segítettünk egymásnak, ahogyan csak tudtunk. Nekem különösen a színek közti rockos számok tetszettek, meg a fényeffektusok. Olyan volt, mintha igazi bulin lettünk volna.

– Nekem a jógás jelenetek nyerték el a tetszésemet – teszi hozzá Krisztina. – Az is jó volt Bácsfeketehegyen, hogy barátkoztunk, megismerkedtünk a törökkanizsai színjátszókkal. Azóta is csetelünk a Facebookon.

– Jó kis csapat lett a mi színjátszó csoportunk – veszi át a szót Valentina –, jól összebarátkoztunk. Jobb volt a próbákon, mint otthon a képernyő vagy számítógép előtt ücsörögni...

– Bizonyítottunk. Szép eredményt értünk el – teszi hozzá Elizabet. – Piaci árus és táncos is voltam.

– Én is szerettem a próbákra járni – mondja Tamara –, és az ÁMV-én elért szép eredmény is nagy öröm számunkra. Érmek és diplomák kaptunk mindannyian. Ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak, szerepeljenek, mert nincs nagyobb öröm, mint mikor megtapsolnak bennünket, meg díjat is kapunk.

Gratulálunk!

Koncz Erzsébet

Szórakoztató szóra készítés

Anyanyelvpoló csoportok tartalmas és hangulatos szemléjéről

A Vajdasági Pedagógusok Egyesülete Szórakoztató szóra készítő elnevezésű csoportjainak idei, május 27-i szemléjét is mgr. Viola Lujza magyartanár, az anyanyelvpolás-oktatás szakmai vezetője szervezte. E hagyományos, 17. bemutató műsor helyszíne ezúttal is, mint több éve már, az újvidéki Nikola Tesla Általános Iskolában volt. Nagy Margit, az egyesület elnöke nyitotta meg a rendezvényt köszöntőt mondvá.

Vajdasági csoportok képviselőiben, ünneplőbe vagy népviseletbe öltözve kis- és nagydiákok, valamint iskoláskor előtti gyerekek szerepeltek, összesen csaknem hetvenen. Mindannyian betekintést nyújtottak tartalmas és eredményes évi munkájukba, miközben ügyeltek a helyes, szép kiejtésre.

Az erzsébetlaki óvodások – Mijátov Irén oktató vezetésével – vidám verses-énekes összeállítást adtak elő. Kéz a kézben serkentettek anyanyelv-tanulásra, gyermekköltemények és -dalok kézfogására. Szabó Márta felkészítésével a nemesmiliticsi kisdíákok magyar népköltészeti alkotásokat és Weöres Sándor-verseket (Galagonya, Kocsi és vonat) szólaltattak meg. Molnár Urbán Éva bókai kis tanítványai a Jön az ősz című összeállításban élvezettel szavalták többek között Kányádi Sándor és Móra Ferenc egy-egy versét. Lukács Gabriella tanítónő egyik nagybecskereki csoportja és a maradéki diákjai együtt léptek fel népi gyermekjátékok megjelenítésével és szavalatokkal. A megne-

Módos

vezett pedagógus másik nagybecskereki csoportja szófacsaró artikulációs gyakorlatokkal, nyelvgyötrő mondókákkal és Petőfi-versekkel szórakoztatta a jelenlevőket, ötletes színpadi képekben. Lukács Attila módosi szereplői tréfás gyermekverseket népszerűsítettek. Krizsán Valéria csonoplyai fellépői sorolókat és felelgetőket mutattak be a magyar népköltésből. Az ürményházi diákok – Viola Lujza tanár felkészítésével – az évszakokkal és hagyományainkkal kapcsolatos költeményeket választottak bemutatásra. Lukács Attila közreműködésével a nezsényi általános iskolások műsorszámában elhangzott Osvát Erzsébet Szivárvány, Zelk Zoltán Madáriskola c. költeménye is. A homokrévi csoport néhány diákja részére Szirák Katalin készített verses összeállítást, amelyet Demény Ottó Anyanyelv c. költeménye fémjelzett. A magyarittabéi tanulók prózamonddással elevenítették fel helységük

Magyarittabé

történetét és szokásait, érdekességként szármoltak be az ottani hajdani foglalkozásokról is. Szólásokat idéztek, népdalt énekeltek dr. Penavin Olga gyűjtéséből. Petes Erzsébet volt a felkészítő oktatójuk. Szarka Edit szerkesztett népköltési összeállítást a tamásfalvi csoport fellépői részére.

Viola Lujza koordinátor végezetül dicséretben részesítette a szereplőket és a csoportvezető alkotókat. Közölte, hogy számos diákléplő jutalomként hazai vagy magyarországi nyári tábor részvevője lesz.

A szemle feltárta anyanyelvünk és kultúránk gazdagságát, halhatatlan kincseit. Ezúttal is adódott lehetőség a baráti kapcsolatok gazdagítására a szép szó jegyében.

Berényi Ilona
Fotó: Lukács Attila

Nagybecskerek

Maradék, Nagybecskerek

Június 9.

Félix, Bódog, Diána, Előd, Ludovika, Pelágia és Pelágiusz napja.

Félix: Latin eredetű név. Jelentése: boldog, szerencsés. A Bódog ugyanennek a névnek a magyarított változata: ha lehetséges, még ritkábban fordul elő...

Pelágiusz: Görög eredetű, a Pelágia név férfi párja. Jelentése: tengerész, tengeri utazó.

1951. VI. 9. – 60 éve történt

Los Angelesben megszületett James Newton Howard amerikai zeneszerző, aki a következő filmek zenéjét alkotta meg: Pretty Woman, Az ördög ügyvédje, Vírus, Waterworld, Wyatt Earp, Dave, Álomcsapda, Peter Pan, Jelek, Amerika kedvencei, Atlantisz – Az elveszett birodalom, Dínó, Jég és föld között, Hatodik érzék, Álljon meg a nászmenet!, Dante pokla, Hanta Boy, Az esküdt, Space Jam – Zúr az űrben, Egy igaz ügy, My Girl – Az első szerelem, Egy lépés a halál.

1934. VI. 9. – 77 éve történt

Először jelent meg képregény Donald kacsa főszereplésével, aki a szárazföldön is matrózíngot és -sapkát visel (nadrágot viszont csak akkor, ha úszni megy...). A 1930-as években közösen szerepelt a Disney rajzfilmjeiben Miki egérrel, Goofyval és Plútó kutyával. Sokáig a képregényekben is csak velük együtt lépett fel, míg a 1930-as évek második felében Al Taliaferro és Ted Osborne megalkották az önálló karaktert. Elsősorban városlakót csináltak belőle, és adtak neki három unokaöcsőt (Tiki, Niki és Viki) – ebből alakult ki később a komplex Donald Kacsa-univerzum.

Június 10.

Gréta, Margit, Diána, Gitta és Bács napja.

Margit: A görög eredetű latin Margareta név megmagyarosodott alakja. Jelentése: gyöngy. A németben és a svédben is ebben a formájában használják. Legismertebb viselője Árpád-házi Szent Margit, IV. Béla király leánya.

Bács: Török eredetű, régi magyar személynév. Török méltóságnévből származik. Jelentése: kis uraság.

1880. VI. 10. – 131 éve történt

Nagykárolyban megszületett Kaffka Margit író, költő. 1912-ben jelent meg első (és talán legfontosabb) nagyregénye, a Színek és évek, amely az értékeit vesztett dzsentritársadalommal és a

századfordulón élő nők sorsával foglalkozik. Másik nagy sikert aratott regényét, a Hangyabolyt – melyben a zárdában töltött éveket idézi fel – 1917-ben adták ki. Az I. világháború után tizenkét éves fiával együtt a spanyolnátha járvány áldozatává vált.

1943. VI. 10. – 68 éve történt

Bíró László József Argentínában szabadalmaztatta a golyóstoll véglegesített technológiáját, ma is használt változatát. A sok más találmánnyal is rendelkező Bíró Buenos Airesben hunyt el 1985-ben. Elismertségét bizonyítja többek között, hogy választott hazájában az ő születésnapja, szeptember 29. az argentin feltalálók napja.

Június 11.

Barnabás, Paula és Roxána napja.

Barnabás: Arameus eredetű bibliai név. Jelentése: a vigasztalás fia. Más feltevések szerint a prófétálás fia vagy Nebo fia. **Roxána:** Perzsa, görög eredetű név latinos formája, Nagy Sándor feleségének a neve volt. Jelentése: világos, ragyogó.

1864. VI. 11. – 147 éve történt

Megszületett Richard Strauss, német zeneszerző (Till Eulenspiegel).

1910. VI. 11. – 101 éve történt

Megszületett Jacques-Yves Cousteau (Cousteau kapitány) közismert francia tengerkutató és bűvár, természettudós és filmkészítő. Életét a tengeri felfedezéseknek szentelte. Népszerűségét természetfilmjeinek széles körű ismertsége okozta és tudományos munkásságának elismeréséül a Francia Akadémia tagjává fogadta. Párizsban halt meg 1997. június 25-én.

Június 12.

Villő, János és Leó napja.

Villő: Újkeletű névalkotás Kodály Zoltán 1925-ben szerzett gyermekkórusra írt műve a nyomán. A villő szó a régi magyar tavaszi, téltemető népszokás, a villőzés során énekeltek versekben fordul elő. Villőzészor a Zoborvidéken (Nyitra környékén) feldíszített zöld fűzfaágakkal járták be a lányok a falut. A szó a latin vilus szóból ered, ennek jelentése: lomb. A szláv vila szó jelentése tündér. **Leó:** A görög Leon név latin alakváltozatából való. Jelentése: oroszlan.

2011. VI. 12. – Pünkösdvasárnap

Az elnevezés a görög pentekosztész, azaz ötvenedik szóból ered, a húsvét szombat utáni ötvenedik napon ünneplik.

1886. VI. 12. – 125 éve történt

Elfogadták Eiffel mérnök tervét az azóta Párizs jelképévé vált torony megépítésére. Párizs jelképe, az Eiffel-torony Gustave Eiffel-ről (1832–1923), az építőről kapta nevét, akinek mellszobra ma is látható az északi pillér tövében. Az építmény a francia forradalom centenáriuma rendezett világkiállításra készült. 700 terv közül fogadta el a zsűri 1886. június 12-én Eiffel mérnök művét, az építkezés 1887. január 26-án kezdődött, majd tiszteletreméltó gyorsasággal, 2 év, 2 hónap és 2 nap alatt fel is épült az torony.

Június 13.

Antal, Anett és Tóbiás napja.

Antal: A római Antonius nemzetségnév rövidüléséből származik az Antal férfinév. Jelentése valószínűleg: herceg, fejedelem, előljáró.

Tóbiás: Héber, latin eredetű név. Jelentése: Jahve jó.

1195. VI. 13. – 816 éve történt

Liszabonban megszületett Pádúai Szent Antal, a gyermekek védőszentjének napja. A legnépszerűbb legendája szerint egy zsidó embert meg akart győzni arról, hogy Krisztus jelen van az oltári szentségben. Ezért a zsidó a szamarát a kehely és az ostyva elé vezette, ahol az állat letérdelt. Így lett a szamar Szent Antal jelvénye. Másik attribútuma a lilium. Ábrázolásai során ilyen virágot tart a kezében. Antal a gyermekek védőszentje, így gyakran ábrázolják kisgyermekkel a karján.

2011. VI. 13. – Pünkösdhétfő

Magyarországon pünkösdhétfő 1993. óta munkaszüneti nap, nálunk munkanap. A pünkösdkirály választás egyfajta legényvirtus volt, lovas versennyel, tűzgrással, egyéb vetélkedéssel. Aki a legderekabbnak bizonyult, egy évig ingyen ihatott a falu kontójára, és minden mulatságra hivatalos volt.

Június 14.

Vazul, Zalán, Valér, Herkules, Metód és Hartvig napja.

Vazul: A Bazil név régi magyar Wazul formájából származik. Az írott névformának a helyes kiejtése Vászol, Vászoly lett volna.

Metód: Görög, latin eredetű név. Jelentése: kutatás, nyomozás, csel, furfang.

1811. VI. 14. – 200 éve történt

Megszületett Harriet Beecher Stowe amerikai író, aki a rabszolgaság ellen emelt szót. Fő regénye, a „Tamás bátya kunyhója, avagy a négernek élete Észak-Amerikai rabszolgatartó államaiban” 1852. III. 12-én jelent meg. A mű a személyükben jogtalan néger rabszolgák tipikus sorsát ábrázolja, akiket – tekintet nélkül a családi kötődésekre – eladhatnak. Tamás bátya, urának leghűségesebb szolgálója, életútján mutatja be az író a négerrel szembeni különböző bánásmódokat. Amikor a rabszolgatartás hívei cáfolták a regény mondanivalóját, az író kiadta a „Kulcs a Tamás bátya kunyhójához” című szociográfiai művét.

1927. VI. 14. – 84 éve történt

Meghalt Jerome K. Jerome, angol író (Három ember egy csónokban).

Június 15.

Jolán, Vid, Ábrahám, Viola, Bernát és Aurél napja.

Jolán: Írói névalkotás Dugonics Andrásnak a Jólánka, Etelkának leánya című regényében (1803). Forrása a középkori magyar Joleán (jó leány) név. A görög eredetű Jolanda, Jolánta magyarításának is tekintették.

Ábrahám: Héber eredetű név. Jelentése: a Biblia szerint: „a sokaság atyja”. A páriárka eredeti neve Abirám (Ábrám) volt. A hosszabb névváltozatot akkor kapta, amikor Isten megígérte neki: „népek sokaságának atyjává teszlek.”

1893. VI. 15. – 118 éve történt

Budapesten meghalt Erkel Ferenc zeneszerző, a nemzeti opera megteremtője, a magyar Himnusz megzenesítője. Első operája, a Bátor Mária 1840-ben készült, 1844-ben mutatták be a Hunyadi Lászlót, majd megnyerte azt a pályázatot, amelynek köszönhetően ő zenésíthette meg Kölcsey Himnuszát. 1853-ban az ő vezetésével alakult meg a Filharmoniai Társaság, 1861-ben pedig bemutatták leghíresebb operáját, a Bánk Bánt.

1946. VI. 15. – 65 éve történt

Megszületett Demis Roussos egyiptomi születésű görög énekes (Goodbye my love goodbye).

Június 16.

Jusztin, Ajtony, Péter, Ferenc, Jusztina és Aurélián napja.

Jusztin: A latin eredetű Justinus név rövidülése, ez a Justus, magyarul Jusztusz továbbképzett alakja.

Ajtony: Török eredetű régi magyar név. Jelentése: arany.

1309. VI. 16. – 702 éve történt

Egyszerre három ősi szabály megsértésével királlyá avatták I. Károly Róbertet. Budán, a Boldogasszony- (mai Mátyás) templomban, egy újonnan készített koronával másodszor koronázták meg.

1829. VI. 16. – 182 éve történt

Megszületett Geronimo (csirikava nyelven Goyaaalé, vagyis 'one who yawns' [Ásító]); angolul gyakran Goyathlay-nak ejtették), az apacsok vezére. Az Amerikai Egyesült Államokban élő csirikava apacsok kimagasló törzsi vezetője volt, aki hosszú háborút vívott a törzsi területeket elfoglaló európai telepesek ellen.

Június 17.

Laura, Alida, Adolf, Teofil, Terézia, Marcián és Bató napja.

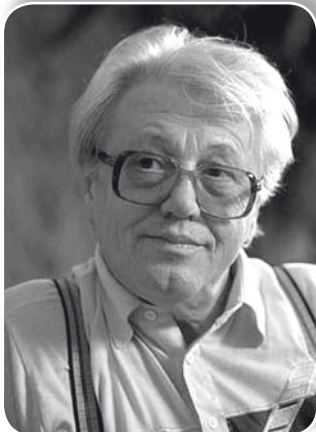
Laura: Latin eredetű, a Laurentius magyarul Lőrinc férfinév női párjának, a Laurenciának a rövidülése. Jelentése: babérfa, babérkoszorú.

Bató: Magyar eredetű név. Jelentése: buzogány.

1903. VI. 17. – 108 éve történt

Henry Ford megalapította a Ford Motor Companyt, s a köznapi élet részévé tette az autót.

1927. VI. 17. – 84 éve történt

Megszületett Sütő András, erdélyi magyar író (Anyám könnyű álmot ígér).

Június 18.

Arnold, Levente, Kamilla, Márk, Márkus, Eufémia és Dezdemóna napja.

Arnold: Germán eredetű név. Jelentése: sas, uralkodó.

Márk: A Márkus név rövidülése, amely a latin Marcus névből származik. Jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt, határvidék, erdő védője.

1482. VI. 18. – 529 éve történt

A horvátországi Kamačićban megszületett Fráter György (eredeti nevén: Utiése-
nić, Martinuzzi) erdélyi kormányzó, királyi helytartó és római katolikus főpap, aki megkezdte Erdély külön állammá szervezését.

1942. VI. 18. – 69 éve történt

Liverpoolban megszületett Sir Paul McCartney a Beatles alapító tagja, az Angol Királyi Trón lovagja, zeneszerző, énekes. Több zenei csúcsot tart a Beatles együtessel, például először a Beatles tartott koncertet egy stadionban, Amerikában. Róluk készült először film, A Hard Day's Night, később pedig a Sárga tengeralattjáró címmel.

Június 19.

Gyárfás, Rómeó, Julianna, Hajnalka és Mihály napja.

Gyárfás: A név görög-latin eredetű. Jelentése: idős férfi. A Gerváz régi magyar alakja.

Rómeó: A latin Romaeus név olasz formája. Jelentése: római vagy a Római Birodalomból származó. A késő középkorban így nevezték a Rómába vagy a Szentföldre zárandókat is.

1978. VI. 19. – 33 éve történt

„Megszületett” Garfield, a macska. A Garfield pár képből álló képregények címe. A történetek címszereplője Garfield, egy lusta, kövér macska és gazdája, Jon, majd Jon kutyája, Ubul (angolul Odie).

1623. VI. 19. – 388 éve történt

Megszületett Blaise Pascal francia filozófus, matematikus és fizikus. Gondolatok (Pensées) című munkája halála után, 1669-ben jelent meg. A posztumusz

Manchester Mark I.

kiadású mű a kereszténység apológiája (védőbeszéde) volt, amelyben Pascal az igazságról, szívről, észről és megismerésről írt.

Június 20.

Rafael, Koppány, Margit, Florencia, Florentina és Benigna napja.

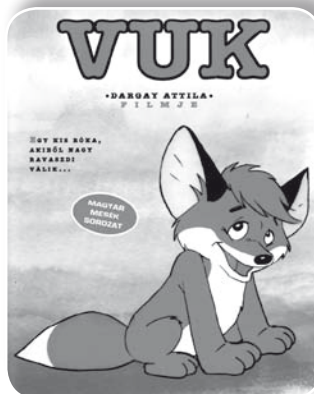
Rafael: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten meggyógyít.

Koppány: Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, az István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése méltóságnev: nagy, győzelmes, erős, magas.

2001. VI. 20. – 10 éve emlékeznek meg róla.

A menekültek világnapja. Az ENSZ közgyűlésének határozata alapján ünnepeljük. Az Afrikai Egységszervezet indítványára 1975. június 20. óta minden évben megtartották az afrikai menekültek napját, arra emlékezve, hogy 1974. június 20-án életbe lépett az egységszervezet vezetőinek megállapodása. Ehhez a kezdeményezéshez csatlakozott az ENSZ közgyűlése 2001-ben.

1927. VI. 20. – 84 éve történt

Mezőnyéken megszületett Dargay Attila rajzfilmrendező. Pályafutását díszletfestőként kezdte a Nemzeti Színházban, majd tervező volt, 1957-től pedig rendező a rajzfilmgyártásban. Többek között I. díjat kapott Cannes-ban és a magyar rövidfilmfesztiválon, Ezüstszerleget Salernóban, játékfilmszemlén közönség- és rendezői díjat. Filmjeiből: Ne hagyj magad emberke!, Dióbél királyfi, Három nyúl, Gusztáv, Pom-Pom meséi, Lúdas Matyi, Vuk, Az erdő kapitánya.

Június 21.

Alajos, Leila, Lujza és Olga napja.

Alajos: Magyar megfelelője a germán-latin eredetű Alwis, Alois neveknek. A név jelentése: egész, bölcs.

Leila: Perzsa eredetű arab névből származik, angol nyelvterületen igen gyakori név. Jelentése: sötétség, éjszaka, sötét hajú.

1982. VI. 21. – 29 éve történt

A zene európai ünnepe: 1982-ben tartották meg először Franciaországban. Maurice Fleuret francia zenetudós javasolta, hogy a nyár első napját a világon mindenütt köszöntés zenével. Az ötlet Jack Lang, akkori francia kulturális miniszter támogatásával valósult meg.

1948. VI. 21. – 63 éve történt

A Manchester Mark I. nevű számítógépen lefutott az első eltárolt számítógépes program.

Június 22.

Paulina, Tamás, Ákos és Albin napja.

Paulina: Latin eredetű név, a Paula tolvábbbképzése. Jelentése: kicsi, kis gyermek.

Albin: A latin Albinus családnévből ered. Jelentése: fehér. Ezenkívül lehet a germán eredetű Alvin alakváltozata is, amelynek jelentése: nemes, tündér, barát.

1633. VI. 22. – 378 éve történt

Galileo Galilei olasz csillagász visszavonta állítását, miszerint a Föld kering a Nap körül. Előzőleg V. Pál pápa felszólította Galileo Galileit, aki matematikus, filozófus és csillagász volt, hogy ismerje el, tudományos nézetei tévesek. Galilei heliocentrikus (Napközpontú) világképe – amely szerint a Föld mozog a Nap körül, vagyis a Föld nem lehet a világegyetem középpontja – szükségesnek tartotta, hogy a Bibliát a természettudomány által bizonyított tényekkel magyarázzák.

1913. VI. 22. – 98 éve történt

Szombathelyen megszületett Weöres Sándor Baumgarten- és Kossuth-díjas költő, író. Budakeszi Weöres Sándor költő, író, műfordító, irodalomtudós. Édesapja, id. Weöres Sándor hivatásos katona, huszártiszt, földbirtokos volt; édesanyja, Blaskovich Mária nagyszombati, gazdag szerb polgárcsaládból származott. Utolsó nagy fellépése 1980-ban volt, amikor feleségével, Károlyi Amyval, valamint Juhász Ferencsel és Nemes Nagy Ágnessel közösen felolvasást tartott a londoni River Side Stúdióban. Elveszített eszmélettel 1989. január 22-én halt meg Budapesten.

Liszt Ferenc

(Doborján/Raiding, 1811. október 22.

– Bayreuth, 1886. július 31.)

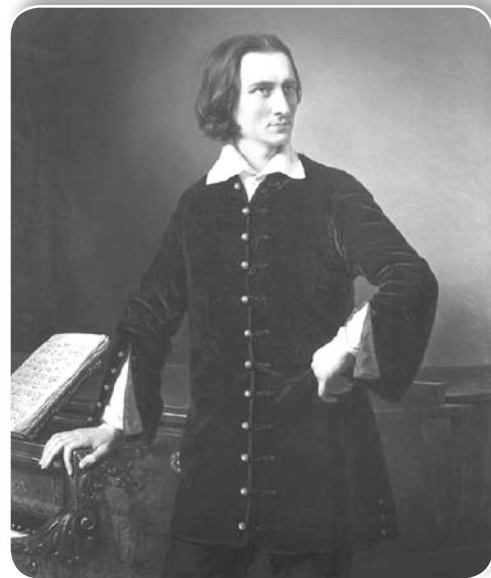
„A lángész kötelez!” („Génie oblige!”) – ez volt a jelszava a 19. század egyetlen világszerte is az igazi nagyok közé sorolt magyar muzsikusanak, Liszt Ferencnek. E jelszó értelmében sokoldalúan kiaknázta saját különleges képességeit, mint kora egyik legkiemelkedőbb, lenyűgöző hatású zongoraművésze, merészen újító zeneszerző, karmester, nagy vonzaskörű pedagógus és zenei író. Páratlan nyitottsággal szívta magába mindazokat az értékeket, amelyekkel mozgalmas élete során Európa különböző országaiban találkozott, ugyanakkor mindenütt önzetlenül és hatékonyan hozzájárult a zenei kultúra fejlődéséhez.

A kis Sopron vármegyei falu, ahol 200 évvel ezelőtt német ajkú szülők gyermekeként világra jött, ma az ausztriai Burgenland tartomány része. Liszt Ádám, a muzikális édesapa, az Esterházy-birtok jószágigazgatója mindent megtett, hogy a már kilencévesen Sopronban és Pozsonyban koncertező csodagyerek előtt megnyíljon az út a tehetségéhez méltó zenei pályához. A teljes anyagi bizonytalanságot is vállalva, Párizsba vitte tizenkét éves fiát, aki előzőleg közel másfél évig Bécsben tanult a volt Beethoven-tanítvány Carl Czernynél és Mozart egykori riválisánál, Antonio Salierinél, majd 1823 májusában Pesten adott koncertekkel vett hosszú időre búcsút hontársaitól.

Az arisztokrata szalonokban és nyilvános koncerttermekben egyaránt közkedvelté vált Liszt 1833-ban ismerkedett meg Marie d'Agoult (született Flavigny) grófnéval (1805–1876), nagy szerelmével és első élet-társával. 1835–1839 között rövid megszakításokkal Svájcban és Itáliában éltek, ami Liszt szellemi horizontjának további tágulását eredményezte. Vándoréveik alatt születtek gyermekeik: Blandine (1835–1862) Genfben, Cosima (1837–1930) Comóban és Daniel (1839–1859) Rómában. Irodalmi igényességű, a párizsi sajtóban publikált „úti levelek” és számos későbbi nagy kompozíció ötletei, első megfogalmazásai köthetők ehhez az időszakhoz. Az 1838-as nagy pesti árvíz híre ébresztette fel Lisztben a magyar nemzethez való tartozás már-már elfeledett érzését. A korábban szokásos vegyes műsorok helyett ő adott először teljes hangversenyt szóló zongorán 1839-ben („A koncert – én vagyok”), és hangszerén hitelesen érzé-

keltetni tudta akár egy teljes zenekar hangzását is Beethoven és Berlioz szimfóniáiból készített „zongorapartitúráiban”.

Amikor Liszt elismert művészként 1839/40 fordulóján először tért vissza Magyarországra, Pesten és Pozsonyban (életében először) karmesterként is bemutatkozott. Kirobbanó sikerű koncertjeinek jövedelmével támogatta a Nemzeti Színház és egy Pesten felállítandó nemzeti konzervatórium ügyét is. A feltörekvő magyar nemzet képviselőjeként fogadták, amit Vörösmarty ódája, a „Liszt Ferenchez” fejez ki a legszebben: „Állj és mondjuk: égnek! / Még van lelke nemzetének”, s ezt ő maga is megérezte: „Másutt mindenhol a közönséggel van dolgom, de Magyarországon a nemzethezszólok!” 1846-os hosszabb látogatása, melynek során az ország számos városába és Erdélybe is eljutott, csak tovább erősítette a hazához tartozás érzését. A két magyar látogatás számos életre szóló baráti kapcsolatot eredményezett, és módot adott a főként cigányok előadásában hallható közkedvelt verbunkos és csárdászene, magyar népies műdalok, nagy ritkán népdalok megismerésére is. Liszt az 1840-es években Európa-szerte játszott magyar dallamokon alapuló saját feldolgozásait, amelyek a későbbi Magyar sorozat előzményét képezték. Marie d'Agoult 1844-ben szakított Liszttel, aki gyermekeik nevelését saját édesanyjára, illetve nevelőkre bízta, míg jómagya tovább folytatta családjá eltartását hosszabb távra is biztosító koncertútjait, melyek során 1847 februárjában Kijevben megismerkedett Carolyne von Sayn-Wittgenstein (született Lwanowska) hercegnével (1819–1887). Liszt ekkoriban már több nyugalomra, megállapodásra vágyott, hogy zeneszerzési tervei megvalósításának élhessen. Erre végül egy kicsiny német nagyhercegség székvárosa, a nagy kulturális-művészeti hagyománnyal rendelkező Weimar nyújtott lehetőséget, ahol Liszt már 1842-ben elnyerte a „rendkívüli szolgálatban lévő karmester” címét, de csak 1848 elején, virtuóz pályáját véglegesen lezárva telepedett le. A tizenhét évesen nem kívánt házasságba kényszerített, férjétől külön élő dúsgazdag, művelt és önálló Carolyne őszintén hitt Liszt zeneszerzői tehetségében, és mindent megtett, hogy segítse annak kibontakoztatását.

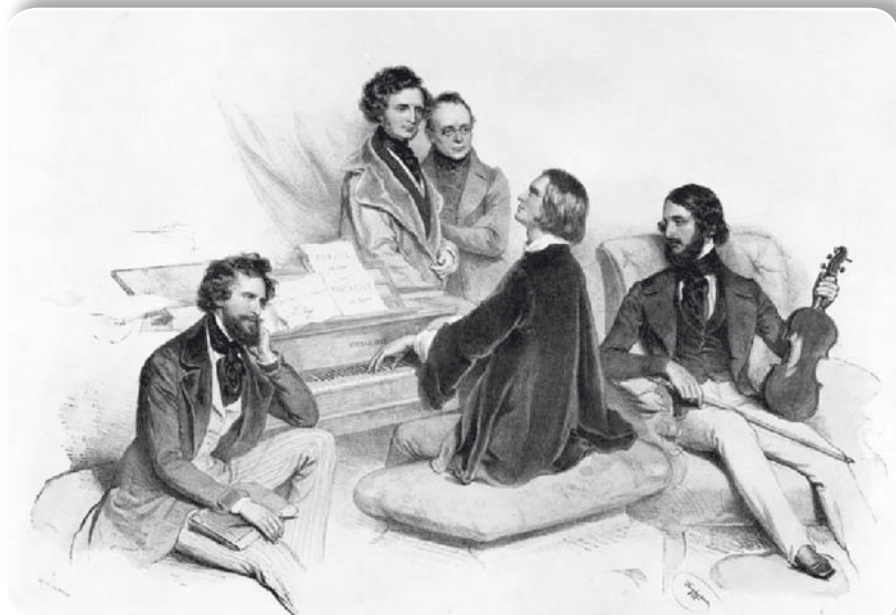

Liszt Ferenc, Barabás Miklós olajfestménye, 1847., MNM

Liszt weimari tevékenysége arra irányult, hogy Goethe és Schiller városát a hanyatlás évtizedei után ismét a magasrendű művészet, elsősorban a zene központjává tegye. Az udvari zenekar karmestereként a klasszikus Beethoven mellett mind a zenés színpadon, mind a hangversenyek programjain nagy teret nyitott az értékes kortárs műveknek. Sorra mutatta be Schumann, Berlioz, Wagner, Meyerbeer, Verdi, Flotow, Raff, Rubinstein, Cornelius operáit, szimfonikus alkotásait. Különösen fontos volt az 1848-as forradalmi tevékenysége miatt német földről száműzött Richard Wagner erkölcsi és anyagi támogatása, akiben Liszt felismerte a korszakalkotó lángelmét: a Tannhäuser sikerre vitele (1849) után 1850-ben megvalósította a Lohengrin ősbemutatóját, műsorra tűzte A bolygó hollandit és a Rienzit, és tanulmányok publikálásával is próbálta előkészíteni a terepet ahhoz, hogy Wagner majd Weimarban valósíthassa meg a Nibelung gyűrűje grandiózus tervét.

Az 1867-es osztrák–magyar kiegyezést követő koronázásra Liszt ünnepi misét komponált, de csak a hazai muzikusok, közéleti személyiségek összefogásával és Erzsébet császárné közbenjárására sikerült elérni, hogy ne a bécsi udvari karmester művét, hanem az ő Magyar koronázási miséjét adják elő 1867. június 8-án a budavári Nagyboldogasszony- (Mátyás-) templomban Ferenc József császár és Erzsébet császárné magyar királlyá és királynévá koronázása alkalmával. A misét bécsi művészek szóltatták meg, Liszt csupán szerény hallgatóként volt jelen a karzaton. Magyar előadókkal és Liszt vezényletével csak két év múlva hangozhatott el Pesten a mise, Reményi Ede is ekkor játszhatta el először a neki írt hegedűszólókat.

Római tartózkodásai során gyakran volt Gustav Hohenlohe bíboros vendége a Ró-

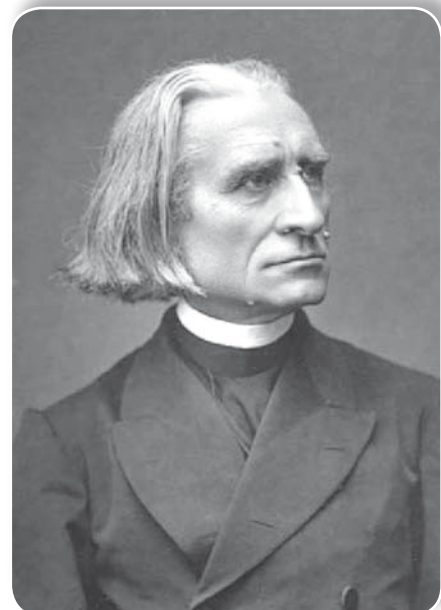
Matiné Lisztnél, Joseph Kriehuber színezett litográfiája, 1846., MNM

mához közeli Tivoliban, a Villa d'Estében. Ezenkívül ismét vállalt számos kisebb utazást is fontosabb zenei eseményeken való részvétel céljából, és néha elfogadott személyes meghívásokat is. Vándoréletében azonban egyre fontosabb sarokponttá vált szülőházaja. 1870-ben két alkalommal összesen csaknem kilenc hónapot töltött Magyarországon (ennek egy részét legkedvesebb magyar barátja, Augusz Antal báró szekszárdi kúriáján, ahol már korábban is többször vendégeskedett).

1871-ben királyi tanácsosi kinevezést kapott évi 4000 forint tiszteletdíjjal, s bár ez hivatalosan semmire sem kötelezte, még nagyobb lelkesedéssel állt a zeneakadémia ügye mellé. „Engedtessek meg nekem, hogy a magyar nyelvben való sajnálatos tudatlanságom ellenére születésemtől a sírig szívemben és érzéseimben magyar

maradjak, és ennek megfelelően odaadóan elő kívánjam mozdítani a magyar zene-kultúra ügyét” – írta Augusztnak 1873. május 7-én. Hazájához való kötődését tovább erősítette az a páratlan szeretet, mellyel 50 éves művészi jubileumát ünnepelték 1873 novemberében Budapesten. Egyházzenei főművét, a grandiózus Krisztus-oratóriumot először adták elő rövidítések nélkül Richter János (a később Hans Richter néven világhírűvé vált, győri születésű karmester) vezényletével; Gobbi Henrik kantátát komponált, Budapest főváros Liszt-ösztöndíjat alapított tiszteletére. Liszt halálából a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta művészeti pályafutásának legszebb tárgyi emlékeit.

A Magyar Királyi Zeneakadémia hosszas huzavona után, anyagiak híján az eredeti elképzeléseknél jóval szerényebb keretek között 1875. november 14-én nyílt meg, elnöke Liszt Ferenc, igazgatója Erkel Ferenc, főtitkára Ábrányi Kornél, további tanárai Robert Volkmann és Nikolits Sándor lettek. Erkel önzetlen és kitartó munkája Liszt nemzetközi tekintélyével párosulva átsegítette az intézményt a kezdeti nehézségeken; a növendékek és tanszakok száma fokozatos növekedésnek indult. 1879-ben átköltöztek az első szerény, Hal téri bérlemből a Sugár úti, jóval nagyobb épületbe (ez a mai Régi Zeneakadémia az Andrássy út és Vörösmarty utca sarkán). Liszt a Zeneakadémián is tiszteletdíj nélkül tanította bel- és külföldi növendékeit ingyenes szolgálati lakásán, a mai mesterkursusoknak megfelelő rendszer szerint csoportos órákon. Utolsó budapesti lakása a mai Liszt Ferenc Emlékmúzeum, melyben a Zeneakadémiára hagyományozott hangszerei, könyv- és kottatára is található.

Liszt 1871-ben, Fritz Luckhardt (Wien) fotója. LM

Lisztnek utolsó néhány évében az elismerések, ünneplések mellett sok méltatlan támadásban, mellőzésben, magánéleti kellemetlenségben is volt része. Zenéjének fejlődését sokan alkotóereje hanyatlásának tekintették. (Cosima naplójából tudjuk, hogy maga Wagner – akit Liszt Bayreuth megvalósításához is teljes erejével segített – már a Krisztus-oratóriummal szemben is értetlenül állt.) Az Operaház megnyitására komponált Magyar király-dal nem került előadásra az 1884-es megnyitón, mivel az intendatúra attól tartott, hogy a benne felhasznált Rákóczi-nóta dallama a lojális szöveg ellenére sértené az uralkodó párt. Jellemző, hogy Liszt utóbb éppen ezt a dalt választotta, amikor barátja és zeneakadémiai tanártársa, Ábrányi Kornél saját kezű kéziratot illusztrációt kért tőle egy róla írt cikkhez. „Mint magyar hazámnak hú fia – Liszt Ferencz” – írta a kottás emléklap alá, magyar nyelven.

A betegeskedő, megromlott látású Liszt 1886-ban, sürgető meghívásoknak eleget téve még egy nagy körutazást tett Nyugat-Európában, ahol Párizsban és Londonban óriási sikerrel adták elő műveit, többek között a Szent Erzsébet-legendáját és az Esztergomi misét. Munkácsy Mihály Párizsban megfestette híres arcképét, és meghívta a nagy utazások után pihenni luxemburgi kastélyába, Colpachba. Liszt innét erősen meghűlve érkezett 1886. július 21-én Bayreuthba, ahol az 1883-ban megözvegyült Cosima Wagner először vezette önállóan az ünnepi játékokat. Rövid, ám súlyos szenvedés után tüdőgyulladás vetett véget Liszt életének 1886. július 31-én. Mivel végső nyughelyéről többféle, egymásnak ellentmondó nyilatkozat maradt fenn, leánya végül Bayreuthban helyeztette örök nyugalomra.

Utolsó, nehéz éveiben Lisztnek az őt mindenütt körülvevő, Európa valamennyi részéből, sőt Amerikából érkezett tanítványok szeretete nyújtott kárpótlást. Sokan közülük tanárként vitték tovább a Liszt-tradíciót, mely talán a legfolyamatosabban a budapesti Zeneakadémián (a mai Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen) él, ahol Liszt az alapítástól fogva élete végéig oktatott. Két kiváló magyar növendéke, Thomán István és Szendy Árpád röviddel Liszt halála után az intézmény zongoratanára lett. Dohnányi Ernő és Bartók Béla is Thomán tanítványa volt a Zeneakadémián, majd mint az intézmény tanárai, később (más Thomán- és Szendy-növendékekkel együtt) ők maguk is továbbadták a liszti hagyatékat, melynek továbbélése a mai napig kimutatható. Liszt hatása azonban a zeneszerző kortársakra és utódokra is felmérhetetlen volt.

**Eckhardt Mária
Liszt Ferenc Emlékmúzeum
és Kutatóközpont**

HOROG

Idegen vizeken

Mi vajdasági horgászok tavakra és folyókra vagyunk specializálódva. Ez nem is csoda hiszen két gyönyörű folyó, és sok kisebb-nagyobb állóvíz vesz körül bennünket. Hozzászoktunk az édesvízi halakhoz, a pontyhoz, a csukához, a harcsához, a különböző keszegekhez meg kárászokhoz... Nekem viszont többször volt alkalmam az Adriai-tenger partján horgászni. E hatalmas kék víztömeg teljesen más, mint az általunk megszokott vizek. Ebben az írásomban azoknak adnék néhány tippet, akik szeretnének megismerkedni a tenger halaival.

Először is nem hatalmas kardhalakról, hanem a part közelében élő apró, legfeljebb 60-70 dekás halakról van szó. Én a Crna Gora-i vizeken horgásztam a legtöbbet, de a következőkben leírt módszerrel fogtam már halat a horvát partoknál is.

Először egy rövid halismertetőt szeretnék közölni, hogy a horgász be tudja azonosítani a kifogott halakat. A leggyakoribb halfaj a helyi nyelven pop, magyarul paphal. Színezete ezüstös, alkatra olyan, mint a karikakeszeg. A hátán a sügéréhez hasonló tuskesor húzódik.

Megkülönböztető jegye a test és a fej között húzódó hosszanti fekete csík. Másik hasonló halfaj az abroncskeszeg. Szinte telyesen olyan, mint a paphal csak hiányzik róla a fekete csík, valamint az uszonyai sárgák. A harmadik keszegforma hal az orada. Ez nő messze a legnagyobbra az említett három halfaj közül. Nagy a feje, és ezüstös színű a teste. Leginkább a parttól 30-40 méterre a sziklazátonyok körül fordul elő. Gyakori és igen utálatos halfaj még a crnko. Mint a neve is elárulja, fekete színű, húsa pedig mérgező, 10-15 egyedből álló rajokban támadják meg a csalit, és ha rossz a horgász reflexe, akkor bizony könnyen el is viszik azt. Vannak még tengeri sügerek, amelyeknek semmi közük a mi sügérünkhöz, sokkal jobban hasonlítanak a gébekre. Vannak gébek is, de nemcsak ujjnyi méretben, mint felénk, hanem akár 25-30 centisekkel is találkozhatunk. Külön figyelmet érdemel a tengerrek törpeharcsája, a macskahal. Ez a falánk mindenevű sikamlós, mérgező húsú hal nagyon mélyre nyeli a horgot. Érdekes tulaj-

donsága, hogy nagyon agresszív, és még a pár centis példány is odakap az horász ujjához.

A ragadozókból szerényebb a választék. Él a tengerben tarka szívárványhal, amely könnyen megismerhető kigyóyszerű testéről és ijesztő vámpírfogairól. Van egy gyönyörű, süllőre emlékeztető halfaj is, amely a kedvencem. Szándékosan hagytam a végére a két legnagyobbat, a zubatacot (fogassügér) és a macskacápát. Mindkét halfajra kisebb folyók torkolatánál horgászhatunk eredményesen. A fogassügérre inkább az apró wobblerekkel való pergetést ajánlom, míg a macskacápára az élőhalas úszózást, persze szigorúan csak acélelőkével.

Megjegyzem, cápát még nem fogtam, de volt alkalmam megfigyelni, hogy egy helybeli horgász miként próbálta elcsípni őket. A felszerelés nagyon egyszerű. Gyakorlatilag bot és orsó csak a pergetéshez és macskacápázáshoz kell. A többihez megteszi létrára vagy egy darab sztiroporra csévél 10 méternyi zsinórt sörétóloommal és egy aprócska horog. Csalinak legjobb a fekete-kagyló vagy a csészecsiga. Az utóbbit kevésbé szeretik a halak, de sokkal tovább marad a horgon. Ha ilyen nem találunk, akkor megfelel az apró tarisznyarak húsa is vagy a kenyérgyurma. A legjobb horgász helyek a mólók vagy a vízből kiálló sziklák. Kétféle bedobásfajta létezik ennél a módszernél. Az egyik az, amikor a horgot a móló vagy egyéb horgász hely elé eresztjük le. A másik módszer abból áll, hogy két-három méter zsinórt kézzel lehajtva belendítjük a csalit, majd kivárjuk, hogy sülyedjen. A kapást úgy érzékeljük, hogy a lefutó zsinórt áthajtjuk az ujjunkon, és amikor a hal rángatja a csalit, akkor mi is apró rántásokat fogunk érezni ujjunkon.

Kellemes nyarat, és jó fogást!

Volford Dávid, Ada

Rímeikkel teli horgászat

Horgászni jó dolog,
Villantó végén forog a horog.
Fiúk, lányok parton ülnek,
Akadókat kikerülnek.

Ennek a halak csak örülnek,
Vasárnap asztalra nem kerülnek.
E logika révén,
Én állok a móló szélén,
Onnan ereszttem le horgomat,
Hogy elfelejtsem minden gondomat.

Rá is kapnak a csalira, egy-kettő,
Nádasban rejtőzködnek, így nem jó a megmentő.
Így fogok én nagy halat,
Bár látszik, hogy ez nem nekem való falat.

Hirtelen elszabadul az indulat,
Kezdem elveszíteni a halat.
Kis fárasztás után, elengedem a víziszörnyet,
Később pedig kerülget a frász,
Átkozom azt a ravasz bálnát.

Ilyen hát a horgászélet,
Halpuccolással kell tompítani a bicskaélet.

Sévity Iván, Ada

Gébek

Békafejű géb

Csupasztorkú géb

Feketeszájú géb

Folyami géb

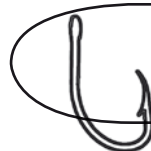

Szirman-géb

Tarkagéb

A gébek ismertetésével, még ha ezúttal csupán képük közlésére szorítkoztunk is, véget ért halismertetőnk. Kezdeté óta mintegy kilencven halfajt mutattunk be. Aki ezt figyelemmel kísérte, esetleg meg is tanulta, az immár jobban ismeri halainkat, mint a harcedzett zsinórázatók. Célunk pontosan ez volt. Mert ezen a vidéken emberemlékezet óta nem készült olyan pontos, részletes és minden fajra kiterjedő halismertető, mint amilyen Harka Ákos és Sallai Zoltán **Magyarország halfaunája** című könyve, melynek anyagát a szerzők beleegyezésével tártuk kispecásaink elé. Köszönjük a gazdag ismeretanyagot!

HOROG

Első horgászásom

Mivel kiskoromban eléggé eleven gyerkőc voltam, anyukám csak hétévesen engedett el először pecázni.

Rengeteget könyörögtem anyunak, engedjen el a nagyapával pecázni, de ez annyit ért, mint a falra hányt borsó. Közelgett a hetedik születésnapom, amely előtt rafinált megfontolásból egy szót se szóltam a témáról, inkább kivártam a nagyapát. Amikor elérkezett a várva várt nap, ebéd után felvettem az ötletem:

– Anyu, jó leszek, nem lesz semmi baj, engedj el horgászni!

Hosszú gyözködés után sikerült rávennem, de volt egy kikötése:

– Csak akkor mehetsz, ha...

(Amikor olyasmit kérünk a szüleinktől, nagyszüleinktől, amit nem szívesen engednek vagy vesznek meg, akkor előveszik a HA és a DE kötőszavakat.)

– ...engem is elvisztek.

Nem volt más választásom, el kellett fogadnom az ajánlatot. Nagyon örültem, függetlenül attól, hogy milyen feltételeket szabtak. Összeszedtük a cuccunkat, és lementünk a csónakkikötőbe, ahol még akkor nem volt csónakunk. A kikötő egy mesterséges nyúlványa a Tiszának, amit régen alakítottak ki. Amikor átmentünk a töltésen, megpillantottuk a kikötőt, amely egy fordított T betűre hasonlít.

Ledobtuk a cuccainkat a partra, és hozzáláttunk az immár kedvencemmé vált tevékenységhez. Én egy egyszerű kis háromméteres bottal kezdtem el pecázni, amivel rögtön fogtam is halat. Amint megláttam, hogy az úszó alámerül, iszonyatos erővel vágtam be. Ennek az lett az eredménye, hogy a hal szájába beleakadt a horog, és a zsákmány nagy ívben repült ki a vízből. Kiszakadt a szája, leesett a horogról, de már nem esett vissza a vízbe, mert tőlem hatméteres távolságban landolt. Odaszaladtam és felemeltem az ujjnyi nagyságú böklét. Ez számomra egy örömteli pillanat volt.

Kiabáltam és szalagáltam összevissza, és mindenkinek az első halamat mutogattam. Ezután még hat ilyen próbálkozásom volt a bevágással, de eredménytelenül. Hetedszerre megfogadtam a tanácsot, és finoman, óvatosan vágtam be. A délután hátralevő részében már igazi horgászként viselkedtem. Estére 26 halacska pihent a hálóban, amelyeket jóízűen elfogyasztottam vacsorára.

Ahhoz képest, hogy először pecáztam, eléggé eredményes voltam. Mindenkinek ajánlom a horgászatot, mely a legjobb, legmegnyugtatóbb, legegészségesebb sport.

Sévity Iván, Ada

Kispecások, figyelem!

Mivel a Jó Pajtás a nyári szünet alatt nem jelenik meg, írásaitokat az alábbi címekre küldhetitek.

A valóban jó írók ugyanis a Magyar Szó Horgászat-Vadászat rovatában fognak megjelenni.

e-mail: jopajtas.bum@magyarszo.com

dunaimisi@gmail.com

telefon: 021/457-100

mobil: 064/467-10-55

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4			5	6	7		
						CS				
8						9				
10				11	12		13			
14			15			16				
		17						18	19	
		20	21		22			23		
24	25						26		27	
28							29	30		
			IS					SS		

A moziba egy hatalmas termetű férfi ül az aprócska Szabóné előtt.

- Lát télem asszonyom? - kérdi udvariasan az asszonyt.

- Sajnos nem.

- Akkor... - mondja a férfi.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 8. Magyarországi helység, 9. Aromája, 10. Étélizesítő, 13. Reno betűi, 14. Tó-jás németül, 15. Világosodik, 18. Mögé ellentéte, 20. Görög betű, 23. Végtelenül tesz, 24. Pörkölt cukor, 27. Néha egyne-műi, 28. Hangtalanul megmar, 29. Bánati folyó.

Függőleges sorok: 1. A poén befejező része, 2. Európai tenger, 3. ...zug, 4. Majdnem ezred, 5. Fekete István fecské-je, 6. Nem ezen, 7. Zavar, 11. Nagy helyiség, 12. Argon, 16. Egyenlő, 17. Fűszernövény, 19. Könnyű, szellős, 21. Falusi Marika, 22. Sovány ló, 25. Nagyon öreg, 26. Bel betűi, 30. Majdnem fess.

Betűrejtvények

1	$\frac{O}{A}$ TÖR	2	$\frac{KÉ}{NYŐ}$	3	N TES	4	X 7
---	-------------------	---	------------------	---	----------	---	-----

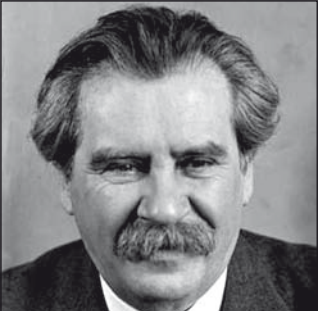
Skandináv rejtvény (21-22.)

Rejtvényünkben egy pünkösdi népszokást rejtettünk el.

	FURCSA	KIS VIKTÓRIA FORDÍTVA		KILÓTTEK RAJTA	... A HIDEG	SZOBOR SZERBÜL	RIGÓFAJTA	
	PORTUGÁLIA	ÉSZAKI NEMZET		EGY SZEMÉLYSEM	DÉL	PITYUKA	ALARM	LY
	FRANCIA FOLYÓ				ZSÍRSZERÜ ANYAG			PAD VÉGE
	LEGITIM				ANGOL HOSSZMÉRTÉK		IDA BETŰI	
5	A MÁSIK OLDALON 50	NIVEA EGYNEMŰI	INDIÁN DIADALMI JELVÉNY GYŐZ				ORVOS RÖVIDEN	VÉS
HÁLÁVAL EMLÉGET LÉTEZIK		Ö. É. N.		EURÓPAI NEMZET	EGY	SPANYOL FOLYÓ FORDÍTVA U. A. T.		
	AUSZTRIA HANGTALAN GÉZA	VASGYÁR KÖZEPE A TETEJÉRE		SZVÁZIFÖLD VÉD A VÉGÉN		SZABADKA KÖZLEKEDÜNK RAJTA	KELETI TÁBLAJÁTÉK SKÁLA-HANG	
VADÁSZ-KUTYA		SVÉD-ORSZÁG	FÉRFINÉV		ÚTHASZNÁLATI DÍJ NÉVELŐ			500
			SUGÁR	KUTATÓ			DÉL	

Óriásrejtvény

Rejtvényünkben két magyar író nevét és műveiknek címét talárod.

	GRAVIROZTA		ILYEN BÚTOR IS VAN (ÉK.H.)	FÉRFI-NÉV	CÁRI RENDELET	ILYEN UNOKA IS VAN	ÉRETTE TESZT	
	„ESZ”		ORÓKOS VÁNDOR	ÉREZ BETŪI	EME	IRIGY BETŪI	O. E.	
	1/1							
	FRANCIA FOLYÓ				HARAG VEGE		NEM MÖGÉ	
	FELIDÉZI A MŰLTAT				NÉMET FOLYÓ		KRIPTON	
	ROSSZ SZERBŪL						MESSZIRE	
	NŐI NÉV							
BELGIUM				ZAMBIA	50	KEMÉNYÍTI A FONALAT		
LÖBETEGSÉG	CSENDES	VÁZ BETŪI		NÉVELŐ	NEPI HOSSZ-MÉRTÉK	OXIGÉN		
		ADY MŰZSÁJA		GÁRDONYI-MŰ			KÉN	SVÉD-ORSZÁG
		KIENGEDEM		NEM HÁTRA			EGY	BÁCSKAI HELYSÉG
OTT LAKIK				MAJDNEM VERA				
LILA BETŪI			BIZONYGAT	GÁRDONYI GÉZA			ÉGŐ (ÉK.H.)	
							ÁLLATOT HAJT	
						2/4		
						KÖZLEKEDÉSI SÁV		ELŐRENYOM
						NEM ARRA		LUXEMBURG
						SZ		
KISFIŰ	2/1	TETEJÉRE		5	SUGÁR	BÉKE SZERBŪL	RÉVÉSZ BÉLA	DÓGEVŐ
		BŐR		KRIMI ELEJE		ÁZSIAI ORSZÁG	CSÜNG	AFRIKAI MADAR (ÉK.F.)
					ELLOP			
					RÉGI			OMSZK FOLYÓJA
ANTIK		MAROK-SZEDŐ HASZNÁLTA			RENEGÁT			
					F. C.			...-RE
RÁDIUSZ		FELFORDULÁS		IPARI LÉTESÍTMÉNY	A VÍZ 100 FOKON TESZI HALFAJTA		KELETI TÁBLAJÁTÉK	REOMIR
ÍRÓFOLYADÉK		ÚJVIDÉK						SZÉRIA
				MAGYAR HELYSÉGBŐL VALÓ				SAS BETŪI
								SZAPPAN-MÁRKA (ÉK.F.)
LOP				NYAK PÁROSAI	ZENTA KEZDETE		RABOL BETŪI	
KERGET					CSEH AUTÓ	... SE OTT	ZERGE EGYNEMŪI	
		ENYÉM ANGOLUL		SÁL BETŪI				
		MEXIKÓBAN ÉLŐ INDIÁN		NŐI NÉV	BÁNATOS			
					HADSZINTÉR			
SZERB ELŐJÁRÓ		KÚRA EGYNEMŪI						NULLA
								... AMI
								ÁLLAMI BEVÉTEL
A FA ELLEN-SÉGE				500	SZÉN	KEZDŐPONT		KÉT NÉVELŐ
JÉGHEGY-NEK MENT				TANÍTOTT				EEEE
					D. O. T.		VALAHA SZERBŪL	
					ÁZSIAI ORSZÁG			
A HEGEDŪ EGYIK HŪRJA		LATIN KÖTŐSZÓ		NÉMET FILOZÓFUS	KERT BETŪI		OKTATÓ	
							FÉRFINEV	
MAKK KÁROLY		VATIKÁN		EZ SZERBŪL	FÉL ÖT	IGERAG		
		NEM MÖGÉ		...TAK	1000	A KÖZEPÉN BÍRÁL		
ZÉRO		REMETE BETŪI						
		INDULAT-SZÓ				Í. G.		NORD
						99		
KIS KORNÉLIA					CERUZA			
					JAPÁN			
								

Rosszaság

A tanító néni felszólítja egyik diákját:
 – Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!
 – Tanító bácsi, nem is igaz! Hiszen már hekető óta egyáltalán nem is fűtünk!

Én húzzam fel?

Tornaöltözöben:
 – Nagyon kényelmes vagy Gabikám, igyekezz már egy kicsit, vagy talán én húzzam fel a cipődet?
 – Hát, szerintem szorítani fogja a tanár nő lábát.

Horgászunk?

Két horgász a parton horgászik már vagy három órája. Szótlanul, mozdulatlanul koncentrálnak a nagy kapásra. Egyszer csak az egyikük keresztbe fonja a lábait.
 Mire a másik:
 – Na, mi van? Most horgászunk vagy szambázunk?

Csak a felét!

A skótot éjjel a sötét utcán megállítja egy rabló:
 – Száz font vagy az életed!
 – Tessék, itt van ötven, úgyis félholt vagyok az ijedségtől.

Családi számtan

A tanítónő megkérdi a kis Petronellát:
 – Ha kapsz tizennégy szem diót, és annak a felét az ócsédnek kell adnod, hány szem dió marad neked?
 – Tíz!
 – Rosszul feleltél. Nem tudsz osztani?
 – Én igen, de az öcsém nem.

Farsang

A farsangi mulatságon felsorakoznak a jelmezbe öltözött gyerekek. A tanító néni így szól az egyikhez:
 – A fejedon korona, a válladon palást, te biztosan király vagy.
 Pistikének egy nagy csillag van a fejére akasztva, és kötéllal egy hatalmas csavart vonszol maga után.
 – Pistikém, te minek öltöztél be? – kérdi a tanító néni.
 – Én vagyok a csillagfejű csavarhúzó.

Hiba hátán hiba

Mérgelődik a tanár az iskolában:
 – Hihetetlen, hogy tud egy ember egy feladatban ennyi hibát elkövetni?
 – De hiszen nem egyedül követtem el, tanár úr, kérem! A papa, a mama és a szomszéd bácsi öccse is segített!

Az ovi napjai

Az óvó néni a hét napjait tanítja a gyerekekkel:
 – Hétfő, kedd, szerda..., szombat és vasárnap – ismétli meg huszadszor. Aztán megkérdezi:
 – Nos, mi jön a szombat után?
 Az egész csoport hallgat, majd megszólal a legkisebb:
 – És!

Rossz pont

Bíborka sírva megy haza az iskolából, rossz pontot kapott.
 – De hát miért kaptad? – kérdi az anyja.
 – Mert nem tudtam, hogy hol vannak a Pireneusok!
 – Látod, látod! – korholja a mama. – Itthon se tudod soha, mit hova szórtál.

Hittanvizsga

Hittanból vizsgázik a diák. Mondja a tanár:
 – Sorolja fel a tízparancsolatot tetszés szerinti sorrendben!
 – 3, 6, 1, 8, 4, 5, 9, 2, 10, 7.

Egy lépés előre

A kis Kolos fél órát késik az iskolából. A tanító néni kérdőre vonja:
 – Hát te hol csavarogtál?
 – Tetszik tudni, az úgy volt, hogy mifelénk most borzasztóan jeges az út. Az ember amíg egy lépést tesz előre, kettőt csúszik vissza!
 – Akkor hogyan tudtál mégis idejönni?
 – Hát úgy, hogy egy idő után megfordultam és hazamentem.

Sírás lesz belőle

Pistike az órán elkezd sírni a hátsó padban. Odamegy hozzá a tanító néni, és megkérdi:
 – Miért sírsz, Pistike?
 – Azért, mert mindenki hátat fordít nekem!

Előny

– Ha húsz kifli százhusz forint, mennyibe kerül egy?
 – Hat forintba – feleli Pistike.
 – Helyes, hogy jöttél rá?
 – Még a szünetben vettem egyet.

Kikosarazás

A földből két gilisztavég áll ki. Így szól az egyik a másikhoz:
 – Mintha már láttalak volna valahol. Nagyon mély benyomást tettél rám. Mondd, nincs kedved meginni velem egy kávét?
 – Ne fáraszd magad. Én vagyok a másik véged.

– Elaludt a strandszéke alatt...

– Nem zavar a sulis, kivéve azt a részt az „Isten hozott” és a „kellems nyarat” között.

Jó kifogás sose rossz

Zoltika nagy késéssel érkezik az iskolába.
 – Mi történt? – kérdezi a tanítónő.
 – Egy fegyveres bandita támadt rám.
 – Uramisten! És mit vett el tőled?
 – A házi feladatomat, tanárnő, kérem!

Milyen voltam?

A színművészeti főiskolás lány első nyilvános fellépése után faggatja a fiúját:
 – Na, milyen voltam?
 – Sajnos, gőzöm sincs. Pont, amikor a szöveget mondtad, tüsszentett a szomszédom.

Denevér

– Mi lesz a denevérből, ha neki megy a falnak?
 – MINDENEVÉR.

Margarin

Két egér beszélget a kamrában:
 – Rád fog esni a margarin!
 – Rámamargarin?

Átalakulás

Az asszonyka tél közepén rémülten látja, hogy takarításkor kint felejtette az erkélyen a kalitkát, benne szeretett papagájával.
 – Te jó ég! – kiált fel. – A papagáj!
 Mire a madár dühösen:
 – Örrrdögöt papagáj! Pingggvinn!

Nyuszika órája

– Hogyan vesztette el nyuszika az óráját?
 – ???
 – Az óra megállt, nyuszika meg szaladt tovább.

Ki a keményebb egér?!

Két egér azon veszekszik, ki az erősebb. Azt mondja az első:
 – Én az egérfogóval szoktam edzeni, aláálok, és kinyomom vagy hússzor.
 Erre a második:
 – Az semmi! Én a patkánymérget szoktam szivogatni, és még élvezem is!
 Erre a harmadik nem szól semmit, feláll és elmegy.
 Kérdezi a másik kettő:
 – Hová mész?
 – Megyek haza, randim van a macskával.

Verekedős nyuszika

Egy nap a nyuszika bátran felüvölt a kocsmában:
 – Ki akar velem verekedni?!
 – Hát például én! – szólal meg a medve.
 Mire a nyuszika:
 – Jó, medve, akkor te velem vagy!

Ajándék

– Apu, mit szólnál, ha kapnál tőlem a születésnapodra egy új kulcstartót?
 – Kedves volna tőled, de egy jó bizonyítványnak jobban örülnék!
 – Késő. A kulcstartó már megvan.

Lovasiskola

Hajnalka a lovasiskolában már ugratni tanul. Első ízben irányítja lovát a másfél méteres akadály felé. Az állat azonban megtorpan az utolsó pillanatban, méghozzá úgy, hogy Hajnalka kiröpi a nyeregéből, és a palánk túlsó felére pottyan.
 – Nagyon jó! Remek! – lelkesedik az oktató. – Csak így tovább! De azért legközelebb a lovat is vigye magával!

Kérdés-felelet

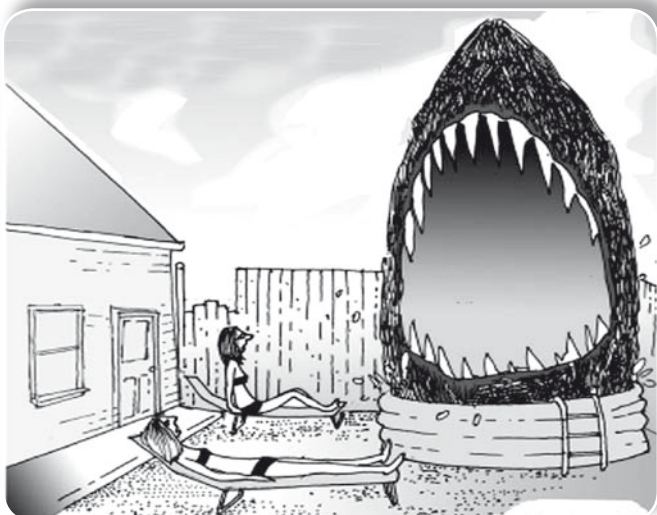
– Miért jó a kígyónak?
 – Nem izzad a hónalja.
 – Melyik a legudvariasabb állat?
 – A harkály, mert a saját oduján is kopog.
 – Melyik a legbutább állat?
 – A béka, mert eső elől a vízbe ugrik.
 – Hogyan kell nyulat fogni?
 – Kiülsz egy bokor alá, és utánozod a sárgarépa hangját.
 – Melyik állatnak a legjobb a kedve?
 – ???
 – A juhé!

Garantáltan

Egy háziasszony a piacon megáll a halas stand előtt és megkérdezi az árúst:
 – Frissek ezek a döglött halak?
 – Hogy frissek-e? Ha mesterséges légzést ad nekik, még úsznak is!

Vagányság

A farkascorda át akar kelni a hídon. Eléjük ugrik a nyuszika és így kiált:
 – Hét, farkasok! Van köztetek vagány?
 – Nincs.
 – Akkor mindenki ad egy húszast nekem, a hídnak, és tovább mehetnek.
 Másnap ugyanez történik. Harmadnapra a farkasok tanakodni kezdenek, mert a helyzetet tűrhetetlennek tartják. Ezért kijelölnek három vagányt. Így indulnak útnak.
 – Hét, farkasok! Van köztetek vagány?
 – Igen! – ugrik elő a három farkas.
 – No, medve koma, a vagányoktól ötvenet, a többiektől húszat!

– A gyerekek kiskutyát szerettek volna, de nincs elég nagy udvarunk hozzá.

– Ezt nevezem extrém sportnak!

Állati legek

Összegyűjtöttük az állatvilág legnagyobb, leghangosabb, legbüdösebb képviselőit, és más érdekességeket. Lássuk a „győzteseket”!

A leggyorsabb állat

A leggyorsabb emlős (egyben a leggyorsabb szárazföldi állat is) a gepárd, amely vadászat közben alig pár másodperc alatt akár 97–110 km/h sebességre is felgyorsul.

A leglassúbb állat

A lassúság bajnoka kétségkívül a lajhár, amely kevesebb mint 2 kilométert tesz meg óránként. A lajhárok idejük 80-90 százalékában nem csinálnak semmit, csak szunyókolnak és békésen emésztenek. Ha nem mozognak, talán észre sem lehet őket venni az erdőben.

A legnagyobb állat a vízben

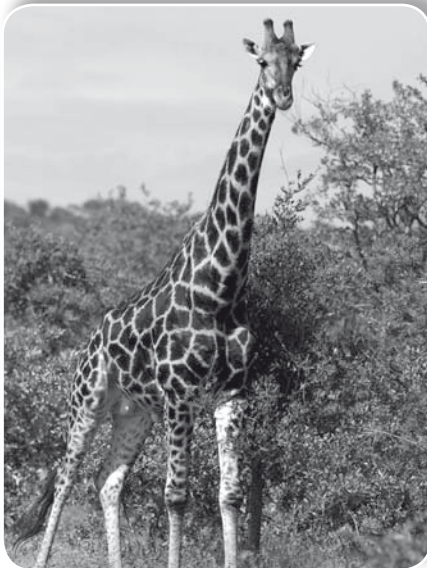
A világon a legnagyobb emlős, amely valaha is élt ezen a Földön, bizony nem más, mint a kék bálna. Hogy mekkora ez a jószág? Néhányan már láttak 35-40 méter hosszút is, de általában 25 méter körüliek és 100-150 tonnásak. A szívük pedig akkora, mint egy kisebb kocsis. Borjaik 7 méteresre jönnek világra, melyek aztán a 35-50 százalékos zsírtartalmú tejből napi 225 litert szopnak, amitől naponta 9 kilogrammot gyarapszanak.

A legnagyobb állat a szárazföldön

A legnagyobb szárazföldi emlős kategória győztese az afrikai elefánt, amely marmagassága 3 méter, súlya megközelítőleg 5400 kilogramm. Ennek a szürkésbarna, ráncos, szinte teljesen kopasz jószágának csak a füle másfél méteres. Érdekes, hogy a füle formája épp olyan, mint Afrika. Az elefánt ideje legnagyobb részét evéssel tölti, fűvet, leveleket és gyümölcsöt fogyaszt, naponta akár 130-260 kilónyit is.

A legmagasabb állat

A magasság nyertese a zsiráf 6 méteres magasságával és körülbelül 1270 kg-jával. Magassága ellenére nagyon jól fut, rövid távon akár az 56 km/h sebességet is elérheti. A zsiráfborjú megszületésekor sem nevezhető éppenséggel csöppségnek a közel 60 kilójával és 2 méteres magasságával. Afrikai szavannák lakója és növényevő.

A legkisebb állat

A legkisebb a kisdud cickány, súlya mindössze 1,5-2 g között mozog. A kisdud cickány szinte teljesen vak, csak a szaglására támaszkodhat élelemkereséskor és veszélyhelyzetben egyaránt. Rovarokat, apró férgeket és elhalt növényeket eszik, rá pedig baglyok, sasok és házimacskák is vadásznak. Legalábbis így gondolták egészen 1974-ig, amikor is Thaiföldön felfedezték a dongódenevért (*Cratogeomys thonglongyai*), mely mindössze 1,5 g. Tehát a kisdud cickány „csupán” a legkisebb európai emlős címet nyeri el.

A legbüdösebb állat

A legbüdösebb a szkunk, vagy ismertebb nevén a bűzösborz, melynek latin neve a *Mephitis mephitis* is bűzősségére utal, hiszen egyenes fordításban veszedelmes gázt jelent. A Mustelidae család oszlopos tagja, neve ellenére nemcsak egereken él, hanem mindenevő. A végbélénél található zacskókból lövell ki a védelmét szolgáló sárgás, bűzös folyadékot akár 4 méteres magasságba egymás után nyolcszor is. A szkunk kiváltsága még, hogy nem hat rá a kígyóméreg, legalábbis nem annyira, mint a hasonló testmértel rendelkező társaira. A menyétnél például tízszer több méreggel kellene a kígyónak próbálkoznia, hogy leterítse a bűzborzot.

A leghangosabb állat

A leghangosabb emlős kategória nyertese ismét a kék bálna, 155 és 188 decibeles hangtartományban képesek beszélgetni. És hogy mi miért nem halljuk őket? Ennek oka egyrészt az, hogy vízben élnek, a másik pedig az, hogy mindezt 10-40 Hz-ig terjedő tartományban teszik, az emberi fül pedig maximum 20 Hz erősséggig hall.

A leghangosabbak versenyén a dobogó második fokára állhat a mellényes bögőmajom, aki mellesleg természetben is a legnagyobb az Újvilág majmai közül. Testhossza 56-92 cm között változik, a farka pedig épp olyan hosszú, mint a teste. Beszélgetésük messze elhallatszik az erdőben, habár a hangoskodók jobbára csak a hímek, a nőstények kiáltása ugyanis csak a disznó rőfögéséhez hasonlítható.

Mindenki kedvence: a panda

A világon mindenütt imádják a macikat. A plüssmedvék bájos bambasága még a legszörösebb szíveket is képes megindítani. A pandák pedig különösen védtelennek tűnnek, plüssfiguraként éppen úgy, mint az életben. Nem véletlenül. Kicsik és nagyok is imádják őket, bár a kihalás veszélye fenyegeti a pandákat.

Az óriáspanda, melyet nagyvandának, bambuszpandának vagy őshazájában, Kínában nagy medvemacskának is neveznek, sajnos igen előkelő helyen szerepel a veszélyeztetett állatok úgynevezett vörös listáján. Szabadon mindössze körülbelül ezer óriáspanda él a kínai Szecsuán, Kanszu és Senkzi tartományok hegyei között 1500–3000 méteres magasságban. Arrafelé még rezervátumokat is létesítettek számukra.

A környék hegyi emberei a pandákra időjósként tekintenek: ha a macskák magasabb területekre vándorolnak, várható, hogy melegebbre fordul az idő. A pandák ugyanis a hűvös fenyő- és bambuszerdőket kedvelik, vastag bundájukat olajos váladék védi a hidegtől. Legfőbb táplálékuk a bambuszrügy, de néha elfogyasztanak egy-egy halat, esetleg kisebb rágcsálókat, mint például a pikát (füttyülő nyulat).

A 100–150 kilós, másfél méter magas pandamaci kicsinye alig tízdekas súllyal jön a világra. Születése után a mamája három héten keresztül folyamatosan ringatja a karjaiban.

Az óriáspanda Kínában őshonos, ahol nemzeti jelképnek számít. Éppen ezért megpróbálnak mindent megtenni érte. A közép-kínai Vuhan város állatkertjében külön havas csúszdát építettek számukra, mivel a pandák imádják ezt a mulatságot. Kínában pandagyógyító expedíciókat is szerveznek: elszánt állatorvosok kapaszkodnak fel a hegyi rezervátumokba, hogy segítsenek a beteg példányokon. Azt, aki pandát öl, szigorúan büntetik: nemrég egy férfit tizennyég év börtönre ítélték, mert lelőtt egy pandakölyköt.

Hattyúének

Két és fél méteres fesztávú szárnyaival az énekes hattyú a madarak légiflottájának óriásgépe. Angyalként száll a levegőben, nyugalmában fenséges, s ha diadalmos testtartást ölt, nincs nála ragyogóbb jelenség. Eleganciája szárnyakat adott az írói képzeletnek is.

Nyakának kecses íve balerinák mozdulatait idézi – aligha véletlen hát, hogy Pjotr Iljics Csajkovszkij híres balettje sem a Kacsatánc címet viseli. Az énekes hattyú és másfajta zenei tehetséget sejtető rokona, a trombitás hattyú – továbbá a kis hattyú, a bütykös, a fekete és fekete nyakú hattyú, no meg a tundrahattyú is – mind-mind egy előkelő és elegáns nemzetség tagjai. Ám a „Hattyúk Hattyújának”, minden hattyú őstípusának talán mégis az énekes hattyú (*Cygnus cygnus*) tekinthető, melynek első tudományos leírását és rendszertani besorolását 1758-ban a svéd Carl von Linné végezte el.

180 ezer körüli egyedszámával az énekes hattyú a legnépesebb hattyúfaj. Fél földgolyót átfogó, széles elterjedési területével is kitűnik rokonai közül, noha élőhelyeinek zsugorodása miatt napjainkra már sebezhetővé vált az állomány.

Elődeinkben a hattyú megjelenése – ahogy könnyedén siklik egy tó tükrén vagy puhán száll szélesen kiterjesztett szárnyain – a mulandóság képzetét keltette, vágyat ébresztve bennük az öröklét után. Platón szerint Szókratész hattyúdalt hallott a halála napján, a skandináv mítoszok valkúrjei pedig hattyú alakjában viszik a Valhallába – a holtak csarnokába – az elesett hősöket. Püthagorasz úgy tartotta, hogy a költők lelke haláluk után hattyútestbe költözik, és Ben Jonson is talán ezért nevezte „Avon édes hattyújának” kortársát, Shakespeare-t.

Bemutatjuk a kis földimalacot

Egyesek szerint gusztustalan, mások szerint pedig a legaranyosabb állat a földimalac. A tampai állatkertben bemutatott a nyilvánosság előtt az újszülött földimalacot.

Az imádnivaló földimalac életében nem a szörtelesség okozta az első törést, hanem az, hogy születése után édesanyja eltaszította magától, és nem volt hajlandó táplálni. Szerencsére az állatkert gondozói észrevették a veszélyt, és alig néhány órával születése után magukhoz vették a földimalacbébit.

Születésük után általában még fél évig maradnak a földimalacok anyjukkal, majd elkezdnek saját üreget ásni maguknak. Az állatkert vezetősege bár támogatja a természetes folyamatokat, mégis úgy döntött, ésszerűbb elvenni a földimalacbébit anyjától, mert féltő volt, hogy az anyaállat rálép vagy betemeti kicsinyét.

A földimalac (*Orycteropus afer*) az emlősök (Mammalia) osztályába a csövesfogúak (Tubulidentata) rendjébe és a földimalacfélek (*Orycteropodidae*) családjába tartozó *Orycteropus* nem egyetlen faja.

A hosszú pofája végén levő túróorr hasonlít a disznóéra. Fülei azonban a számárhoz hasonlítanak, a farka meg olyan, mint a kengurué. Majdnem kizárólag hangyát és természeteket eszik. Afrika egyik legfontosabb állata. Olyan mennyiségű természetet fal fel, hogy sakkban tartja a mérhetetlen károkat okozó természeteket.

Kánikulaváró

Júniusban már valósággal lüktet a természet. Mindenütt virágok mosolyognak ránk, „állatgyerekek” kószolgatják az életet, madárdaltól hangos a rét és az erdő, kellemesen cirógnak a napsugarak, s valahonnét a hullámzó fűtenger zöld mélyéről a fürjkakas kedves „pitty-palatty”-át sodorja a szellő.

Lassan elcsendesedik az iskolák környéke, a szünidőt kezdő gyerekek vidám kiáltásaitól hangosak a strandok, de benépesülnek a táborok, az erdei ösvények is. Sokféle hátizsákos fiúk és lányok határozókönyvekkel a kezükben hajolnak a növényekhez, teleobjektívek merednek a szirmok között kapaszkodó rovarokra, s távcsövek keresik azt a madarat, amelyik csak az imént kezdett énekelni, de egyelőre még láthatatlanul bujkál a lombkorona sűrűjében.

Időszakunk a szaporodás jegyében zajlik. A legszebb és legérdekesebb, elsősorban a fészeképítéssel és az ivadékgondozással kapcsolatos megfigyelésekre most nyílik lehetőség. Használjuk ki az alkalmat, s töltsünk minél több időt a szabadban!

A vízparton járva sok állattal találkozunk. A méltán repülő drágakőnek is nevezett jégmadár, bár különösebben sehol sem gyakori, a számára alkalmas élőhelyeken az ország egész területén elterjedt. A párok áprilisban folyók, csatornák és patakok meredek falában készítik el azt az 50–100 centiméter hosszú, kissé felfelé haladó keskeny alagutat, amelynek végében, a tulajdonképpeni költőüregben rakják le minden fészekanyag nélkül hat-hét fehér tojásukat. Az alagutat hosszú, hegyes csőrükkel vájják ki. Eleinte lebegnek a partfal előtt, amíg dolgoznak, később ellenben, amikor már egy kissé beljebb jutottak, a lábaikkal kapaszkodnak. Ahogy mélyül az alagút, a felesleges földet hátrálva, rövid farkukkal tolják ki abból. Az üreg elkészítése körülbelül egy hetet vesz igénybe.

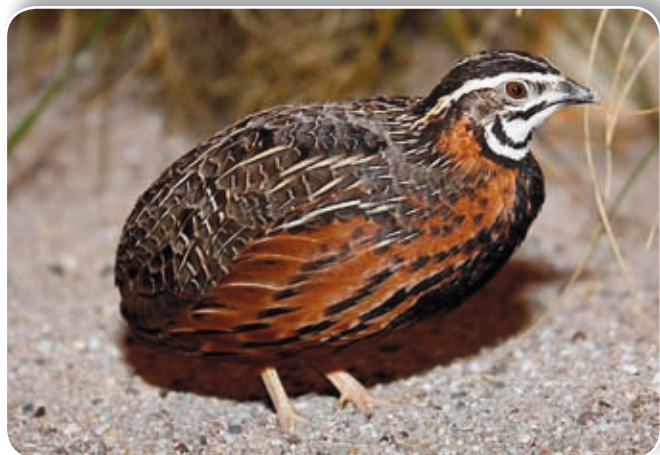
A jégmadár pazar színei ellenére sem különösen feltűnő. A tóparton vagy a csatorna mentén haladva rendszerint csak sűrűn hallatott „tjii” hangja alapján figyelünk fel rá. Hacsak teheti, közvetlenül a víz fölött repül, ilyenkor jól látni gyönyörű azúr-kék hátát. Egyébként partoldalból kilógó gyökéren, behajló nádszálon, vízben álló karón, a víz szélén gyakran az ott ringatózó csónak orrán ül, onnan les apró halakból és vízirovarokból álló zsákmányára. Ha megpillant egyet, fejfelé előre vág a vízbe, s rendszerint ezüstösen csillogó kishallal a csőrében bukkan fel. Bizonyos párok vegyesen etetik apró halakkal és vízirovarokkal fiókáikat, mások szinte kizárólag rovarokat és rovarlárvákat hordanak nekik. A fiatal jégmadarak alacsony üregben nőnek fel, ezért etetéskor nem felfelé nyújtózkodnak, mint a rigók vagy a poszáták fiókái, hanem a nyakukat vízszintes előre nyújtva táognak. Ez a mozdulat évmilliók alatt rögzült a fajban, ezért a fiókák akkor sem felülről várják az eleséget, ha a parti földmunkák során kifordult fészekaljat mesterségesen nevelik, s az apróságok tágas dobozban üldögélnek.

Gyermekkoromban a vizesárok mentén, valamint a folyók és tavak közelében még mindenütt gyakori volt a sávós szitakötő. Különösen a hímjei szépek: a potroh fölött összecuskvá tartott szárnyaiknak a töve zöldes színű, majd egy széles, sötétkék sáv következik, s a szárny hegye ismét zöldes. A nőtény szárnyai aranylón csillognak, s elülső szárnyárjuk hegyén kis fehér folt látszik. A sávós szitakötő májustól kora őszig repül, s annak idején (a múlt század harmincas-negyvenes éveiben) a nőtény köré gyűlt hímek csoportos, libegő, udvarló repülését lehetett megfigyelni. Lenyűgöző volt a könnyed röptű, aranylón zöld testű, nagy rovarok légi tánca. A sávós szitakötő, sajnos, nagyon megfogyott, csoportos repülésüket rég nem láttam már. Még ritkábbá vált rokona, a kisasszony szitakötő.

Az erdőszéli kiöntés mellett megállva apró, feketés színű lárvák tömegét látjuk a fűszálakon kapaszkodni. A barna varangy ebihalaira jellemző ez a csapatosság. Ha valamitől megrídnak, például árnyék esik rájuk, vagy kezünkkel megérintettük a vízfelszín, együtt menekülnek a fenékre. Moszatokkal táplálkoznak, s ha a peték idejében vízbe kerülnek, július elejére a lárvák át is alakulhatnak. Akinek a lakóhelye közelében petézőhelyek vannak, végigkövetheti a lárvák fejlődésmenetét. Megfigyelheti, amint kifejlődik az állatok hátulsó, majd a mellső lábpárja, s ha szerencséje van, tanúja lehet annak is, amikor az átalakult kis varangyok már a szárazon, a fű között ugrálnak. Egy vagy két napig szinte mozogni látszik a föld a rengeteg kis békától, azután eltűnnek, hiszen áttérnek a fajra jellemző éjszakai életmódra, s kövek és tuskók alatt vagy más sötét, nedves helyen töltik a nappali órákat.

Ahol a vízparton öreg fűz állnak, bozotos sűrűségek vannak, nappal is láthatunk vadászó hermelint. Kígyó ügyességével mozog, fehér mellénye hol itt, hol ott villan fel, amint egerek és pockok után kutat. Bundája ilyenkor a menyétéhez hasonló, de fekete farkvége megkülönbözteti attól. Menyétet és hermelint is gyakran csaltam már közelre azzal, hogy az egér cincogását utánoztam. Alig hallotta meg, mintha csak áramütés érte volna, megtorpant, majd a menyétfélékre jellemző, lomhának látszó ugrásokkal közeledett. Néha fedezék nélkül álltam, mégis közelre merészkedett, ugyan is mágnesként vonzotta az egércincogás.

Fürj

Sávós szitakötő

Jégmadár

A dolmányos varjú a fa csúcsán ülve figyeli a határt, majd lassú repüléssel indul a legelő felé, ahol leereszkedve táplálék után kutat. Abban a pillanatban megjelennek a fiókáikat féltő bibicék, nagy godák és piroslábú cankók, s följe repülve hevesen támadják. Zuhanórepüléssel érkeznek, és szinte a fejét súrolják, amikor hangos kiáltózással továbbsuhannak, hogy a magasba emelkedve újra támadjanak.

A varjak, a szarkák és a szörmés ragadozók sem kedvelik a nagy lármát, a feltűnést, s éppen ezen alapul a fiókáikat féltő madarak taktikája. Ártani aligha tudnának a varjúnak, a rókának és görénynek meg éppenséggel nem, de a láрма többnyire elegendő ahhoz, hogy azok meghátráljanak, s igyekezzenek minél gyorsabban eltűnni a környékről.

Merészen védi fészke környékét a kis őrgébics is. A faszorok és a kis alföldi akácosok fészkelője, előszeretettel üldögél a légvezetékken, s onnét les sáskára és bogarakra. Egyike azoknak a madaraknak, amelyek éppen csak költeni jönnek haza. Május elején érkezik, s augusztus végén már indul is vissza az afrikai szavannák felé. Fészket harciasan védelmezi, s akár az arra tévedő, hozzá képest hatalmas egerészölyvnek is nekitámad. Följe kerülve a sólymokra emlékeztetően vagdos rá, centiméterekkel suhan el a meglepett ragadozó feje fölött, miközben hangosan szidalmazza. Így viselkedik akkor is, amikor szarka vagy dolmányos varjú közeledik az otthona felé.

és dögöt is eszik. Gyakran ellátogat a települések közelében levő szemétteltelepekre is, ahol ehető maradványokat „guberál”.

A lombos erdők egyik színpompás lakója, a sárgarigó csak április legvégén vagy május első napjaiban érkezik vissza Afrikából. Ekkorra a lombosodás már befejeződött, s a koronában megjelentek a fő táplálékát jelentő hernyók is. A párok május második felében a hazai madárvilágban egyedülálló, művészi fészket építenek. A koronában levő villás ágra alulról szövik, fonják a kosár alakú fészket, s a tojó abba rakja általában négy tojását. A fiókák tizennégy-tizenhat nap alatt kelnek ki, s körülbelül ugyanennyi idő kell ahhoz, hogy elhagyják a fészket. Eleinte még nem tudnak repülni, ezért a szomszédos ágakon üldögélnek, s ott várják eleséggel érkező szüleit. Az öreg madarak ezekben a napokban különösen izgatottak, s a kis őrgébicshez hasonlóan bátran nekitámadnak az arra tévedő ragadozóknak, varjúféléknek.

A macskabagoly szívesen telepszik meg azokban a parkokban, ahol sok az öreg fa, ahol tág szájú üreget talál magának, s táplálékban sem szenved hiányt. Éjszakai madár, de néha kint felejtkezik, s az odú szájában ülve élvez a reggeli napsugarat. Ha a csuszkák, cinegék és rigók észreveszik, nagy lármával gyülekeznek körülötte. A bagoly egy ideig tűri ezt, de miután nem szereti a feltűnést, szép csendben visszahúzódik a fa belsejébe. Az énekesmadarak nem véletlenül haragszanak rá, ugyanis a macskabagoly, bár elsősorban rágcsálókval táplálkozik, alkalmilag elkapja a bokrok ágai között alvó rigókat, zöldikéket és erdei pintyeket is.

A parkok öreg fáinak üregeiben költenek a csókák is. Rendszerint több pár fészkel egymás közelében, s a gyepen is többedmagukkal keresgélnek. A párok egész évben, sőt, életük végéig összetartanak. Ha a csapat felszáll egy fára, nyomban egymás mellé húzódnak. A frissen kirepült fiatalokat a szülei féltő gonddal vezetik, egy darabig még etetik őket, s teljes önállóságuk elérése után is együtt maradnak.

Sch. E.

Vannak olyan madarak, amelyeknek többnyire csak a jellegzetes hangját halljuk, megpillantani ritkán sikerül őket. Sokan ismerik például a fűrjakas kedves „pitty-platty”-át, de csak kevesen látták az apró, gömbölyded tyúkfelét. Manapság újra gyakrabban hallhatjuk, éjszaka is, a rét fűvéből vagy a mezőgazdasági kultúrákból a fűrjakas kiáltását. Elsősorban szürkület után kezd szólni két másik, ugyancsak rejtett életű madár, a pettyes vízcisibe és a haris. Az előbbi a tavaszi vadvizektől csillogó, marhajárásos legelők és a szikes mocsárrétek lakója, míg az utóbbi a nedves talajú, hullámzó réteken költ.

Napjainkban a környezetvédelem egyik legégetőbb gondja a világméretű erdőirtás. Ez alól, sajnos, hazánk sem kivétel, hiszen egyre több öreg állományú erdő esik áldozatul a rohamosan szaporodó tarvágásoknak, s ami a legszomorúbb, évente védett madarak ezreinek pusztulását okozza, hogy fészkelési, költési időben is vágják az erdőt, amikor a ki-dőlt faóriásokkal tojások és fiókák is a földre zuhannak.

Persze akadnak olyan állatok és növények is, amelyeknek számára ez a nagy ökológiai változás kedvező fordulatot jelent, s ezt a lehetőséget nyomban ki is használják. A kopasszá vált hegyoldalokon rövidesen megjelenik és költeni kezd az erdei pityer, a szelek szárnyán új, az árnyas erdőbe azelőtt soha nem látott növények érkeznek, de megjelennek azok a rovarok is, amelyek a szellőssé vált, napsütötte élőhelyen érzik jól magukat. A természet gyorsan és elemi erővel reagál a bekövetkezett változásokra.

Amikor csend honol az erdőben, a kotorék elé merészkednek a rókakölykök. Élvezik a reggeli napsugarat, s vidáman hancúroznak. A szuka ekkortájt már gyakran hoz élő zsákmányt – pockot és egeret – a kölyköknek, hogy legyen alkalmuk a mozgó préda megragadását gyakorolniuk. A rókát sokan a baromfik legfőbb ellenségeként emlegetik, holott a tápláléka elsősorban különböző apró rágcsálókból áll, de rovarokat, gyümölcsöt, bogyót

Sárgarigó

Erdei pityer

Ilyenkor év végén, amikor visszpillantunk, mi minden történt az elmúlt iskolaévben, láthatjuk, hogy a sok tanulás mellett jutott időtök olyasmire is, amiben örömtöket leltetek.

Pénteken, május 13-án tartották meg a nyelvtani és nyelvhelyességi verseny köztársasági döntőjét, melyet az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke szervezett. Összesen 89 vajdasági magyar felsős tanuló, 21 ötödikes, 21 hatodikos, 23 hetedikos és 24 nyolcadikos diák ült be a szabadkai Széchenyi István iskola padjaiba, hogy összemérje tudását. És, hogy ki lettek a jók között is a legjobbak? Velük beszélgetek most el: a bácsföldvári **Péter Lucával**, a péterrévei **Hegedűs Csongorral**, **Sterbik Laurával**, az óbecsei **Varnyú Adéllal**, valamint **Ördög Valentínával**.

Luca a Svetozar Marković iskola hetedikese. Írtunk már róla, hisz ott volt a Népkönyvtár mesemondó versenyén, meg szavalt is.

– Sok minden érdekel – meséli Luca –, s erre a versenyre is örömmel készültem magyartanárnom, Berec Éva segítségével. Sokat foglalkozott velem, megoldottam a régi tesztek, majd kijavította, rámutatott a hibáimra, hogy legközelebb mire ügyeljek. Földváról már jutottak el a köztársasági versenyre, de ilyen eredményt még senki sem ért el. Nem voltak nehezek a példák, tetszett, hogy a tananyagon kívül érdekes feladatokat is kaptunk, például az SMS-ek helyes írása, a szólások, közmondások ismerete. Nekünk most a lovakkal kapcsolatosakat kellett tudni. Pl.: A lónak négy lába van, mégis megbotlik... A legtöbb pontom lett: 19, 20. Örülök az első helyezésnek, meg a könyvjutalomnak. Mindenki örült az eredményemnek, a tanárnom büszke rám. Meg hát az iskolában is mindenki gratulált, még a szimpátiám is.

Péterrévén Samu Barbara magyartanár nő foglalkozott Csongorral és Laurával. Ők még ott, Szabadkán a díjkiosztás után készítették egy fölvetelt, hogy megörökítsék ezt a szép napot. Elmondják, hogyan élték át a versenyt.

– Bal lábbal keltem – emlékezik vissza Csongor –, ugyanis péntek, tizenharmadika volt. – Kinek hozhat ez a nap szerencsét? – Szedtem a sátorfámat, és nagyon fáradtan indultam el otthonról, ugyanis előző nap kirándulni voltam, és este fél tízkor értem haza. Az iskola előtt volt a találka. Már várt bennünket Samu Barbara tanár nő és Feri bácsi, a sofőrünk. Velünk tartott még az ötödik osztályos Albert Éva és a hatodikos Sterbik Laura. Útközben mindenki ideges volt, bár sokat készültünk a versenyre. Már a községi verseny előtt is jártunk felkészítő órákra, s azóta is rendszeresen gyakoroltunk kisebb-nagyobb szünetekkel. Kezdetben az elméletet ismételtük, majd a régebbi feladatlapokat töltögtettük.

Mikor megérkeztünk Szabadkára, ott egy rövid műsorral kedveskedtek nekünk. A megmérettetés tíz órakor kezdődött. Két óra állt a rendelkezésünkre, hogy megírjuk a tesztet. Szerintem a feladatok nehezek voltak, mert nemcsak nyelvhelyességi és nyelvtani feladatokat kellett megoldanunk. Ezután minden gyerekek járt egy hamburger. Fél gyakor el-

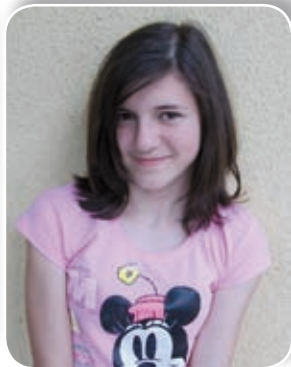

A jók között is a legjobbak

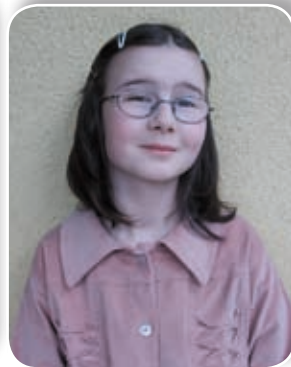
Hegedűs Csongor, Samu Barbara, Sterbik Laura

Ördög Valentina

Péter Luca

Varnyú Adél

vittek mindenkit egy érdekes kirándulásra a város központjába. Ezzel igyekeztek az izguló diákok hangulatát oldani. Az eredményhirdetésre fél négykor került sor. Az iskola igazgatója vigaszul azt mondta, hogy a döntőbe jutott tanulók mindegyike győztesként tekinthet magára, hiszen több forduló után jutottak el ideig. A legizgalmasabb pillanat következett. Eredményt hirdtek. A hetedik osztályosok közül a második helyezett lettem, 18,50 pontot értem el.

Nagyon megörültem, és boldog voltam, hogy bizonyíthattam a megmérettetésen.

Laura is a Samu Mihály iskolába jár, hatodikos.

– Az idén már másodszor próbálkoztam meg a magyar versennyel – folytatja Laura. – Tavaly is eljutottam a köztársasági versenyre, és nagyon kevésen múlt, hogy nem lettem helyezett. Még február végén elkezdtek a felkészülést a társaimmal. Lassan, részletesen, és néha osztálytársaimnál előbb kellett megtanulnom a hatodikos tananyagot, emellett az ötödik osztályban tanultakat is átismételtem a tanár nővel. Az előző évek feladatlapjait is elkaptam, kitöltöttem, a tanár nő átnézte, majd pedig közösen megbeszéltük, hogy mit rontottam el, hogy mire figyeljek a versenyen. Néha megtörtént az is, hogy hetedik, netán nyolcadik osztályos tesztek is töltöttem, igaz kissé hiányosan. Szerintem a feladatok nagyon sokszínűek voltak. Néhányra nem

tudtunk felkészülni, ilyenek voltak a közmondások és még egyéb, inkább a tanulók logikájára építő feladatok. Végül sorra került az eredményhirdetés is. Nagy meglepetés ért, mivel a mi iskolánkból is lett díjazott. A hatodikosok kategóriájában a 3. lettem. Nagyon örültem a helyezésnek, remélem, jövőre is indulhatok ezen a versenyen.

Adélka a Samu Mihály iskola ötödikes tanulója. Ő is sokat gyakorolt Józsa Zsuzsanna magyartanár nővel.

– Nem volt hiába a sok gyakorlás – jelenti ki Adélka –, mert meglett az eredménye. A versenyen nekem nem voltak nehezek a feladatok. Nagyon örültem a harmadik helyezésnek. Érdemes volt, mert nagy öröm szép eredményt elérni! Mindenki gratulált: a tanár nő, a barátok, a barátnők, valamint anyukámék, a nagymamám.

Ördög Valentina Szűcs Budai Engelbert magyartanár tanítványa, a Petőfi Sándor iskola nyolcadikos. Nagyon szeretheti anyanyelvünket, ha már minden évben ott volt e versenyen.

– Az idén először jutottam el a köztársaságira – magyarázza Valentina. – Rengeteg tesztet kitöltöttem ötödik osztálytól nyolcadikig. A tanár úr könyveket is adott, amelyekből tudtam készülni. Nagyon is hasznát veszem ennek a tudásnak, ugyanis közeleg a fölveteli is.

Gratulálunk!

K. E.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok, és van egy nagyon jó barátom, aki melleleg fiatalabb nálam. Hónapok óta nagyon jól megvagyunk, és azt vettem észre, hogy ha nem találkozunk, hiányzik, és gyorsabban dobog a szívem, amikor találkozunk kell. Azt hiszem, szerelmes vagyok belé! Néha úgy tűnik, én is bejövök nála, de miért nem tesz semmit?! Igaz, nem szeretném elveszíteni barátként, ami biztos megtörténne, ha egyszer megszakadnak köztünk a kapcsolat. Mit tegyek? Mondjam meg neki, hogy szeretem?

Yin-Yang”

Válasz:

Kedves Yin-Yang!

Nem csoda, ha úgy érzed, hogy több van köztetek mint barátság, hisz a barátság és a szerelem egy tőről fakad, állítják a filozófusok és pszichológusok, akik ezekkel a dolgokkal foglalkoznak. Ahhoz, hogy barátság alakuljon ki, elsősorban kölcsönös vonzalomra van szükség, mint a szerelemben is. Ha két különböző nemű egyénről van szó, igen sokszor a barátság valami többé alakul. A gond abban rejlik, hogy félünk, ha megmutatjuk az érzelmeinket, el is utasíthatnak, kinevethetnek bennünket, és inkább nem is lépünk. Mindenki számára az elutasítás igen fájó dolog! A legjobb lenne, ha nem szavakkal, hanem a barátkozásotokon keresztül mutatnád meg neki, hogy számodra több, mint barát. Pl. elmondhatod neki, hogy olyan tulajdonságokat fedeztél fel nála, amit nem találtál a többi fiúnál, és ezért nagyon jól érzed magadat a társaságában. Mutass nagy érdeklődést az iránt, amit csinál, amit érez, ami történik vele, és a nagy érdeklődésed kiugratja a nyulat a bokorból. Vagy megijed és visszakozik, vagy még közelebb kerülhetnek egymáshoz. Mindenesetre legyél vele türelmes, amíg terepkutatást tartasz, hogy elkerüld a barát elvesztését, ha az ő részéről valóban csak barátságról lenne szó. Bárhogy végződik a dolog, mindenképpen tanultál valamit az életre, új tapasztalatokkal mérsz tovább a serdülés, beérés útján.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhat éves lány vagyok, aki még ma is szívesen kézbe veszi a Jó Pajtás, és most is rendszeresen elolvasom a Bizalmas sorokat is, mert a húgom a soros előfizető. Remélem, én is választ kapok a levelemre. A gondom az, hogy 16 évesen még nem volt fiúm, annak ellenére, hogy voltam már szerelmes, de többször is kiderült, hogy egyoldalú dolog volt. Amikor megmondtam nekik, hogy tetszenek, csak gorombaságot és csúfolódást kaptam válaszul. Most is ilyen a helyzet: tetszik egy fiú, de én neki nem. Hogyan legyen az enyém? Mi a gond velem, hogy senkit sem tudok magamba bolondítani? Már kezdek kétségbe esni, hogy örökre egyedül maradok. Kérlek, adjál tanácsot! Segíts!

Válasz:

Kedves Tizenhat éves!

Azt hiszem, még mindig nem kell aggódnod, amiatt, hogy még nem jártál senkivel sem. Az meg, hogy többször is elutasítottak, és ezt csúnyán tették, inkább róluk, a fiúkról szól és nem rólad. Milyen srácok azok, akik a lányoknak csúnya dolgokat mondanak. Mindenesetre, eddig téves személyeknek vallottad meg a szimpátiádat, és tapasztalatlanságod miatt nem jól értelmezted, tolmácsoltad a feléd küldött jelzéseket. Ez megtörténik, ha nagyon szeretnénk valamit. Mielőtt bárkinek is bevalljuk az érzelmeinket szóban, használni kell a szemünket, néha a barátnök segítségével, hogy megfigyeljük, hogy a vonzalmunk tárgya hogyan viselkedik velünk, hogyan érez irántunk, ezt pedig az

16”

ún. „testbeszéd” mondja el. A testbeszéd olvasásában segíthet, ha erről a témáról igyekszel megtudni egy kicsit többet. Számos könyv jelent meg erről a témáról magyar nyelven. Szerintem a helyi könyvtárban biztos van legalább egy ilyen könyv. Lévé, hogy manapság majdnem mindenki használja a számítógépet és az internetet, ott is találsz majd egy két útmutatót ezzel kapcsolatban. Hogy tudjad miről is van szó, egy kis ízelítő: pl. ha valakinek tetszik valaki, az a másik társaságában teljes testével odafordul, igyekszik minél közelebb állni hozzá, szemkontaktust teremteni, míg attól, aki nem szimpatikus a számára, elfordul vagy éppen háttal áll, és eltávolodik tőle beszélgetés közben. Amit pedig lehetetlen leplezni, az a pupilla, szembogár kitágulása. Ha rádnéz a fiú, és te elveszel a kitágult szembogarában, akkor biztosan tetszel neki, ha viszont pici a szembogara, akkor sajnós, nem vagy vonzó személy a számára. Mielőtt bárkinek is megvallanád az érzelmedet, előbb igyekezzél minél jobban megismerni, több időt tölteni vele, erre pedig a barátkozás a legjobb. Barátkozatok fiúkkal, lányokkal, mert csak így ismerhetjük meg a másikat, erre pedig a baráti társaság a legmegfelelőbb közeg. A változatosság kedvéért hagyjad egy kicsit a fiúkra, hogy ők hódítsanak meg téged, és nem fordítva. Addig igyekezz olyan lenni, amilyen igazából vagy, egy kedves, természetes, vidám, nyitott természetű tinilány.

„Kedves Bizalmas!

Mi ketten jelentkezünk neked, barátnők és unokatesók is egyben. Tizenkét évesek vagyunk, egy osztályba járunk, sokat vagyunk együtt az iskolában és otthon is. A baj az, hogy mind a ketten egy fiúba vagyunk szerelmesek, és ezt ő is tudja. A fiú nyolcadikos. Az utóbbi időben mást sem csinálunk csak a fiú után járunk, amit a szüleink megtudtak, és megtiltották nekünk. Azt mondták, ha nem hagyjuk abba, az lesz a büntetésünk, hogy egymással nem találkozhatunk majd. Szoktunk veszekedni is, mert nem tudjuk, melyikünk tetszik jobban a fiúnak. Mit tegyünk? Azt mondják, hogy a szerelem mindent legyőz, mi pedig szerelmesek vagyunk! Kérünk, adjál tanácsot!

2 barátnő”

Válasz:

Kedves Barátnők!

Nem tudom, mi vezérelte a születeket, hogy ilyen büntetéssel fenyegetsenek meg benneteket, de biztos, hogy valamit nagyon túlzásba vitettek. Hogy mit, arról ti gondolkodjatok el, mert nekem csak feltételezéseim vannak, ami nem muszáj hogy pontos legyen. Mivel ilyen bonyolult lett a szerelmetek, és az igazi megbántódás és veszekedés még csak ezután jönne, ha a fiú valamelyikőtek mellett dönt, és valóban elkezd neki udvarolni, inkább itt álljatok le ott, ahol ebben a pillanatban vagytok. Az igazi szerelem akkor jön el, ha egyikőtöknek egyik, másiktóknak másik fiú fogja megdobogtatni a szívét, és nem kell harcolnotok egymással a kegyeiért. Amikor már érettebbek lesztek, mindkettőtöknek kialakul majd a saját ízlésvilága, fontossági sorrendje, szétválik az érdeklődési körötök, az, hogy mit tartotok fontosnak a fiúknál, akkor lesz érdemes járni valakivel. Addig is barátkozatok lányokkal, fiúkkal, és időközben mind a ketten keressetek magatoknak olyan elfoglaltságot, amiben néha különválnak az útjaitok, és nem vagytok sülve-főve együtt.

Képzelt interjú

Rio

A madár hangján Jesse Eisenberg szólal meg. Tőle kérdeztük meg:

– Miért érdemes megnézni a Riót?

– A Blue Sky Studio szinte tévedhetetlen, nagy mellélövésre az elmúlt években szinte nem is volt péla. Siker volt – nem is akármilyen – a Jégkorszak 2002-ben, a Robotok 2005-ben, a Jégkorszak 2. 2006-ban, a Horton 2008-ban és a Jégkorszak 3. 2009-ben, és most kapnak a gyerekek – és a felnőttek, mert a mese hozzájuk is szól – bő másfél óra önfeledt, nevetéssel fűszerezett szórakozást, hogy azért egy gondolatkirobbantó petárdát hazavihetünk a moziból – persze csak akkor, ha akarjuk. Ezt is nagyon bírom Carlos Saldanha filmjeiben. Sokan nagyon várták a bemutatót, és nem csalódtak. Elképzelhető, hogy ez is tetralógia lesz, de az is meglehet, hogy tévedek. Mindenesetre a bevétel alapján csak azt mondhatom: tuti, hogy lesz Rio 2.

– Mesélj nekünk a sztoriról.

– A Rio néhány tökkelütött madár története, melyben egy röpképtelen, háziasított arapapagáj – fajának utolsó hím példánya – próbálja magát belopni egy vadóc aralány – szintén az utolsó nőstény – szívébe Rio de Janeiróban, Brazília csodálatos városában. Eközben azonban minden rosszra elszánt madárkereskedők és egy gonosz kakadu tesznek nekik keresztbe, és akadályozzák minduntalan a dicső fajfenntartást...

– Mit mondhatsz a stábról?

– Gyártó cégek: a Blue Sky Studio elsősorban, a Twentieth Century Fox és a Fox Animation. A multitehetséges Carlos

Saldanha a rendező, azt is mondhatom: a varázsló. Don Rhymes írta a mesét, John Powel a muzsikát. A filmet Renato Falcao fényképezte. Eredeti hangok (rajtam kívül): a tüneményes Anne Hathaway, Jamie Foxx, Leslie Mann, Rodrigo Santoro stb. Gyártási költség: mindössze 40 millió dollár.

– Ezzel a csapattal milyen volt dolgozni?

– Tudod, mindenki azt kérdezte, hogy vajon mi lesz a Jégkorszak után, meg lehet-e ismételni a trilógia sikerét? Nos, az urak gondoltak egyet, és bejelentették a kék színű, kék tollú papagájt, Azúrt, aki Rióba repül, s aztán majd holnap vagy holnapután „levadásznak” egy lajhárt, egy mamutot vagy egy tigrist. De a gyártók nem akartak olyan meszszire szaladni, a stáb maradt a mindig napfényes Brazíliában, mert az a város csupa szín, csupa kaland, csupa lüktetés, csupa csipsz... Ó, nem, ez már a Túl a sövényen... Szóval... valamennyien megkedveltük Azúrt, aki szerint a kaland teljesen fölösleges, a repülés meg borzasztó balesetveszélyes. De a helyzet úgy hozza, hogy a kényelmes életnek véget vetnek, s amíg körülötte tombol a karnevál, a kék papagáj megismeri a környezetét, s ad nekünk tömény izgalmat, kavarodást, új barátokra lel, és előbb-utóbb a repülés elől sem hátrál meg. Persze hogy élvezet volt ennek a szertelen papagájnak kölcsönözni a hangot... Meg azok a helyszínek... Mozi közben az ember néha úgy érezheti, hogy ez is egy félig animációs, félig élőszereplős, felvett alkotás – annyira élethű minden. Meg a karneváli hangulat... Elmondhatom, hogy az animációs ipar továbbra is a csú-

A Blue Sky (Fox), a Pixar (Disney) és a PDI (Dreamworks), a három tehetős stúdió a közelmúltban napvilágra hozta animációs terveit a jövőre nézve: a legújabb mozicsodák – ezt talán szükségtelen hangsúlyozni – mind-mind 3D technológiával készülnek, ám a hagyományos verziót is megnézhetik azok, akiknek megfájdul a szemük a szemüvegtől – De amíg nem lesz alkalmunk gyönyörködni a Ferdinándban, a bikáról szóló történetben, a Szörny Rt. második epizódjában, a Turbóban, a csigában, nézzük meg a Riót, a mesét az alacsonyan repülő papagájról...

csón pörög... Ez a „buli” – igaz – mégiscsak inkább a gyerekközönség igényeinek felel meg, idősebb fejjel pedig maximum Rióban gyönyörködhetünk, mert e város egészen elképesztően lüktet és elvarázsol...

B. Z.

Négy évvel ezelőtt azért mentünk a moziba, hogy megnézzük a sorozat A világ végén című epizódját, amelyben Will Turner és Elizabeth Swann szövetségre lépett egykori ellenségükkel, Barbossa kapitánnyal, hogy megmentse a rabságból Jack Sparrow-t – Az újabb – valószínűleg nem az utolsó – eresztésben Jack megkörnyékezi Feketeszakáll lányát, Angelicát (Penélope Cruz), nem sejtve, hogy ezzel mekkora bajt vesz a nyakába...

Megkérdeztük Johnny Depptől, alias Jack Sparrow kapitánytól:

– Ezúttal minek eredtél a nyomába?

– Talán furcsán hangzik, de ezúttal az Ifjúság Forrását szeretném megtalálni. Változatlanul a tenger a legnagyobb szerelmem, és változatlanul megkérdőjelezhető erkölcsi érzésem és józanságom. Tudod, ez a kapitány egyszerűen nagy csatákat vív saját pozitív tulajdonságai ellen. Szeretem még a hajómat, a Fekete Gyöngyöt, melyet hol megtalálok, hol újra elveszíték. Megbirkóztam a múltban az átok sújtotta Hector Barbossával, a rettegett Davy Jonesszal és a velejéig romlott Lord Cutler Beckett-tel, de most a hírhedt kalózzal, Feketeszakállal szállok szembe, és talán még nála is félelmetesebb ellenféllel, a gyönyörű Angelicával, a señoiritával, kinek múltja éppolyan titokzatos, mint az enyém...

– Van ennek a señoiritának valamilyen célja?

– Egyetlen célja van: megakarja menteni mindenáron édesapja, Feketeszakáll lelkét az örök kárhozattól. Nem riad vissza semmitől, engem is nemegyszer átejt a hazugságaival. Ő az a veszélyes kalóz, akivel az ember nem szívesen akasztja össze a kardját... vagy a szívét...

– Mit mondhat az többiekéről?

– Joshamee Gibbs (Kevin R. McNally) továbbra is mesél, és továbbra is sokat iszik, ám ez a vén tengeri medve nagyon ügyes tengerész, aki minden kalamajkából kivágja magát. Ő is elnavigál az Ifjúság Forrásához. Velünk van még Hector Barbossa (Geoffry Rush), a kapitány egykori leghalálósabb ellensége, aki ezúttal szövetségesemmé lép

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

A Karib-tenger kalózzai – Ismeretlen vizeken

elő. Barbossa a legnagyobb túlélő, most egy kalózhajó, a Providence első embere. A hajóját a brit lobogó szellemében kormányozza. Feketeszakáll (Ian McShane) a valaha éldegelt legfeketébb lelkű és legsötétebb szívű kalóz, aki minden tengerészt állandó rettegésben tart. Az ő parancsnoki hajója, a Quenn Anne's Revenge legénysége szörnyekből áll, orrából tüzet okád, és a fekete mágiában is otthonosan mozog. A halál árnyékában él, de abban reménykedik, hogy eljut az Ifjúság Forrásához...

– Többen megváltak a mesétől.

– Igen, ezt az epizódot már Rob Marshall rendezte. Nincs velünk Keira Knightley és Orlando Bloom.

– Mitől másmilyen ez az epizód az előbbieknél?

– Gondolom, jót tesz ennek a negyedik történetnek, hogy visszatér az első rész könyved, inkább egyértelműen szórakoztató

kalandfilmsémáihoz, s kevésbé akar komolyan dramatizálni, mint a folytatások. Jellemző tehát a szórakozás, a kaland és a jókedv szinte minden jelenetre, s ez talán a legutóbbi recept a sikerre. Nézd, a sztori egyébként egyszerű: a múltból felbukkan egy hölgy, aki arra kényszerít, hogy szálljak fel a Queen Anne's Revenge fedélzetére, a rettegett Feketeszakáll kalózhajójára. A hajón aztán összegabalyodnak a dolgok, s én már azt sem tudom, hogy kitől féljek jobban, Feketeszakálltól vagy a lányától. Sok újat nem hoz a film. Nem ajánlom az elemzőknek, de mindenki másnak azt üzenem: ez az új epizód a maga sztárparádéjával kiváló szórakozást nyújt, s egyben azt is bejelentem, hogy hamarosan nekiveselkedünk az újabb folytatásnak. Az sem mellékes, ugye, hogy filmünk térhatásos, vagyis 3D-s technikával készült.

B. Z.

RÜGYFAKADÁS

Aki korán kel, aranyat lel

Borongós tavaszi napon történt, hogy rossz jegyet hoztam haza az iskolából. A szüleim szomorúan fogadták a hírt.

Megfogadtam magamnak, ha török, ha szakad, kijavítom a rossz jegyet. Aznap este korán lefeküdtem, hogy másnap korán fel tudjak kelni. Beállítottam a telefonomat az ébresztőórát, hogy felkeltsen hat órákor. Apa már elment dolgozni, anya még nem ért haza az éjszakai munkából. Gyorsan megmértem a cukorszintemet, beoltottam magamat és megreggeliztem. Mire anya hazaért, már félig kész voltam a leckével. Anya csodálkozott, milyen szorgalmas vagyok. Aznap nagy izgalommal mentem az iskolába, vajon ki tudom-e javítani az egyest? A szorgalmam meghozta a gyümölcsét. Nemcsak az egyest javítottam ki, de még két tantárgyból is ötöst kaptam.

Én a korán keléssel nem aranyat, hanem ötöst leltem, és büszke voltam magamra.

Kőműves Kristóf, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Így felelünk mi

Közeleg a hétvége, végre! – gondolná az ember, de az iskolában valójában minden nap ugyanolyan nehéz.

A tízperces szünetet gond nélkül tölthetnék a folyosón futkározva, de nem, mert a következő óra fizika. Mindannyian rettegünk a feleléstől. Ez a félelem átjárja tagjainkat. Azért van az, hogy az osztály csendben áll a folyosón, mindenkinek fúzet van a kezében, és mondogatjuk a nyakatekert definíciókat. Igaz, nem mindenki tesz így. Van, akit egyáltalán nem érdekel a felelés. Megszólal az óra kezdetét jelző vészcsengő. Már mindenki lapul, mint a nyuszi, ha éhes farkas elől rejtőzik. Úgy állunk sorban, mintha villám csapkodna belénk.

A tanár késik. Milyen szerencse!

„Talán jön is” – fut át a gondolat néhányunkon.

„Talán elhalasztja a felelést egy másik órára.” Soha sem lehet tudni!

Felbukkan a tanár a folyosó végén. Vészesen közeledik. Mindenki a helyére ül. Drámai a csönd, miközben a tanár kezét figyeljük. Beírja az órát. Most fontos pillanat következik. Becsukódik-e a napló vagy nem?

– Óhajt valaki felelni? – kérdi oktatónk mosolyogva. Nincs jelentkező.

– Hát akkor... – mondja, és a névsort nézi. Elhangzik a név. A többi tizenhat tanuló megkönnyebbülten felsóhajt.

„Sokáig feleljen” – gondoljuk.

A felelő kibotorkál a padok között, és a csodában reménykedik, miközben átadja fúzetét a tanárnak. Elhangzik a kérdés is:

– Beszélj a fényforrásról!

A felelő mosolyog, idegesen nézi a táblát, kezét tördeli, és mond valamit.

Valami összefüggéstelen dologról beszél nagyon halkán.

– Készültél? – kérdi a tanár, de választ nem várva folytatja.

– Talán el is énekelheted a választ, ha úgy jobban megy, hiszen látom ezelőtt zeneórák volt. Mindenki a percekét számolja. A tanár helyére küldi a felelőt.

Már mondaná a következő nevet, de... vannak még csodák. Megszólal az óra végét jelző csengő. Mindenki felsóhajt. Ezt az órát megúsztuk, a következőre majd jobban készülünk. Elhagyjuk a termet, és mindenki a hét végére gondol: a pihenésre!

Drobina Norbert, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Néha jó lenne láthatatlanná válni

*Néha jó lenne láthatatlanná válni,
akkor bármit meg tudnék csinálni.
Elmehetnék ingyen a tengerre,
nem kéne fizetnem érte.*

*Néha jó lenne láthatatlanná válni,
mert a rossz jegyeket el tudnám varázsolni.
Bármikor álcázhatnám magam,
akkor is, mikor a suliban ülök a padban.*

*Néha jó lenne láthatatlanná válni,
mert bármit meg tudnék figyelni.
A rablókat, ha lopnak,
csak repülnék, és adnék a gonoszoknak.*

*Néha jó lenne láthatatlanná válni,
és mások segítségére felhasználni.
De sajnos, ez nem lehetséges,
erre egyetlen ember sem képes.*

Babić Ivett, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Rímek a padomban

*Ekliptika, rotáció, revolúció,
és jön a többi kombináció.
Unom már nagyon az egészet,
gondolom magamban: lelépek.*

*Óráról ki mégsem mehetek,
írok a padomra rímeket:
„Szeretnék a tengerre menni,
a moziban cipszet enni.*

*Napszemüvegben napozni,
az újságot lapozni,
furulyázni kinn a réten,
veled lenni kéz a kézben.*

*Megmászni a Himaláját,
találni egy pici ládát,
könyvet olvasni az ágyamon,
megúszni a dolgotatot szárazon.*

*Festeni a naplementét,
fogni kinn egy tarka lepkét,
felmászni a meggyfára,
sokat költeni egy ruhára.*

*Síelni hófödte hegyeken,
sétálni elhagyott helyeken,
könyvet írni az életről,
ötösöket hozni németből.*

*Feküdni az erdőben, az avarban,
nem érezni magam zavarban,
karikatúrát rajzolni,
csokis kekszet majszolni.*

*Veled lenni a naplementében,
ölelni téged a langyos szélben,
megfogni a kezéd, megcsókolni téged,
az idők végezetéig együtt lenni veled.”*

*Ahogy a rímeket leírtam,
a versírással felhagytam,
mert végre megszólalt a csengő,
s elszállt felőlem a fekete felhő.*

Virág Anna, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

**Alija Emina
zentai tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Egy napom jelenetei

Korán reggel

Hat óra körül arra ébredek, hogy anyám készülődik. Dolgozni kell mennie. Nem nagyon szereti a munkahelyét. Kevés az olyan ember, aki élvezzi a munkáját. Nem sokáig figyelem, mert lassan leragad a szemem. Még álmos vagyok. De miért is kelnek fel ilyen korán? Elég, ha majd nyolckor fent leszek.

Ébredés

Másodszor azért tűnik el az álmvilág a szemem elől, mert a nagyszüleim a rádiót hallgatják jó hangosan. A fenébe! Már a Gyerekszám megy (vagyis fél kilenc van.) Megint elaludtam.

Sajnálkozva hagyom ott az ágat és a különleges álmokat.

Délelőtt

Kapkodva elkészülök. Nem értem, miért kell nekem mindig sietni. Úgy utálok ezt, mégis sokszor vagyok késésben. Ezután kicsit félve nézek az órarendembe. De „jó”! Persze most is rengeteg a házim, úgyhogy ezt is gyorsan kell megcsinálnom. Tanulás közben egy műsor hallatszik a rádióból. A természeti katasztrófákról szól. Hiába, az ember nem tudja legyőzni a természetet. Ha elvesz tőle valamit, azt ő vissza is veheti. Ha árt neki, azt visszaadhatja.

Végre kész a leckém! Megebédelek, és indulok az iskolába.

Az utcán

Jókedvűen sétálok, ám hirtelen nagyon megdöbbenek. Egy felnőtt ment előttem, és evett valamit. Miután elfogyott az étel, az üres zacskót lezseren a földre hajtotta. Ettől kezdve mindenfelé csak hulladékok látok. Alig várom, hogy kiszabaduljak ebből a világból.

Az osztályban

Letörve a terembe érkezek.

– Szia! – köszönnek többen egyszerre.

– Sziasztok!

Azt hiszem, hogy kiszabadultam a szeméttengerből, de ekkor újabb család ér. Az osztályban is mindenfelé hulladékok látok. Még itt sem szabadulhatok meg a borzalomtól!

Vajon meddig mehet ez még így? Meddig viseli ezt el a természet? Észbe kap valaha az emberiség?

Szkocsovski Zsolt, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A tolltartóm

A tolltartóm tele van széppel,

Sok színes filccel.

Ceruza, radír,

Panna a padra ír.

Golyóstoll is van benne,

Nem hiányozhat belőle.

A könyvet húzd ki szövegkiemelővel,

De nehogy lefestővel!

A puskát eltenni,

Ha nem akarsz ráfizetni.

Körző, hegyező...

Csak ne legyen ellenőrző!

Gordán Carmen, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Nyári vers

*Szép a tavasz,
de szebb a nyár,
simogat a napsugár.*

Szállnak a madarak

ágról ágra,

azt csipogják,

keljünk szárnyra.

Szárnyra kelnek,

szállnak, szállnak...

Szállnak a szép napsugárban.

Vörös Roland, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Visszatekintek az általános iskolás éveimre

Sajnos hamarosan az a nap is eljön, amikor búcsút kell intennem szerető és igaz barátainknak. Elválnak útjaink.

Ez a nap nem más, mint az általános iskolás éveim utolsó napja. Emlékszem, 2003 nyarán „nem fértem a bőrömbé”, mert annyira izgatott voltam az iskola sző hallatán. Szeptember első napján az életem egyik legnagyobb mérföldkövéhez értem. Első osztályos tanuló lettem. A világ egyik legjobb tanító néniénél tanulhattam 4 éven keresztül. Ez a 4 év nagyon játékosan telt el. Megismerkedhettem a számok és a betűk világával, és ami a legfontosabb: új és igaz barátokra tettem szert. Észre sem vettem, s hirtelen a „felidőnél” jártunk. Ötödikes lettem. Felfordult körülöttem az élet. Új tanárok, új szokások, új viselkedési forma. Minden olyan új volt! Nagyon nehéz volt számomra az alkalmazkodás. Később sikerült megtanulnom, hogyan kell viselkedni. Ez részben az osztályfőnökömnek is köszönhető. Az ötödik osztályt egy viszonylag könnyebb év követte. Ebben az évben már folyamatosan tudtunk együtt dolgozni a tanárokkal. A legérdekesebb volt akkor a fizika, az új tantárgy. Ezután a nehéz hetedik osztály következett. Ekkor nagyon szenvedtek a tanárok a sok tananyag miatt, és a diákok is a sok tanulni valótól. Természetesen sikerült átvészelnem ezt az évet is. A nyolcadik osztályra viszont úgy tekintek, mint valamilyen plusz évre, ahol csak ismételjük az eddig megtanultakat, némi újdonsággal vegyítve. Természetesen mint minden közösségben, az én osztályomban is voltak konfliktusok, amelyek néha-néha verekedésekké fajultak. Voltak akadályok, új osztálytársak, de szerintem ezeket a kis problémákat nagyon ügyesen megoldottuk.

Az egész iskolára, az osztálytársaimra, a tanári karra, és végezetül, de nem utolsósorban az osztályfőnökömre mindig is úgy fogok tekinteni, mint a második családomra, ahová bármikor visszamegyek, mindig tárt karokkal fognak várni.

Dudás György, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Tessék engem megdicsérni

Ha egyest kapok a suliban,

tessék engem megdicsérni!

Ha betöröm az ablakot,

tessék engem megdicsérni!

Ha nem fogadok szót,

tessék engem megdicsérni!

Ha almát lopok a szomszédból,

tessék engem megdicsérni!

Ha irigy vagyok a testvéremre,

tessék engem megdicsérni!

Ez csupán egy vers,

tessék engem megdicsérni!

Vituska Viktória, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Képzeltbeli utazás

Vasárnap volt. Kellemesen sütött a nap, sokat nevettem. Hazajöttem a templomból, ebédeltem, megírtam az elmaradt házi feladatot, majd lepihenem. Azonnal el is aludtam.

Álmodom egy feledhetetlen utazásról szólt. Figyelj csak!

Egy hatalmas birtokra csöppentem, mint amilyet a filmekben lát az ember. A mezőn tehének legeltek, a szántásokon nyulak szaladgáltak oda és vissza, a fákon madarak csipogtak, a háztetőket gólyapárok lakták be. Elkápráztatott a látvány. Messzebből vízcsobogás hallatszott. Közlebb mentem, ahol egy kisebb méretű vízesés látványa fogadott. Körülötte csodaszép paripák oltották szomjukat. Nekem is volt egy lovam, Villámnak hívták. Fehér színű kanca és gyors, mint a villám. Mindennap fürödtem a kristálytisza patakban, és annyit lovagoltam, amennyire az erőmből futotta. Nem volt megállás, mindig találtam új elfoglaltságot magamnak. Egy nap eljöttek hozzám a barátaim látogatóba. Volt, aki ott is maradt hosszabb időre. Nem éreztem többé magam egyedül. Együtt lovagoltunk mindennap, fürödtünk, állathangokat tanultunk utánozni. Közben szívtuk magunkba a friss levegőt, csodáltuk az áttetsző égboltot, és élveztük a természet hangjait. Örökre ott szerettem volna ragadni, de csalódnom kellett...

Felriadtam. Sötét van, zúg a tévé, a testvérem kiabál. Azt hiszem már nem vagyok ott, ahol mindez másként volt, ahol szabadnak és függetlennek érezhettem magam. Ezek itt a szürke hétköznapiak, amiket nagyon, de nagyon nem szeretek. Álmodni akarok tovább!

Visszafekszem, hátha szerencsém lesz.

Pozsár Ivana, 7. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Szókihúzó

G	N	I	N	I	K	I	B
E	K	A	F	S	Z	A	
V	Ö	R	P	O	D	R	Ő
Ü	F	D	É	B	L	Y	Z
M	C	S	A	M	N	Y	E
E	S	L	K	R	R	Á	Ó
SZ	Ó	A	E	V	E	Z	Ő
P	N	P	Ó	J	A	H	
A	A	R	E	G	N	E	T
N	K	P	E	C	Á	Z	Ó

ÁR
BIKINI
CSÓNAK
EVEZŐ
FOLYÓ
HAJÓ
KRÉM

LABDA
NAP
NAPERNYŐ
NAPSZEMÜVEG
PECÁZÓ
TENGER
TÓ

Húzd ki a fenti szavakat: balról jobbra, jobbról balra, fentről le, letről fel és az átlók irányában. A megmaradt betűkből a vízisieléshez alkalmas eszköz nevének kell kialakulnia.

Szóbetoldó

		T				R		
	C	S				G	Ő	
E	L	R				S	Z	T
SZ	E	R				L	E	K
	S	Z				G	Ő	
	S					R		

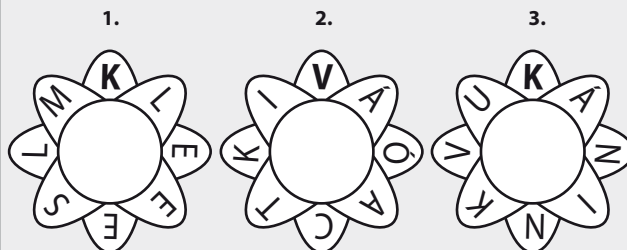
Olyan szót kell találnod, amely segítségével minden sorban értelmes szó alakul ki (csak egyetlen szóról van szó).

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Egy kis logika

A betűk mindegyik gömbfában egy bizonyos logika szerint követik egymást.

Csupa 8-as

$$8 \ 8 \ 8 \ 8 \ 8 \ 8 \ 8 \ 8 = 1000$$

Hogy ebből a 8 nyolcasból hogy lesz 1000, azt neked kell kitalálnod.

Számos dominó

237	458	685	519	757
17	37	38	46	

Figyelmesen nézd meg a felső számokat, s már rá is jössz, hogyan alakultak az alsó számok.

A 20. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Ma ülve felelünk.

Betűrejtvények

1. lábas, 2. emeletes, 3. embertömeg, 4. kooperál

Szóbetoldó

ZAB

Kitöltőcske

Kosztolányi Dezső

Szókihúzó

gyöngyvirág

Kitöltőcske

viola

Egy szó a megfejtés

ló

A 19. skandináv rejtvény megfejtése:

CSÁRDÁS, PALOTÁS, CSÜRDÖNGÖLŐ

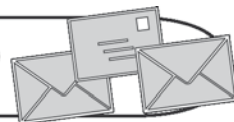
Könyvjutalmat kap:

Csépe Dominik, Temerin

Nagy Ilona
néprajzkutató

MIZUJS?

Esokatmondó címmel tartottak gyermekirodalmi konferenciát május 26-án a Magyar Írószövetségben. Az eminens előadók és érdekes témák közül ezúttal csak néhányat emelünk ki: A népmeséről – előadó: Nagy Ilona néprajzkutató, egyetemi docens, itt a népmese fejlődéséről hallhattunk nagyon izgasmas dolgokat a Grimm-mesék példáján bemutatva. A „beszéd” – Mese a keleti végeken címmel lancu Laura költő, néprajzkutató mutatta be a moldvai csán-

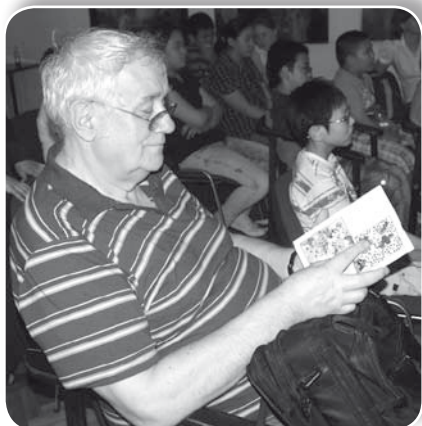
Az olvasó gyermek

gók misztikus, számunkra távoli mesevilágának egy szegletét. Az x írónemzedéktől az a olvasógenerációig. Rohamos nemzedékváltás – kullogó gyermekirodalom? Ez volt Kovács Lajos író, tanár érdekfeszítő előadásának témája. Empíria és fantázia Kányádi Sándor gyermekverseiben – Ködöböcz Gábor irodalomtörténész, főiskolai docens előadásából több érdekes és kevésbé ismert tény tudhatott meg a közönség a ma élő magyar gyermekköltők rangidőséről. Gyermekirodalmi jelenségek Erdélyben címmel Fekete Vince író, a Székelyföld kulturális folyóirat szerkesztője számolt be a gyermekkönyvkiadás helyzetéről hazájában, kitérve néhány gyermeklapra is (Napsugár, Szívárvány, Cimborá).

lancu Laura költő

A konferencia hivatalos részének végzetével – a gyermeknap alkalmából – az Írószövetség vendégei voltak a Budapesti Magyar-Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanulói, akik betekintheztek a budapesti Pincseszínház nagy sikerű Nap Panni c. gyerekdarabjának kulisszatitkaiba, egy igazi lány-rosszcsont varázslatos utazásába a két szereplő, Tallián Mariann és Dian Róbert előadásában, az író-rendező Matuz János főszereplésével, Lázár Balázs szerkesztésében. A közönség sorailban örömmel fedezték föl Rigó Béla költőt, a Kincskereső gyermekirodalmi folyóirat szerkesztőjét – ezúttal a nagypapa szerepében...

Rigó Béla mint nagypapa

Kínai-magyar iskolások

-amicus-

A magyar nyelvi és nyelvhelyességi verseny köztársasági döntőjén

Reggel hat órakor csörgött az óram. Kipattantam az ágyból. Gyorsan felöltöztem, reggeliztem, és már indultunk is Szabadkára.

A hosszú utazás után végre megérkeztünk. Ünnepi műsorral fogadtak bennünket, utána pedig felolvasták a nevünket. Bementünk az osztályba, és elkezdődött a verseny. Tíz órától délig írhattuk a tesztet. Délben ebédet kaptunk, majd következett a városnézés. Felmentünk a kilátóba, onnan egész Szabadkát láttuk. Felfelé menni kicsit félelmetes volt. Azután fagyiztunk, majd visszamentünk az iskolába, és vártuk az eredményhirdetést. Már mindenki nagyon izgult. Amikor meghallottam, hogy harmadik lettem, nagyon megörültem. Oklevelet és egy szép könyvet kaptam. A tanárnő is nagyon boldog volt. Hazafelé elálmosodtam. Otthon anyuék és a mamáék is boldogok voltak, mikor meghallották, milyen sikeresen szerepeltem.

Ezt a napot sosem fogom elfelejteni. Jövőre is szeretnék versenyezni, hiszen a sok gyakorlásnak megvan az eredménye is.

Varnyú Adél, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Ada

Ösztályfőnökünkkel, Solymosi Évával Koós-tanyára látogattunk. Ott gulyást ebédelünk, szobrázkodunk, tehenet fejünk, s így összerázódik az osztály. Jó kirándulás lesz.

Magyarórán ellenőrzőt írtunk az elbeszélésből. A tanárnő könnyű kérdéseket adott. Sok jó osztályzat született, de rosszak is lettek. Reméljük, a hatodik osztályban is jó tanárnőnk lesz, aki hasonlóan könnyű kérdéseket ad. – **Šelemba Aleksandra, 5. b osztály**

A legutóbbi műszaki órán elkezdtük a ceruzatarató készítését. Kaptunk egy-egy bőrdarabot, melynek megvonalkázása kissé nehéz volt. Egy kis idő után egy nagy zsákvarró tüvel kilyukasztgattuk a varrás helyét, de a varrást a következő órára hagytuk. – **Gálfi Kata, 5. b osztály**

Rajzórán grafitit készítettünk. A szünetben a fiúk játszottak, és elkéstek a második rajzóráról. Sokan nem tudták az órán befejezni a rajzot. – **Hugyik László, 5. c osztály**

Csokonai Vitéz Mihály

Marosvásárhelyi gondolatok

(-----)

A ti szavatokra lelkelem felhevüle,
 És Vásárhely kies halmára repüle,
 Melyről végignézvén a székely földeken,
 A hús forrásokon, a fenyves bérceken:
 E felséges vidék úgy magához ragadt,
 Hogy szűk elmém ép(p)en a felhőig dagadt,
 Színültig töltt édes hazámnak képével
 És a történetek zajgó tengerével;
 Sőt kij(j)ebb csapongván a népek sorsára,
 Hol örült, hol búsult, mint világ polgára.[1]
 Mi is emelhet fel egy halandót jobban,
 Mint ha az emberség tüzetől fellobban,
 S úgy nézvén e földet, mint azonegy tanyát,
 És a természetet, mint egy közös anyát,
 ((Emberül tekint a földnek népeit,
 Mint egy ház fekete s fehér cselédjeit,))
 Az emberiségnek sorsán gondolkozik,
 S az egék tisztébe beléavatkozik?
 Óh, emberi szívnek állhatatlan volta!
 (-) {Így szólék magamban} oh, már amiolta
 E földön értelmes porképek mozganak,
 Mennyi változások, hány scénák voltak!
 Hányszor mutatta meg az emberek szíve,
 Hogy ő a jóltévő menyeeiek míve;
 De miatta hányszor kellett e világnak
 Piaczává lenni minden gonoszságnak?
 Ha egy ember támadt, aki áldást ontott
 Embertársaira, száz volt, aki rontott;
 Ha sok század alatt egy nép addig hága,
 Hogy már mennyországá lett az ő országa,
 Egy nap a hódító véget vetett néki,
 S ma csak bús pusztákra rognak omladéki.
 Keletről fú a szél... az éjszín haboknak [2]
 Cseppjei lomozó szárnyáról csorognak,
 Arról jó, amelyről a dákok földre
 A scythák bajszos tábora bétére.
 Mondd meg nekem, komoly fuvallat! látod-é
 Azt a Volga síkját, mely (volt) az Árpádé?
 Vannak-é ott, kik még magyarul szól(l)anak?
 Sohajtasz elsuhanz értem elmúltanak!
 Elmúltak, bédültek abb' a sírhalomba,
 Melyhez közelítünk mi is minden nyomba.
 Tán nem is! ki tudja? egyszer megeshetik,
 Hogy a Pári(z)s helyét gonddal keresgetik
 Trója és Babylon jövő tudósai,
 S fókákkal pezsegnek London tört tornyai.
 Hátha még ez a vár, melyen andalgok most,
 Vagy ledül, vagy őriz messzeföldi lakost?
 Vagy nagy birodalom fényétől sugároz,
 Vagy benne két-három medvefi kopároz?

Csuda gondolatok, kétséges jövőndök,
 Változó országok, emberek, esztendő!
 ((Míg elmém úgy bukdos ezeknek hátukon,
 Mint ki nagy tengerbe evez kis ladikon,))
 Múzsák! kik e várnak alját megültétek,
 Elbuggyant elmémet, kérlek, segítsétek.
 Mondjátok meg nekem, mi főoka annak,
 Hogy itt szabad népek, ott rabszolgák vannak?
 Itt a vidék pusztá, ott terem s mosolyog,
 Itt éles az elme, ott ködbe tébolyog,
 Itt kastélyok állnak, s gályák a partokon,
 Ott holt csendesség ül az omladékokon?
 Gyarló tudatlanság! zabláltan indúlat!
 Két daemon, mely minden szépet, jót feldúlhat,
 Mely a kegyetlennek botot ad kezébe
 S gyáva félelmet önt a gyengék szívébe,
 Mely a babonának felhozván fellegét,
 Elzárja a napnak fényét és melegét,
 S hideg homályában oly csudákat téssen,
 Melyek az észcsírát elfojtják egészen.
 Csak a tudatlan fő, csak a zabláltan szív,
 Ami téged, ember, magad kárára hív,

Ahol a szív feslett, a fő meg aggatlan,
 Ott az emberi sors megsirathatatlan. (-)
 Múzsák! most oly helyen elmélkedem, amely
 A világ abroszán legkritikusabb hely,
 Mely a csínos nyugat s a durva kelet közt,
 A hatalmas éjszak s tehetetlen dél közt
 Középpontban lévén, tisztán kimutatja,
 Milyen még az ember s földünk ábrázata.
 Itt van a legvégső oltára Pallasnak
 Az emberiségnek, a csínosodásnak;
 Ezentúl keletre nevet a szép Moldva,
 De a termés-elme nincs mással megtoldva(;)
 Tovább, túl az éjszín tengernek habjai(n),
 Vad tatár lovagol gazos pallagjain;
 Túl a zömök kalmuk hordja sátorfáit,
 Túl a mongol futja salétrompusztáit;
 Azon túl lakoznak a mandzsuk fiai,
 A tarka tigrisek s a hajnal lovai.
 Ezek mind okosak; emberek, de vadak,
 Kiknek, őseinkként, fő céljok a hadak,
 Kikben a hódítás nemtelen szerelme
 Elfojtja, amit hoz a jó föld s szép elme.
 És ki az, ki végig nézvéen e népeket,
 E világnak felén elnyúló földeket
 Ne borzadna, vagy is ne sírna ezekre
 A még bódogtalan félig-emberekre!
 Fordulj tehát, elmém, bódogabb táj felé,
 Hol már a népeket az ész felnevelé,
 Szemléld végig Erdélyt és Magyarországot,
 Hol érzeni kezdik már a napvilágot,
 Járd el Germánia hajdani bakonyát,
 És csudáld most benne a múzsáknak hon(ny)át,
 Lépj a franciá(k)nak kimivelt kertébe
 S a péruai kincsek negédes csűrőbe,
 Hol a másik tenger kékellő kárpitja
 A leszálló napnak ágát ki- s bényitja:
 Nem kezd-é szívedbe nemes öröm szállni,
 Látván, hogy az ember emberré kezd válni?
 Nézd a munkás éjszak mint nyüzsgő és zibong,
 S dolgozó méh módjára, keskeny kas(s)ában dong,
 Az éjszak a köpű, a világ az a rét,
 Melyben a kincseket kurkászszá szerteszté,

Sőt számos rajt bocsát a messzi határra,
 A Bengala s Bos(z)ton virágzó partjára(;)
 De túl a szelíd dél áldott határain
 Nézd a barna népet forró homokjain,
 Vagy hever s éhezik a paradicsomban,
 Vagy koldúl, vagy lop, öl, prédál alattomban.
 Rongyos birtokos(s)i ők a gyémántoknak,
 Mord s paraszt kertészi a fűszerszámoknak.
 Te vagy hát, oh Maros jámbor magyar vára,
 Hol öszvefut a jó s a gonosz határa;
 Te vagy a pont, melynél a vadság eltűnik,
 Te vagy, hol az ember érezni megszűnik.
 Vigyázz! mert közel van a homálynak partja,
 Elnyel, ha az ősznek fénye meg nem tartja,
 Akinek díszére építsél templomot,
 És a vakság ellen hányj több-több ostromot.
 Tele oly lelkekkel termékeny kebeled,
 Kikben meg-megannyi Mentorid tiszteled,
 Kiket a nemzetnek és a két hazának
 A biztató egek gyámolul adának.
 Rajta, nemes lelkek! álljunk ki a gátra,
 Már Európában csak mi vagyunk hátra;
 Hívják magok után a többi nemzetek:
 ("Magyarok! derék nép! mit késtek? jő(j)etek!
 Mit késtek? termékeny bennetek az elme,
 Forr szívetekben a dicsőség szerelme,
 A durvaság ellen közös kötést fonjunk,
 S Atlástól Pontusig örök sáncot vonjunk.")
 Vitéz lángotokat jobbra fordítsátok
 S a békesség édes hasznát munkáljátok.
 Mégyünk, nagy nemzetek! íme, Dáciának
 Túlsó határain is már megindulának,
 Törjük az akadályt, melytől nem mehetünk,
 Mi az emberiség kertébe sietünk.
 Vajha Moldvának is kies parlagjai,
 Ameddig terjednek a Pontus habjai,
 Magyar koroná(nk)nak árnyékába menne,
 S a csángó magyar is polgártársunk lenne!

[1] Kosmopolita. Cs.

[2] ÉjszínTenger, Pontus Euxinus. Cs.

Kedves Olvasó Tanulók!

A mai Gyöngyhalász első részében **Csokonai Vitéz Mihály Marosvásárhelyi gondolatok** című versét olvashatjátok. 1798-ban vetette papírra a költő. Egy nagyarányú óda, amelyben Csokonai – az akkor divatos ún. klimatikus topográfiai szemlélet értelmében – felvázolja Európa kulturális jövőképét. Gondolatai nyilvánvalóan reflektálnak a kor több ismert elméletére: egyrészt az időjárási és földrajzi viszonyoknak műveltséget, illetve műveletlenséget generáló erejéről szóló nézetekre, másrészt a herderi elméletre, mely szerint az érett civilizációk maguktól, mintegy belső kényszerűség révén elvesztik jelentőségüket és elpusztítják önmaguk. Johann Gottfried

von Herder (1744–1803) többek között azt is mondta, hogy a magyar nemzet sorsa az volt, hogy védőbástyája legyen a keletről érkező pogány támadásoknak: megtette kötelességét, ezért sorsa a pusztulás. A magyar nemzethalál-víziós költészet alapélményét fogalmazta meg ezzel. Szerencsére nem lett igaz! Csokonai Vitéz Mihály ragyogó költeménye viszont ma is képes bennünket megszólítani, megnyitni képzeletünket, hatni ránk esztétikai és gondolati értelemben is. Remekmű. Mélyedjétek el az értelmezésében!

A Marosvásárhelyi gondolatok az Erdély-témánkra is rímel, de a több hónappal ezelőtt tárgyalt Tomi-tematikába is beilleszthető. Kellemes olvasást!

Bence Erika

Balogh István

Megélesztő ákombákom

(Részlet)

Kánikula az idei nyár, jegyzi meg a feleségem, igazi kutyameleg, fordítja fiam a latin kifejezést szemléletes magyarra. Valóságos trópusi éghajlat köszöntött ránk, mondom én a tudálékosságokat mellőzve, ha zuhog is, alig száll lejjebb a hőmérő higanyszála. Elmenekülnek a mi gyerekeink a fölforrósodott, lihegő budapesti bűdös betonrengetegből. Hozzánk térnek meg, vidéki kisközösségbe, mert az anyákhoz, apákhoz megtérni megnyihülés, igazi révbe, oázisba jutás, valóságos megnyugvás. Valami különleges, testet-lelket égető rossztól menekülnek a mi gyerekeink, most a rettenetes, meteorológusok által is bődületesnek minősített melegtől. Nálunk vidéken szent hegyünk, a Mátra lábánál, sok a fa, bokor, igazi még a zöldövezet, természetes a környezet. Boldogan várjuk őket, kicsi unokám, Péter beleköttyogja a telefonba is, natata, hojnap megyünk, natata!

Az érkezés könnyesre sikeredik. Rajzlapot lobogtat az én Petikém a kezében, kicsit gyűröttet, úgy üdvözlő a kocsi ablakán keresztül. Anya kiemeli őt a gyerekülésből, hozzám fut a gyerkőc, átkarolja a lábamat, és fölzokog.

– Mi rossz történt veled, kicsi szolgálom? – kérdezem.

– A tején... – mutatja a rajzlapot, és höpögésre vált.

Kezembe veszem a papírt, vizsgálgom.

– Az óvodával valami tanyán jártak – kezdi a történetet Anya. – Háziállatokkal találkoztak a nagyvárosi gyerekek, másnap aztán megrajzolták élményeiket. Petike tehenet rajzolt. Piros tehenet.

– Natata! – panaszkolja az unokám –, nevettek!

– Kinevették – magyarázza a menyem –, mert pirosra festette a tehenet.

Nézem a rajzot. Ott a tehén. Látom én, hogy olyasmi teremtmény áll a rajzlap közepén, mint egy tehén. Égőpiros, mint őszelön a vadrózsa csipkebogyója, nem is igen na-

gyobb, mint az a pompás teremtmény. Ég a teste-lelke, mint a hecsedlinek, mondják az én drága Zentámban, ahol a csipkebogyó neve hecsedli. Két kis szénfekete szarv teremt a tehénke fején, nekem nem nagyon tetszik, mondom is, egy rubintos kistehénnek csakis szénfekete szarva lehet. A rajzlapon más állatok is előfordulnak, ők sem pontosabban alkotottak, a ló is, a kutyus is bizonytalan vonalvezetésű, de miután Petikém megmagyarázza nekem, melyik vonalgombolyag mit is ábrázol, tisztán fölismerek immár mindent. Igaz, a kutyus jóval nagyobbra sikeredett, mint a pipacsos tehén. De ő nem lángoló, ő csak grafit. Talán puli.

– Azt mondták – sírja az unokám a két karom közt –, nincs pijos tehén...

– Van – válaszolom határozottan az unokámnak. – Bizony van! Akik nevettek rajtad, azok nem tudják a szintiszta igazságot!

Karomban tartom Petikét, sétálgatunk az udvarban, két cicánk, Cirmike és a kormos Bagira velünk járkálnak. Ő szívemhez simul, jobbajával megmarkolja a ruhámat, baljával görcsösen szorítja kicsi markában a rajzlapot. Csodálatos ákombákom! Ezt suttognám, mert ez lenne az igazán megfogalmazható, talán ez is lenne az igazság, de még akkor, abban a zaklatott pillanatban, a találkozás boldogságában nem fogalmazhattam meg azt a sok-sok évezedes kótáblába vésett szent és sérthetetlen törvényt, amely csak az unoka és nagyapa között sarjad. Csupán ott van mindenségünket is éltető talaja. Talán akkor, az együtt átélt kezdeti percekben, még nem is derengett föl elmémbe a kristálytisza nagyapai birodalom különleges tízparancsolata. Aztán, közös és nagyon meleg szívdobbanások után, valóságos szírmokba nyílik a szomorúság is, a könny is, a bennünket kedvesen cirógató, játszadozó arany napsugár is. Különös ám ez a kellemes és közös nemzedéki szívdobbanás, a virágszínű és virágillatú nagyapai és unokai lélegzetvétel és a legmelegebb kézfogás: ebben biztosan újfent megéled a valóságos

és a képzeletbeli világ mezsgyéjén leleléző csipkebogyó tehénke.

Először nagyapa (ez én vagyok) lelkében lobban a lángocska. Mert ki másnak is? Egy nagyapa szíve együtt dobban az unokáéval. Ez nem történhet másként sehol a világon. Fölrémlik gyerekkorom (a nagyapák is voltak ám gyerekek!) egyik feledhetetlen olvasmányélménye, Tamási Áron kicsi piros tehené a Bajvívás című novellából. Ez a novella akkor minden vajdasági magyar kisdíák számára elérhető volt, hiszen tananyagként rálapozhattak, ott volt a fehér tetejű, vastag nyolcadikos olvasókönyvben. A natata három évvel idősebb testvérbátyja még ebből tanult. Szerencsére a könyvet örökségül féreerakták a kisebbik testvér számára is, ez akkor bevett szokás volt, de a natata nyolcadikos korában megreformált tankönyvből ismerkedett a magyar irodalommal, abban aztán nem volt már benne a Tamási Áron-novella, amelynek a kicsi piros tehén a lelke, a mozgatórugója, akit óriási mancsával agyonvágott a fenenagy és félelmetes kan medve. A csorda rettenetes bikája megbosszulta a piros tehénke elpusztítását, megvívott a hatalmas vadállattal, a bércet rettenthetetlen királyával, akinek dörmögése, ordítása, örvöngése kiváltotta a Hargita szirtjei szívének megszorulását, félelmet termelt a csillagok között is! A csorda erőteljű duzzadó, hatalmas és szerelmes bikája két szarvára csavarta a belét annak a kegyetlen fenevadnak, amelyik egyetlen csapással kiütötte a világból a hatalmas bika szívének oly kedves kicsi piros tehenet. A csorda és a számtalan félelmetes szirt új urának világot rengető győzedelmes böngőtutulása föltozott a magasságos égig, meggyúrta a csillagok gyökerét, és megrengette a Hargita komor bércseit is.

Balázs Imre József versei

Láz a csigaházban

Bent ülök a házamban,
kinn most fáznék, lázam van.

Belső tűz a házamban –
izzó drót az áramban.

Lámpák gyúlnak fáradtan,
rímek jönnek váratlan.

Testem könnyű, ártatlan,
versem dallam, tárgyatlan.

Kerekség

Alma, barack, borsószem, boróka,
csiga háza, rég várt hazatérés.
Teniszlabda, üveggolyó, földgömb –
belém költözik egy kerek érzés.

GYÖNGYHALÁSZ

Magamtól nem emlékezem

Magamtól nem emlékezem,
csak ha elmondod nekem.

Dióhéjban mikor laktam?
Csónakot mikor ringattam?
Mező felett mikor fújtam?
Üvegcipőt mikor húztam?

Fák között mikor zümmögtem?
Fűben mikor hegedültem?

Magamtól nem emlékezem,
csak ha elmondod nekem.

Tavaszi tündérek

Tavasszal tündérek szállják meg az erdőt,
ággal csiklandoznak minde kicsi felhőt.
A felhők kuncognak, cseppeket hullatnak,
májusi esővel mindent meglocsolnak.
Fogócskát játszanak tündérek s szél-lányok,
messzire látszik a pördülő szoknyájuk.

Kedves Olvasó Tanulók!

Saint-Exupéry A kis herceg című meseregényének az a részlete juthat eszünkbe a Gyöngyhalászban közölt regényrészlet alapján (**Balogh István Megélesztő ákombákom** című, a Forum Könyvkiadónál nemrégiben napvilágot látott művéből), amely az elefántot emésztő óriásgkigyórol alkotott gyermekrajzot mutatja be. Itt is, ott is arról van szó, hogy a felnőtt (kivéve azokat, akik a gyermekkortól eltávolodva sem veszítették el gyermekkorukat: a beleélés és a képzelet szabadsága iránti igényüket!) milyen korlátolt és ellenséges is tud lenni a gyermeki látás és gondolkodás iránt. Kivéve a nagyapákat, s néhány gyermekségük kilátópontját is féltve őrző felnőtteket! A szövegben is emlegetett, gyermek és felnőtt közötti kótáblába vésett szövetségnek is ez az igazi valósága, lényege.

A Gyöngyhalász korábbi témáira és szövegeire is reflektál Balogh István regényének kiemelt részlete: Erdélyt, a Hargitát mint irodalmi teret emlegeti.

Balázs Imre József (1974) kolozsvári író (a Babeş–Bolyai Tudományegyetem tanára, a Korunk folyóirat főszerkesztője) gyermekverseit (a Hanna-hinta című, 2009-es, a Koinónia Kiadónál napvilágot látott kötetéből származnak) olvasva pedig – nehéz megmagyarázni miért és hogyan –, szinte felkiáltani van kedve az embernek: Na ez az! Erre mondjuk, hogy igazi gyermekirodalom!

A legkisebbeknek szánt költeményeiből is teljes mértékben hiányzik a kimódoltság, a gyermekekhez ereszkedő póz, a gyermekhang imitálása. Remekbe szabott, műves, élményszerű költészet.

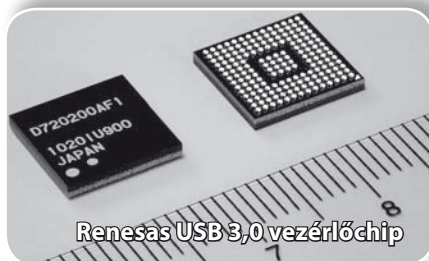
Legyen számotokra is gyönyörködtető élmény olvasásuk!

Bence Erika

USB 3.0: megéri váltani?

Töltöttél meg valaha 1 Tbájtos tárolót USB 2.0-n keresztül? Akkor tudod, mennyit kell várni arra, hogy ez a ma már nem is olyan soknak számító adat biztonságba kerüljön egy külső HDD-n. A mai igényeket már egyszerűen nem képes kiszolgálni az elavult szabály, ezért a mérnökök összeültek, és kifejlesztették a SuperSpeed USB-t, ami az előző technológiánál 10x gyorsabb. Az 5 Gbit/s elméleti sávszélesség a gyakorlatban is bőven elegendő ahhoz, hogy innentől már csakis a külső tárolóban használt merevlemez teljesítményén múljon az adatátviteli sebesség. Cikünkben megnézzük, az USB 3.0 hogy képes elérni ezt a tízszeres sebességet.

Míg az USB 3.0 szépen terjed a köztudatban és a PC-kben, addig az Intel gondoskodott róla, hogy összeharja a felhasználókat egy teljesen új szabvánnyal. A processzorairól híres gyártó – miközben aktívan részt vett az USB 3.0 fejlesztésében – az idén piacra dobott egy új adatátviteli szabványt, ami ugyan semmivel sem kompatibilis, cserébe az USB 3.0 sebességének duplájára képes. A Thunderbolt névre keresztelt, eredetileg Light Peak kódnéven fejlesztett technológiával az Intel célja, hogy idővel minden más csatlakozási szabványt lecseréljen. Ezt az elhivatottságot támasztja alá az a tény is, miszerint az Intel egyszerűen nem integrálta új chipkészleteibe az USB 3.0-t, ezzel is némileg gátolva annak elterjedését. A Thunderbolt első változata az Apple MacBook Pro notebookjaiban jelent meg, az optikai helyett hagyományos rézkábelt használ, de így is 10 Gbit/s-os sebességre képes. Az USB 3.0-t jelenlegi alaplapjain az Intel is külön NEC chippel oldotta meg, és egyelőre csak meg nem erősített pletykánk van arról, hogy a következő, nagyjából jövő év elején megjelenő Intel chipkészletben már natív USB 3.0 vezérlő lesz. Az AMD új A70M és A75 chipkészleteiben hivatalosan is integrált USB 3.0 vezérlő lesz.

Renesas USB 3.0 vezérlő chip

A SuperSpeed USB-t az alapoktól a gyors perifériákhoz fejlesztették, és mindvégig szem előtt tartották a totális kompatibilitást az eszközökkel, vezérlőkkel, valamint a szabvány korábbi verzióival is. Ez nem csupán az adatátviteli módjára, a csatlakozókra, de a kábelekre is vonatkozik. A készítőik tanultak a kizárólag adattároló csatlakoztatásához használható External SATA hibáiból (eSATA), ahol mind a mai napig nem megoldott az egységes, mindennel kompatibilis tápellátás, arról nem is beszélve, hogy a tárolóeszközök máris elérték a SATA3G szabvány felső határait. Már vizsgálatunkban is szerepelnek olyan USB 3.0-s eszközök, amelyek elérik vagy meghaladják a 110 MB/s-os adatátviteli sebességet. A másik alternatíva, a FireWire 800 is a múlté, a SuperSpeed USB körökét ver sebességben az FW800-ra: egészen pontosan 6,25x gyorsabb nála.

Az USB 3.0 kifejlesztőinek elsőrendű fontossággal bírt, hogy az új perifériák és új vezérlők kompatibilisek legyenek a már piacon lévő USB 1.1 és 2.0 vezérlőkkel és eszközökkel. Ennek köszönhetően a legújabb, USB 3.0-s eszközök minden további nélkül rákapcsolhatók USB 1.1/2.0 vezérlőkre, ilyenkor az aktív szabványnak megfelelő sebességen fognak üzemelni. Ennek analógiájára a legújabb USB 3.0-s vezérlők tökéletesen kezelik a régebbi perifériákat is, ám ilyenkor lassabb, USB 1.1-s (12 Mbit/s) vagy 2.0-s (480 Mbit/s) sebességre váltanak vissza.

Ha például egy szupergyors, USB 3.0-s külső tárolót kapcsolunk egy nagyon régi PC-hez USB 1.1-en keresztül, a gép tökéletesen felismeri és kezelni fogja a HDD-t, ám a maximális sebesség 1,5 MB/s lesz. Az USB 2.0 már sokkal jobb, de még ez is messze van a mai HDD-k teljesítményétől. Az USB 2.0 szabvánnyal elérhetjük a 30-40 MB/s-os sebességet, ráadásul egy ilyen vezérlő jó kábel esetén 5 volt mellett 500 mA-t is szolgáltat, ami a legtöbb 2,5 colos HDD-nek elegendő. A legújabb USB 3.0 pluszkábeleket használ a jelentősen nagyobb sebesség elérésének érdekében: két ér az USB eszköztől szállítja az adatokat a PC felé, míg egy másik érpár a visszafelé irányért felelős. Az adatátvitelre használt érpárok mellett többszörös földelést és szigetelést is alkalmaztak az új kábeleknél, ezzel biztosítva a zavartalan, nagy sebességű kommunikációt. Az újfajta csatlakozók fizikailag pontosan olyan paraméterekkel rendelkeznek, mint a régebbi változatok, és az új kábelek nem zavarják meg a korábbi szabványokhoz szükséges csatlakozásokat. Ez alól egyedülként a nagy B típusú USB 3.0 csatlakozó a kivétel, amit kifejezetten a gyors printerekhez fejlesztettek ki.

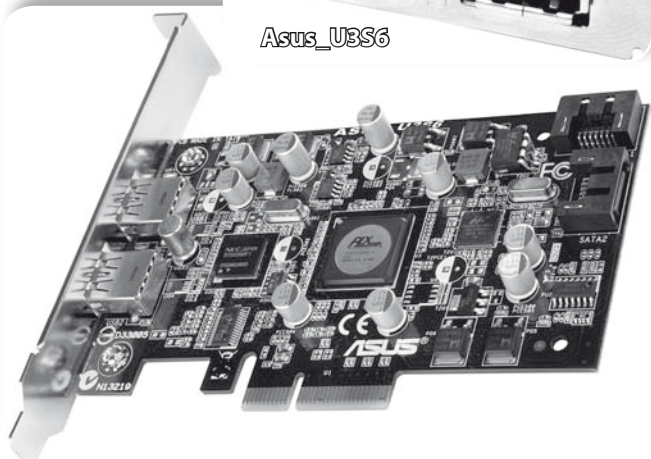
A tápellátás is sokat javult a SuperSpeed USB-nél, így egy USB 3.0-s vezérlő akár 900 mA-t is képes leadni 5 volton. Ez tökéletesen passzol az USB 3.0 tokba szerelt, az eddigiekénél sokkal gyorsabb HDD-k magasabb áramfelvételéhez. A korábbinál sokkal fejlettebb

Asus_USB6

MSI-STAR-USB3-SATA6

Seagate FreeAgent GoFlex

KOMPUTER

LaCie Starck Mobile

energiagazdálkodás arról gondoskodik, hogy a nagyobb fogyasztás ellenére is alacsonyan maradjon az átlagos teljesítményfelvétel. Használaton kívül az USB 3.0-s perifériák képesek „kijelentkezni” a vezérlőről és lekapcsolni magukat alacsony fogyasztású, készenléti üzemmódba.

Minden USB 3.0 jelölést megszerző hűtő, kábelnek, vezérlőnek és eszköznek tökéletesen meg kell felelnie a szabványban leírtaknak, csak ebben az esetben kerülhetnek a boltok polcaira. A fejlesztők ezzel garantálják a beígért sebességnövekedést, valamint a visszamenőlegesen is tökéletes kompatibilitást.

Ma még nem minden új PC-t szerelnek fel USB 3.0 vezérlővel, és a kiegészítő USB 3.0 vezérlőkártyák sem fogynak még nagy mennyiségben. A net/notebookok világában még kisebb az USB 3.0 népszerűsége, és ez a legújabb, Intel Sandy Bridge processzoros platformmal sem változott meg. Az alaplapgyártók mind a mai napig kénytelenek egy extra vezérlőchipet integrálni, ami cserébe 2–4 darab USB 3.0 csatlakozást biztosít. Asztali PC-knél kiegészítő kártyát már viszonylag olcsón be lehet szerezni, és nem szükséges hozzá egyéb, csak egy PCI Express x1 foglalat. Néhány perifériagyártó az USB 3.0-s merevlemezéhez csomagol egy ilyen vezérlőkártyát is – például a Western Digital myBook 3.0-jának a dobozában találtunk egy ilyen, egyébként roppant hasznos kiegészítést.

A mobilgépek bővítése USB 3.0-val nehézkes: csak a drága üzleti és csúcskategóriás modellek kínálnak Express Card foglalatot, ami képes kiszolgálni az USB 3.0 sávszélességigényét. A legtöbb kiegészítő kártya két csatlakozást kínál, és nagyjából 15–30 €-ért szerezhető be. Az ASUS speciális kártyát is készített 35 €-ért: az U3S6 egy kártyán kínál két USB 3.0 port és két SATA 6G csatlakozást.

Az USB 3.0 port könnyedén felismerhető, mivel a belső műanyag színe kék. Szoftveres oldalon egyetlen Windows sem támogatja alpból az USB 3.0-s vezérlőchipeket, még a Windows 7 SP1 sem. A driver általában kétféle lehet, az alaplap/vezérlőkártya DVD-lemezén mindig megtalálhatjuk ezt. A két verzió a jelenleg elterjedt kétféle (NEC és Renesas) chiphez kapcsolódik – a kártya gyártója már másodrangú dolog. A SuperSpeed USB elméletben 5 Gbit/s-ot, vagyis 640 MB/s-ot kínál adatátviteli sebességben, de valójában ez annyi lesz, amennyit gépünk leggyengébb eleme megenged, illetve legtöbbször ezt a külső tárolóban használt merevlemez képességei fojtják le leginkább.

Emiatt a 2,5 colos, külső tápellátást nem igénylő USB 3.0 eszközök az elérhető maximális sebességhez képest viszonylag lassúnak számítanak a maguk 65 MB/s körüli teljesítményével, de ne feledjük, hogy már ez is látványosan több, mint az USB 2.0 maximuma. Erről a mérsékelt sebességről javarészt az alkalmazott notebook-merevlemez tehet hiszen ezeket az egységeket inkább az alacsony fogyasztásra és zajszintre, semmint a kompromisszummentes teljesítményre tervezték. Ha olyan egységet szeretnénk, ami igazán megmutatja az USB 3.0 erejét, külső SSD-re lesz szükségünk, mint például a Kingston HyperX Max 3.0-ra, ami közel 200 MB/s-os sebességre képes. Persze ehhez a gépben lévő tárolónak is legalább ennyire gyorsnak kell lennie. Más, a teljesítményre vonatkozó paraméterek már másodlagosak, így például az elérési idő sem különösebben fontos, hiszen egy külső tárolóról nem (elsősorban) programokat futtatunk, hanem nagyméretű fájlok tárolására használjuk.

Amennyiben nem több terabájtnyi adatot szeretnénk mobiltárolóra menteni, akkor érdemes a 2,5 colos USB 3.0 modellek közül választani. Ezek a kisméretű meghajtók elférnek egy ingzebben, csendesek, és mivel alacsony

fogyasztású notebook HDD-eket használnak, kiegészítő tápegységre sem lesz szükségünk, s az ilyen HDD-nél nem kell a zajtól tartanunk.

A túlnyomó többségében 500 gigabájt tárhatalmú modellek egyértelműen gyorsabbak, mint USB 2.0-s elődeik, de sebességben a 3,5 colos USB 3.0-s külső tárolók közelébe csak két mini HDD tudta felküzdeni magát. Az egyik a tesztyőztes Samsung S2, a másik pedig a designos LaCie Starck Mobile, amik egyaránt 80 MB/s körüli olvasási és írási teljesítményre képesek. A kapacitásversenyt a „kiscsoportban” a Seagate FreeAgent GoFlex nyerte tekintélyes 1,5 TB-tal, amit ráadásul a cserélhető csatlakozó segítségével eSATA vagy Firewire 800-as vezérlőre is rákapcsolhatunk. Az utolsó helyre viszonylag magas fogyasztása miatt került, de ezért cserébe háromszor annyi kapacitást nyújt, mint a többi modell, és azért fontos megemlíteni, hogy a fogyasztás nem 3x nagyobb.

Nagy B kábel

Ma még úgy tűnik, az USB 3.0 mindenre elegendő sávszélességet biztosít, de a nem is olyan távoli jövő már nem ennyire fényes. A Full HD felbontású, tömörítetlen videó átviteléhez például valós 5 Gbit/s sávszélesség kell, és ebben még nincs benne a hangsáv. Emellett az USB 3.0 kábel hossza is korlátozott, maximum 4,5 méter lehet, e felett a jelminőség romlik, így a sebesség sem garantálható. Eredetileg az USB 3.0-t már optikai kábellel tervezték, de végül költség és megvalósítási szempontok miatt maradtak a rézkábelnél. Pontosan ugyanez a helyzet az Intel Light Peak/Thunderbolt technológiájával is. A Thunderbolt komolyabb sávszélességre képes, ráadásul univerzális, ám még jó pár évnek kell elteltie, míg széles körben elterjedt szabvány lesz belőle. Addig is az USB 3.0 már itt van, kapható, nem is drága, ráadásul minden eddigi eszközzel, minden variációban kompatibilis. Tehát: hajrá, irány az USB 3.0!

Samsung S2 portable 500 GB

RÜGYFAKADÁS

Szemét Szigfrid

Amit itt elmesélek, az a mi bolygónkon történt.

Egyszer az emberek nagyon elszennyezték a bolygót, ezért két hős összefogott, hogy rendet tegyen. Az egyiket Szemétpusztítónak hívták, a másikat Olajfoltfelszívónak.

Az évek során annyi szemét összegyülemlt, hogy ebből egy szörnyeteg keletkezett, akit Szemét Szigfridnek nevezett el a nép. Rengeteg ember áldozatul esett, és sok megsérült. Szemétpusztító és Olajfoltfelszívó harcolt ellene, de Szemét Szigfridet egyik sem tudta elpusztítani. Ez a szörnyeteg egyre csak növekedett, elkezdte pusztítani a városokat. Pókember és Batman is harcba szállt a szörnyel. Együtt sikerült legyengíteniük. Mind a négyen elfáradtak, és pihenésre volt szükségük. Ez alatt az idő alatt Szemét Szigfrid újra megerősödött. Amikor Szemétpusztító, Olajfoltfelszívó, Pókember és Batman is felépült, újult erővel támadt a szörnyre. Sokáig tartott, mire teljesen lenyomták, de megérte, mert legyőzték! Sikerült legyőzniük a nagy szörnyetegét, amelytől mindenki félt. Szemétpusztító az összes szemetet eltüntette a földről. Az emberek nagyon hálásak voltak nekik, de nem sokáig tartott az öröm. Mind a négyen annyira elfáradtak, hogy belehaltak. Utolsó leheletükkel pedig ezt mondták:

– Hiába vannak hősök, az nem elég. Minden embernek tenni kell azért, hogy megakadályozzuk a bolygó elszennyeződését. Egy-két hős nem elég ennyi ember felelőtlenségével szemben.

Vigyáznunk kell bolygónk egészségére, tisztaságára, mert újra erőre kap a szörny, és most nem lesz, aki megmentsen minket, ugyanis kihaltak a hősök!

V. T. Dániel, 5. osztály, Majsai Úti iskola, Szabadka

Most...

*Nem a múlt...
És nem a jövő...
Ez a ma...
Ezt mondta régen a mama.*

*Nem a tegnap...
És nem a holnap...
Ez a most...
Ezt tudni mindenkinek fontos!*

Šelemba Aleksandra, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Vad vihar tombolt odakinn

Egy nyári napon anyukámmal a városban tartózkodtunk. Úti célunk a könyvtár és játszótér volt.

Már a második fagyimat majszoltam, amikor a békés, napos időjárásból egy szempillantás alatt égiháború lett. Hirtelen besötétedett. A szép bárnyfelhők szürkés, ezüstös, barátságosan felhőkké alakultak át. Anyuval szótlanul tekintettünk az égre, nem hittünk a szemünknek. Nyomban nagy szél kerekedett. Szikráztak a villámok, erős mennydörgés zavarta meg a madarak csicseregését. Az össz létező port belelegeztem és lenyeltem. Ti már ettetek poros-csokis fagyit? Na, olyat ne rendeljeteek sohasem! Az egész fagyis szinte ropogott a fogam alatt, s azok nem mogyoródarabkák voltak!

Minden ember, aki a szabad ég alatt találta magát, menekülésre adta a fejét.

– Rajtunk még az esernyő sem fog segíteni! Gyere, behúzódnunk a legközelebbi kávézóba! – mondta anyukám nyugodt hangon.

A szívem bolondul kalimpált, szinte a torkomban éreztem. Szedtem ám a lábam anyukám után! Futottam, mit egy védtelen kiscsibe, az anyja után. Anyukám rendelt egy kávét, én pedig narancslét kaptam. Szürcsöltük italunkat, és figyeltük a kinti eseményeket. Kopogtak az esőcseppek, az emberek bőrig ázva menekültek az üzletekbe. Az alkalmazottak futottak a napernyők után, melyet elhordott magával a szél. Egy nagymama kezéből kifordult az esernyő, és ki tudja, hol kötött ki. Még a galambok is megszöktek biztonságos odúikba. Fél óra elmúltával előbukkant egy kis napsugár. Nekem ez egy reménysugár volt, hogy még élve hazajutunk. Ezt követte egy csodás szivárvány, ami most nem hatott rám különösebben. Alig vártam, hogy hazaérjünk. Átöleltem anyukám derekát, és most még közelebb éreztem magamat hozzá. Ő jelentette nekem a biztonságot. A fejemben csak egy gondolat járt: Otthon, édes otthon!

Cvejity Dianna, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Gazdim, Regina

A nevem Cuki Bundás. Fekete szőrű pulikutya vagyok, a gazdim Könyves Regina.

Három testvéremtől és anyukámtól elszakadva nagyon szomorú voltam, de mikor megláttam az új gazdáimat, egy kicsit felvidultam. Három gyerek vett körül: Dani, Regina, Sári. Agyonra nyúztak, de én élveztem. Másnap Regina jött ki hozzám játszani.

– Szia, Cuki! Mostantól így foglak nevezni, remélem tetszik – mondta.

– Vau, vau, nagyon tetszik – feleltem.

Nagyon meglepődött, hogy megszólaltam.

– Hogy, hogy értem, amit mondtál? – kérdezte.

– Úgy, hogy tudok beszélni. De ne mondd el senkinek, még anyukádnak se! – kértem meg a gazdímat.

– Rendben! Örülök, hogy beavattál a kis titkodba – mondta. – Gyere, zavarócskázunk, de fogd vissza magad!

– Oké! – már szaladtam is.

– Hé, lassabban! – kiabálta utánam kimerülve.

– Jól vagy? Mert én megéheztem. Nem hoznál egy kis csontot? – kértem.

– Mindjárt, csak kifújom magam – válaszolta.

Bement. Egy kis idő után kijött egy jó nagy csontdarabbal.

– Tessék, de most mennem kell zeneiskolába – tette le élémem a finom falatot, és elment.

Elkezdtem rágcáslni a csontit.

Este kiengedtek az udvarra. Reggel Dani jött a mamájához, de nem tudta, hogy ki vagyok eresztve, és nyitva felejtette a kaput. Elkezdtem a kapu felé szaladni, de Regina gyorsabb volt, és becsukta előttem. Jól megszidtak, de tudtam, hogy megérdemeltem. Vissza kellett mennem a helyemre. Egy fából készült kutyaház várt. A házban egy takaró és egy gumicsont is volt. Nagy és szép. A szaladóhelyem is tágabb lett.

– Ki csinálta ezt? – kérdeztem vidáman.

– Az a bácsi ott – mutatta a gazdim.

– Nagyon tetszik – dicsértem a házat.

Azóta már nem olyan tágas, mert megnőttem, de nagyon szeretem. Mindennap kijönnek hozzám játszani.

Nagyon szeretek ennél a családnál élni, mert jó a kaja és szeretnek, törődnek velem. Soha nem mennék máshova, még ha kényszerítenének sem.

Könyves Regina, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tapi

*Tapi a macskák réme,
A macskák tőle igazán félnek.
Van is mitől félniük,
Mert a kutyám nem könyörül.
Írszetter a drága,
Befogadtuk Mikulásra.*

Ábrahám Balázs, 3. osztály, Palics

Ilyen vagyok

Nevem Stampfer Lea, 10 éves vagyok. Vállig érő hajamnak barna a színe, a szemem kékeszöld. Középtermetű vagyok.

Szeretem a zöld a fehér és a fekete színt. A szilágyi Kis Ferenc Általános Iskola 4. osztályát most június elején végzem. A kedvenc tantárgyam a torna és a rajz. Szeretek tornázni, emellett show-táncra is járok. A zeneiskolába pedig fuvolázni tanulok, most március végén megyek versenyre, és már nagyon izgulok. Remélem, sikerülni fog. A zenetanárom nagyon kedves. Hobbim a rajzolás, ezt nagyon szeretem. A legjobb barátnőmmel, Krisztinával nyáron imádkozok kutyaszítani. Szeretek síelni, igaz csak az idén tanultam meg, de nem baj. Úszni, görzölni és korcsolyázni is szoktam.

A legkedvesebb állataim a tigrisek és az én kutyám, Bendzsi. A labrador fajhoz tartozik. Imádom az állatokat, sok könyvem van róluk.

A tél és az őszi kedvenc évszámom. Az őszi azért, mert akkor van a születésnapom, a tél meg azért, mert lehet korcsolyázni. A képeket is gyakran nézegettem. A tatámnak szoktam segíteni kint a nyulaknál, a kertben vagy éppen az udvaron. Nem nagyon szeretem a benti munkát. Néha türelmetlen vagyok emiatt.

Sokak szerint nagy az akaraterőm, szeretek irányítani, ha van kit.

Lehetnék kicsit türelmesebb is, és megszokhatnám a benti munkát. Minden tulajdonságom ellenére elégedett vagyok magammal.

Stampfer Lea, 4. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

RÜGYFAKADÁS

A családom

Családommal Újvidéken lakom egy szürke tetejű épületben. A Laza Nančić u. 1/Bnégyes számú lakásában élünk. Az én családomban négyen vagyunk. Idesorolom az apukámat, anyukámat, a testvéreimet és magamat. Van még sok rokonom: a nagyszüleim, unokatestvéreim, néném, bátyáim. Egyszóval nagy a rokonság. Családom fő tagja apukám, aki tudásával és ügyességével biztosítja a mindennapi élethez szükséges pénzt. Ő az, aki dönt a fontos dolgokról. Anyukám segít a tanulásban, főz, takarít, ruhát mos és vasal. Az iskoláig is ő kísér el, majd vezet haza. Mindig velem megyek a balettiskolába is. A család legfiatalabb tagja az öcsém, aki most indul az első osztályba. Rajzolni nem igen szeret, ezért sokszor segítek neki a házi feladat készítésekor... Denisznek hívják, és ő most tölti a hetedik évét. Néha összecsapunk, de a végén kibékülünk. Engem Zitának hívnak. Most harmadikos vagyok, és nem sokára a kilencedik születésnapomat fogom ünnepelni.

Szeretem, tisztelem és becsülöm családom minden tagját. Boldog vagyok, hogy ehhez a családdhoz tartozom.

Nikolić Zita, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Bemutatom az otthonom

Az én otthonom szép és hívogató. A házunk örömtől zeng. Nagyon szeretem az otthonomat. Nálunk soha nincs szomorúság, mindig vidámak vagyunk. Azért is szeretem az otthonomat, mert mikor hazatérek, otthon vannak a szüleim és a testvérem.

Több mint 9 éve költöztünk be a falusi házunkba. Én semmi rosszat nem mondhatok el róla. Mindig megvédett az esőtől, hidegtől és a melegtől. Sok szép minden hűz az otthonomhoz. Itt nőtem fel, a szüleim itt játszottak velem. Itt kaptam az első kerékpárom. Sokat kerékpároztam a ház körül. Az otthonomban ismerkedtem meg az első legjobb barátnőmmel. Sok szülinapomat tartottam itt. Sok szép percem volt a barátaimmal az otthonomban. Csak egy mondat van erre az érzésre: Mindenhol jó, de legjobb otthon!

Ez az én otthonom.

Német Diana, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Apu és én

Nagyon szeretem az apukámat.

A szeretet azonban néha meginog. Ilyenkor össze szoktunk veszni. Ez akkor történik, amikor összeverekezem a testvéremmel. A testvérem, igaz még csak elsős, de nagyon fáj, ha megkarmol. Ha megkarmol, én nekivágom az ágyának, ő pedig elkezd sírni. Ilyenkor mindig én szoktam kikapni apukámtól. Leginkább akkor vagyok rá mérges, amikor házimunkát ad, én meg inkább az utcán játszánék a barátaimmal. Legtöbbször béke van köztünk, de ha ös-szeveszünk, a harag nem tart egy napnál tovább. A nyári szünidőt várom legjobban. Ilyenkor apukám két hét szabadságot kap. Ekkor sokszor megyünk pecázni, és ekkor a legjobb velem a kapcsolat. Néha féltékeny vagyok, mert azt hiszem, hogy apukám a testvéreimet jobban szereti, mint engem. A szívem mélyén azonban tudom, hogy ez nem így van. Engem is ugyanúgy szeret, mint a testvéreimet.

Hát röviden ilyen az én kapcsolatom az apukámmal.

Kocsis Arnold, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Palacsinta

*Palacsinta lesz az ebédem,
Az a kedvenc eleségem.
Látom már a palacsintát,
Az éhség hajt, nekiesek mindjárt.
Csámcsogva a tányérből palacsintát loptam,
Ilyen éhes sose voltam.
Nagyon ízlett az ebéd.
Talán mostanra ez is elég,
Anyá nem is tett többet élém.*

Faragó Ervin, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A tükör előtt

Hol is kezdjem, Hetedikes, kamaszkorú lány vagyok, akinek mostanság mindennel problémája van.

A külsőm katasztrófa! A testalkatom nem az ideális, jobban mondva kicsit duci vagyok. Az orrom pisze, ami pedig a bőrömet illeti, tele van pattanással és mitesszerrel. Nagyszerű! Amit szeretek magamon, az a hajam és a szemem, de néha azzal is gondom van. Ami pedig a belsőmet illeti, zárkózottnak tűnhetek, de sokan nem is sejtik, hogyha csak a barátnőimmel vagyok, mire vagyok képes!

Sokszor túlzásokba esem, vagyis a legegyszerűbb dolgokon is fel tudok háborodni. Azt hiszem, ez a tulajdonságom még kiskoromból maradt meg. Azt mesélték, hogyha vendég jött, és köszönt nekem, rögtön a sarokba bújtam, és elkezdtem sírni. Na jó, most azért nem így van, de tényleg hirtelen haragú vagyok. Mostanában sokat veszekszem. A barátnőimmel próbálok rendes lenni, de ha valamelyikünkkel elszalad a ló, mindannyian veszekedni kezdünk, és elszabadul a pokol.

A szüleim is egyre gyakrabban kiborítanak. A gond egyszerűen az, hogy túl sokat kérdeznek, és nem értik meg, hogy néha magányra vágyok. Ha már ele- gem van abból, hogy nem hagynak békén, kiabálni kezdek, amit magam sem értek.

A suliban szerencsére nincsenek nagy gondok, habár néha szívesen átaludnám a hétfőket.

A legtöbb verseny március és április környékén van, és olyankor a tanárok hirtelen kapkodni kezdenek. Hol az egyik, hol pedig a másik óráról kérnek ki, és néha teljesen összezavarodom.

Remélem, hogy ez az időszak nem tart sokáig, és minden a régi kerékvágásban folytatódik.

Ujlakos Stefánia, 7. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

A tükör előtt

Tükör előtt állok, magamat látom. Nem tudom, mi az oka, de soha sem az a kép kerül keretbe, amit látni szeretnék.

Mint egy idegen, kritizálom magam. Folytonosan már meglévő hibákat látok és újabbnál újabbakat keresek a régiem mellé. Illetve nem is kell azokat keresni, jönnek maguktól. Arról álmodozom, hogy ha tökéletes lennék, biztosan olyan frizurám, bőröm, sminkem, öltözékem lenne, mint a modelleké. Először is a hajam sehogya sem áll jól. Épphogy megközelíti a kívánt hosszúságot, már küld is anyukám a fodrászhoz, hogy levágja a száraz, töredezett végeket. Az eredmény: mindig túl rövidre sikerül. A szemeim se nem barnák, se nem zöldek, és laposak, mint a mandula. Bőröm hófehér, a bőrhibákról ne is beszéljek. Az orromat is lecserelném olyanra, ami jobban illene az arcomhoz. A kezeim egész normális nagyságúak, csak ne lennének ilyen picik a körmeim. Szívesen rábíznám magam egy divatszakkértőre, mert nélküle úgy tűnik, minden egyes ruhadarabommal valami baj van. Nem arról van szó, hogy nem tudom összekombinálni a színeket, de akármit veszek fel, az alkatomon nem javít. Egyszóval reménytelen egy állapot. A felnőttek szerint mindez túlzás, semmi értelme ezekkel a dolgokkal ennyit foglalkozni. Már hogyne foglalkoztatna az, ami a legfontosabb, amit mindenki elsőre lát.

Szüleim szerint mindez múlandó, felnőtt korban már csak mosolyogni fogok rajta. Ezt a pillanatot várom én már nagyon, és ha eljön, akkor belátom, igazuk volt.

Kovács Franciska, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Az én kerékpárom

Az én kerékpárom már öt éves.

A nagyszüleimtől kaptam, mert a családomba az a hagyomány, hogy ha az unoka elsőbe indul, kap egy új biciklit. Hát nem nagyszerű szokás? Amikor megláttam a ciklámenszínű járművet, fülíg ért a szám. Ő is vidám volt, hogy öt választották, és hát új barát is szert tett. Mikor ráültem, kezdte kóstolgatni a biciklik sanyarú életét. Azóta már öt év elmúlt, s bizony az sok idő a biciklik életében! Közben történt jó is, rossz is. A jó az, mikor először megmutattam a barátaimnak, mindenki öt csodálta, és mostanában ő a bölcs a garázsban. De minden jónak van árnyoldala is. Többször behajtottam egy tuskébe. A mester-nél egy sötét lyukban várta a sorát a többi intenzívessel. Mostanában elfelejtem megmosni, ezért sokszor szégyenkeznie kell. Amikor hajtom, csattog szegény. De amire kell, hogy elmenjek az iskolába, pont jó.

Szerintem jó párost alkotunk a biciklimmel.

Fekecs Andrea, 5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

A vadászat

Korgó hassal értem haza az iskolából. Anyukám finom palacsintával várt. Nagyon örültem, mert a palacsinta az egyik kedvenc étel.

Kimentem az éléskamrába lekvárért, mert a lekváros palacsintát szeretem a legjobban. Különös zajra lettem figyelmes. Egy egér szaladgált a lekváros üvegek között. Nagyon megijedtem. Visszamentem a konyhába, és mondtam anyukámnak, hogy egér van az éléskamrában. Ő azt mondta, hogy majd bevisszük a kamrába Cirmos cicát. A cicám nagyon szeret vadászni és enni. Úgy is történt.

Közben apa is hazaért, és bementünk megnézni az egérvadászatot. A cicám közben lesben állt, és várta, hogy az egér majdcsak megjelenik a földön. A következő pillanatban az egér kibújt az üvegek közül, és leszaladt a földre. Cirmos már érezte, hogy hamarosan egérpecsenyét ehet. Hirtelen rávetette magát. Kicsit játszott vele, majd megette.

Ezután kivittük a cicát az udvarra. Én megsimogattam, anya pedig tejjel jutalmazta ügyességét. Mindannyian örültünk, hogy az egér eltűnt az éléskamrából.

Marecskó Viola, 4. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Megértettem az állatok nyelvét

Egy napon kimentem az udvarra. Hívtam a kutyámat, Kajlát, de az nem jött. Csak azt hallottam, hogy nagyon ugat.

Nohát, gondoltam magamban: ez már megint mit ugat? Mikor odamentem hozzá, hallom ám, hogy mondja a tyúknak: most aztán bekaplak! Mikor rákiáltottam, képzeljétek, még Kajla volt megsértődve. Ebben a nagy furcsaságban, hogy értettem Kajla szavát, úgy kimerültem, hogy bementem lefeküdni a szobába. Arra ébredtem, hogy Dongó Maris, mert úgy hívták a lánylegyet és Dongó Palkó veszekednek. Azt mondta Palkó, hogy nagyon rossz ételmaradékok talált már megint. Maris sírva mesélte el, hogy Olájék csak ilyet hagytak az asztalon. Ebbe már én is beleszóltam, és rendet teremtettem köztük.

Nagyon jó dolog az, hogy az állatokkal is el lehet csevegni, de egy idő után fárasztó tud lenni.

Oláh Anita, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A hangya (Karcolat)

A hangya a legszorgalmasabb állat az egész világon.

Falvakban tanyázik, és főként a konyhában veri fel a sátrát. Mikor reggel az anyukák indulnak kávét főzni a konyhába, visítva kiabálnak:

„Vigyázz, hangyák!”

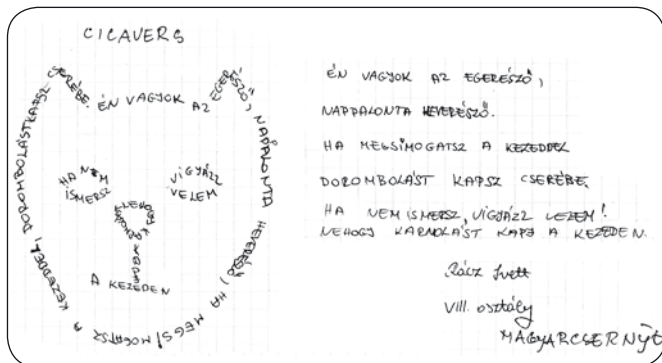
Azután ide-oda ugrálnak, nehogy letaposkálják a szegény állatkát, mert különben nem lenne értelme a sikítózásnak. Sajnos vannak olyan hangyák, amelyek nem a konyhában lévő élelmiszerekre pályáznak, hanem inkább az embert csipkedik meg.

Ez a kis teremtmény akár a súlyának többszörösét is el tudja cipelni a hátán. Szegény kis hangyák olyanok lennének a hangyakerék nélkül, mint kutya a bolhája nélkül. A hangya szinte mindenevő, mégis a kedvenc étel az óriási cipő.

Sajnos legtöbbször rossz helyen jár, mert egy cipő alatt végzi.

Káposzta Kyra, 6. osztály, Orom

Cicavers

Rác Ivett, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

RÜGYFAKADÁS

Sáros történet

Egy sáros napon elhatároztam, hogy elmegyek horgászni. Mivel hallottam, hogy eső után jönnek elő a halak, vettem csalit is. Pakoltam magamnak enni-valót, és elmentem arra a helyre, amit én meg a barátom találtunk. Útközben bementem a mamámhoz daráért.

Az utcán találkoztam az apukámmal. Vágta a fát a szalagfűrészsel a barátjánál. Elmentem a Becejka és a Sojaprotein mellett, és lefordultam balra a főútról a köves útra. Aztán a hídnál lefordultam balra, és mentem még száz métert. A helyünk gazos volt. Leraktam a horgászbotokat, és kipucoltam a nagyját. A helyünk mindkét szélén bokor volt, tele szeméttel. Mielőtt hozzáfogtam volna horgászni, beettem a kukoricadarával. Beleszúrtam a földbe a pecatartókat, és bedobáltam a horgokat. Körülbelül tizenöt perc múlva megmozdította a hal az úszóm. Egy törpeharcsa ugrándozott a horgon. Augusztus volt, ilyenkor már rövidebbek a napok. Megigértem az anyukámnak, hogy hat óraker indulok haza. A felszerelést összepakoltam, és elindultam. Elhatároztam, hogy a rövidebb úton megyek, mivel késtem. Hazafelé sok nyulat láttam, és arra gondoltam, hogy ahol van nyúl, ott vannak farkasok is, amelyek megeszik őket. Egyszer csak zajt hallottam a kukoricásban. Azt hittem, hogy farkas. Megijedtem, és elkezdtem gyorsabban tekerni a pedált, nehogy rám támadjon. Hát a nemjőjét, kiugrott elébem egy nagy szarvas, és beugrott a szemközti kukoricásba. Én meg beleestem a sárba. Csupa víz és sár lettem. Reszkető térdrel találtam ki a főútra. Ott felszálltam a kerékpárra. Útközben mindenki megbámult. Otthon elmeséltem a viszontagságaimat.

Ami akkor történt velem, soha nem fogom elfelejteni.

Makra Imre, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Rossz fát tettem a tűzre

Történt egyszer, hogy „rossz fát tettem a tűzre”. Ne értsétek félre, most átvitt értelemben mondom ezt, de volt már igazából is, hogy rossz fát tettem a tűzre.

Egyszer a nagymamám megkért, hogy öntözsem meg a virágait. Nagyon szereti őket. Mondhatni, a kertje a mindene. Tele van rózsával, szegfűvel, kankalinnal, muskátlival és még ezer más virággal. Legtöbb idejét a kertjében tölti, és a virágait ápolgatja. De térjünk vissza a lényegre. Ott tartottam, hogy megkért, locsoljam meg a virágait. Persze én igent mondtam. Szeretek segíteni neki. Elmentem a kerti kúthoz, hogy megtöltssem az öntözőkannát vízzel. Mivel nekünk nagy volt az öntözőkannánk, sokáig tartott feltölteni. Miközben vártam, hogy megteljen a locsolókanna, elkezdtem dúdolni magamban egy dalt. Mire észrevettem, túlsordult a víz, és minden elázott. Nem tudtam, mit csináljak, mindent víz borított. Gyorsan felmentem a szobámba és átöltöztem. Kiterítettem a vizes ruhákat, és már szaladtam is vissza a kertbe. Sikerült nagy nehezen átjutnom az óriási tócsán és eljutni a virágokhoz. Szépen öntözgettem a virágokat, arra várva, hogy a „kis tavacsám” felszáradjon. De jaj! Újra kiöntöttem a vizet. Most már a virágok is úsztak. Ez nem az én napom, gondoltam. Persze később nem mondtam meg a nagymamámnak, hogy mi történt. Szépen bementem hozzá, mintha nem történt volna semmi. Felmentem a szobába, kinéztem az ablakon, hogy felszáradt-e már a „picike tenger”. Hirtelen felugrottam. Nagymamám kint háborgott a kertben. Megijedtem! Most mi lesz? Bezárkóztam a szobámba, de hallottam, hogy a nagymama jön föl a lépcsőn. Nagyon félttem! Bejött, én meg lesütött szemekkel ültem az ágyamon. Vártam, hogy mi lesz. Csodálkoztam, mikor azt mondta: a víz miatt ne aggódj, majd felszárad! Persze megkaptam a büntetésem, ki kellett takarítanom az egész kertet.

Végül örültem, hogy nem lett nagyobb bajom. Megtanultam, hogy máskor szólok, ha történik egy ilyen kis baleset.

Nagy Abonyi Lúcia, 6. osztály, Emlékiskola, Zenta

Kedves Pajtások!

A május végén, június elején érkezett írásokat szeptemberben nyugtázom majd.

Addig is jó pihenést és vidám élményekben gazdag, szép nyarat kívánva búcsúszom tőletek:

Tomán Mária

Benyovszky Móric, „Madagaszkár királya”

(Verbó, 1741. [?] – Madagaszkár, 1786. május 23.)

Aligha van sok olyan kalandos életű világutazó a magyar történelemnek, mint amilyen a 18. században élt Benyovszky Móric volt. Életéről szinte minden jelentős nyelven jelentek meg könyvek, magyarul elsőként Jókai Mór írt, akiről kevesen tudják, hogy keresztnévét – a Benyovszky Móric iránti nagy tiszteletből – éppen róla kapta.

Benyovszky Móric a Nyitra megyei Verbón született. A magyarok mellett a szlovákok is magukénak tekintik, a budapesti és a pozsonyi televízió évtizedekkel ezelőtt közös filmsorozatot forgatott róla (Vivát, Benyovszky!). Apja halálát követően örökösödési vitába keveredett, Mária Terézia megfosztotta birtokaitól. Lengyelországban telepedett le, s mint ottani birtokos, hősiiesen védte új hazája földjét az oroszokkal vívott háborúban. 1769-ben súlyosan megsebesült, fogságba esett. Kamcsatkára száműzték, ahol műveltségével, emberismeretével a helyi kormányzó bizalmába férközött. Közben elkészítette Kamcsatka első földrajzi, néprajzi és állattani leírását. 1771-ben a fegyencelepre száműzött cári tisztekekkel felkelést szervezett és kiáltványt fogalmazott, ami a későbbi orosz forradalmi mozgalmak manifesztumainak mintájául szolgált. Benyovszky később elhagyta Kamcsatkát, eljutott az Aleuti-szigetekre, majd a Kurilli-szigetek érintésével kikötött Formozán (a mai Tajvanon). Az angol James Cookot hét évvel előzte meg észak-csendes-óceáni utazásával. Benyovszky tapasztalta, hogy az egymással folyamatosan harcban álló ősnépek szemében tekintélyt, felettlük hatalmat lehet szerezni.

1772-ben francia királyi megbízással indult el Madagaszkárra, a világ negyedik legnagyobb szigetére, s a francia uralkodó tiszteletére megalapította Louisbourg városát. A helyiek bizalmát élvezve, itt választották meg a környékbeli törzsek kormányzójukká, s ebből az eseménynek a néphit királyságot tulajdonított. Elfogadta a törzsi fejedelmek ajánlatát, a kormányzóságot, és a madagaszkári népet választva kilépett a francia király szolgálatából. Elképzelése az volt, hogy Madagaszkárból modern államot szervez.

Miután visszatért Európába, mindig is a szigetre vágyott. Tevékenységét sokfelé ismerték és elismerték, többek között Mária Terézia is, aki grófi címet adományozott neki. A következő madagaszkári útjához sokfelé keresett támogatókat, még Amerikában is. Innen indult utolsó nagy hajóútjára, majd 1786-ban, a szép sziget egyik tengerparti ösvényén lelte halálát, egy francia hajóágyú golyója végzett vele. Benyovszky a malgasiakért halt meg – magyarként.

Személyében egy nagy világutazót, földrajzi leírások szerzőjét és Madagaszkár népének segítőjét tisztelhetjük. 2003 óta három nyelven íródott tábla és egy szobor hirdeti emlékét: a budapesti Benyovszky utcai kertben álló szobor másolatát a maroantsetrai dzsungelben, az emléktáblát Antananarivóban, a fővárosban helyezték el. A szobor eredetije a budapesti Állatkert Madagaszkár-házának a kertjében található.

G. Németh György
Magyar-Madagaszkári Társaság

Kapisztrán János

(Capestrano, 1386. június 24. – Újlak, 1456. október 23.)

Kapisztrán János itáliai ferences szerzetes, hitszónok volt, aki nevét a nándorfehérvári diadalban vállalt szerepével írta be a magyar történelembe.

János ifjú korában világi életet élt. Perugiában, a kor leghíresebb jogi karán végzett tanulmányait követően hamarosan a Nápolyi Királyság törvényszékének elnöke lett. Miután otthagyta a bíróságot, a nápolyi király 1412-ben Perugia kormányzójává nevezte ki. A frissen a nápolyi fennhatóság alá került területen János határozott fellépésével teremtett rendet. 1416-ban azonban a Perugia és Rimini között kiújult háborúban elfogták, és börtönbe vetették. Egy sikertelen szökési kísérlet után megszületett benne az elhatározás, hogy szakít korábbi életével, és belép a ferences rendbe.

1416. október 4-én nyert felvételt a ferences rend monteripidoi kolostorába. IV. Jenő pápával ő alkotta meg az obszerváns szabályzatot, és mindent megtett annak érdekében, hogy egész Európában meghonosítsa.

Pappá szentelésétől, 1420-tól kezdve közel negyven évig nagy hatású vándorprédikátorként működött. Lelkipásztori munkája és követi feladatai mellett inkvizitorként lépett fel a kor különböző eretnekmozgalmaival, különösképpen a fraticellikkal és a huszitákkal szemben.

III. Callixtus pápa, miután 1453-ban Konstantinápoly elesett, őt bízta meg azal, hogy prédikációjával az oszmánok ellen kereszteseket gyűjtsön. 1455-ben érkezett Magyarországra, és Hunyadi Jánossal, valamint Juan Carvajal pápai követtel karöltve a török elleni összefogás létrehozásán fáradozott. Miután az 1456. év tavaszára tervezett nemzetközi hadjárat nem jött létre, Kapisztrán Magyarországon fogott hozzá a keresztések toborzásához. Az összegyűjtött sereggel 1456 nyarán Hunyadi Jánoshoz csatlakozott és a II. Mehmed szultán hadaitól ostromlott Nándorfehérvár segítségére sietett. Hunyadi és Kapisztrán egyesített erővel áttörték a török hajózárat, és biztosították, hogy a magyar sereg a Duna felől szabadon közlekedhetett a várba. Kapisztrán az ostrom alatt mindvégig buzdította a védőket, és fontos szerepet játszott abban, hogy június 21-én este sikerrel verték vissza a török sereg nagy támadását. Másnap szintén Kapisztrán vezette a keresztés sereget a törökök ellen, amelyhez Hunyadi is csatlakozott, és az egyesült sereg elsöpörte az ostromlókat.

Amikor a győzelem híre augusztus 6-án Rómába érkezett, Callixtus pápa örök emlé-

Kapisztrán János a keresztés sereg élén
Ismeretlen rézmetsző 18. századi könyvillusztrációja, MNM

kezetül külön ünnepet (az Úr színévaltozása) rendelt el. Ugyancsak a győzelem emlékét őrzi a déli harangszó, amely eredetileg a harcolókért végzendő böjtre és bűnbánatra figyelmeztette a keresztényeket.

A nándorfehérvári győzelem után hamarosan Kapisztrán János is a táborban dülő pestis áldozata lett. Testét halálának helyén, Újlakon (ma: Ilok, Horvátország, Újvidéktől alig 40 kilométerrel!) őrizték mindaddig,

amíg a török hódoltság idején nyoma nem veszett. Kapisztrán tisztelete azonban nem szűnt meg: 1622-ben boldoggá, 1690-ben szentté avatták. 1921-ben a budai várban szobrot emeltek neki, és a magyar nemzeti hadsereg egyik védőszentjévé nyilvánították. A katolikus egyházban emléknapja: október 23.

Fejérdy András
MTA Történettudományi Intézet

Harriet Beecher Stowe

Tamás bátya kunyhója

A fiatal gazda

Két nappal később könnyű fogat fordult be a kínafákkal szegélyezett útra; egy fiatalember hajtotta, sietve a lovak közé dobta a gyeplőt, leugrott, és megkérdezte, hol a gazda.

George Shelby volt az; s hogy megért-sük, hogyan került ide, vissza kell mennünk kissé az események menetében.

Az a levél, melyet Miss Ophelia küldött Mrs. Shelbynek, valami szerencsétlen tévedés miatt több hónapig kallódott egy isten háta mögötti postahivatalban, s csak jókora késéssel érkezett meg rendeltetési helyére; addigra persze Tamást elnyelték a Vörös Folyó távoli mocsarai.

Mrs. Shelbyt mélységesen felizgatta a hír, de mégsem tudott azonnal intézkedni. Férje súlyos betegen feküdt, őt kellett ápolnia éjjel-nappal. George Shelby úrfi, aki időközben kisfiúból délceg fiatalemberré nőtt, állandóan és odaadóan segítette, s ő volt anyja egyetlen támasza Mr. Shelby ügyeinek intézésében. Miss Ophelia szerencsére megírta az ügyvéd nevét, aki St. Clare-ék rabszolgáit elárvereztette; s a Shelby család, minthogy nagy gondjai között mást nem tehetett, levélben érdeklődött az ügyvédnél Tamás felől. Néhány nappal később Mr. Shelby meghalt, s ennek következtében persze olyan sürgető feladatok háruáltak a családra, hogy egy ideig semmi mással nem tudtak foglalkozni.

Mr. Shelby mégiscsak bebizonyította, hogy megbízik felesége képességeiben, mert egyedül őt jelölte ki a vagyon kezelőjének; s ily módon az asszony valósággal elmerült a rendkívül bonyolult üzleti ügyek tengerében.

Mrs. Shelby a rá jellemző határozottsággal munkához látott, hogy kibogozza az összekuszált ügyeket, s egy ideig George-dzsál együtt mást sem csinált, mint követeléseket hajtott be, számadásokat készített, eladott ezt-azt, adósságokat rendezett. Mrs. Shelby ugyanis megfogadta, hogy mindent kihámoz, tisztán akar látni, bármi lesz is az eredmény. Közben levelet kaptak a Miss Ophelia által megnevezett ügyvédtől, aki közölte, hogy nem tud semmit; Tamást nyilvános árverésen adták el, ő csak a pénzt vette át.

Ez persze nem nyugtatta meg se Mrs. Shelbyt, se George-ot; s mintegy fél évvel

később, amikor a fiatalembernek el kellett intéznie valamit édesanyja megbízásából lent a folyó mentén, elhatározta, hogy New Orleansba utazik, és személyesen folytatja a kutatást, hátha sikerül kitudnia Tamás hollétét, s talán vissza is vásárolhatja.

Néhány havi eredménytelen kutatás után George teljesen véletlenül összeakadt New Orleansban valakivel, aki megadta a kellő felvilágosítást; hősünk erre pénzt vett magához, s hajóra ült a Vörös Folyón, eltökélve, hogy megkeresi és kiváltja öreg barátját.

Legree meglehetősen barátságatlanul fogadta az idegent.

– Azt hallottam – mondta a fiatalember –, hogy ön vásárolt New Orleansban egy Tamás nevű rabszolgát. Régebben az apáé volt, s most azért jöttem, visszavásároljam, ha lehet.

Legree homloka elborult, dühösen kifakadt:

– Igen, megvásároltam egy ilyen nevű fickót, és pokoli rossz vásárt csináltam vele! Lázadó, pimasz, szemtelen kutya! Szökésre izgatta a niggereimet, s meg is szöktetett két nőt, aki pedig fejenként megér nyolc-száz dollárt, ha nem ezret. S volt képe bevalani, és amikor felszólítottam, hogy mondja meg, hol vannak, ő nem, azt mondja, tudja, de nem mondja meg; és makacsul kitarott, pedig úgy helybenhagytam, ahogy még soha egyetlen niggert sem. Most azt hiszem, meg akar dögölni; de még nem tudom, hogy sikerül-e neki.

– Hol van? – kérdezte hevesen George. – Látni akarom. – A fiatalember orcája tüzelt, szeme villámokat szórt; de uralkodott magán, s nem mondott többet.

– Ott, abban a fészerben – szólt közbe egy gyerek, aki George lovát tartotta.

Legree belerúgott a fiúba, káromkodott egyet; de George nem szólt egy szót sem, sarkon fordult, és odasietett.

Tamás immár két napja feküdt a végzetes éjszaka óta; nem szenvedett, mert minden érző idegszála eltompult már. Többnyire csöndes kábulatban feküdt ott; erős, keménykötésű szervezete nem adta meg magát olyan hamar. Az éjszaka leple alatt szegény, szomorú emberek lopóztak be hozzá, hogy legalább részben visszaadják neki azt a szeretetet, melyet ő mindig olyan bőkezűen osztogatott közöttük. Igaz, nem sokat adhattak szegények – legfeljebb egy bögre hideg vizet; de azt tiszta szívvel adták.

200 évvel ezelőtt, 1811. június 14-én született Harriet Beecher Stowe amerikai író, aki a rabszolgaság ellen emelt szót. Fő regénye, a „Tamás bátya kunyhója, avagy a négerek élete Észak-Amerika rabszolgatartó államaiban” 1852. III. 12-én jelent meg. Ebből közlünk most egy hosszabb részletet.

Tamás elvette tőlük, s könnyek peregtek alá becsületes, mozdulatlan arcán.

Cassy, aki meghallotta, milyen áldozatot vállalt érte és Emmeline-ért Tamás, szinte kisurrant éjszaka a rejtékelyéről, s nem törődve a veszéllyel, meglátogatta kamrájában; s az a néhány szó, amit Tamás még ki tudott nyögni, annyira meghatotta, hogy szívéből leolvadt a szenvedés, a kétségbeesés hosszú éveinek jégpáncélja, s a komor, keserű asszony elsírta magát.

George, amikor belépett a fészerbe, úgy érezte, hogy szédül, s a szíve megszakad.

– Lehetséges?... Lehetséges? – dadogta, letérdelve a haldokló mellé. – Tamás bátya! Szegény... szegény öreg barátom!

Tamás még így, haldokolva is felfigyelt erre a hangra; megmozdította a fejét, elmosolyodott.

George szemét elfutotta a könny, de az ilyen könnyek csak becsületére válnak a férfiszívnek.

– Ó, drága Tamás bátya! Térj magadhoz... szólj hozzám, csak egyszer még! Nézz rám! George úrfi! – suttogta Tamás, kinyitva a szemét. – George úrfi! – Úgy mondta ezt, mintha félrebeszélné.

Lassanként megértette; üres szeme megtelt ragyogással, arca kigyúlt, összecapta kérges kezét, és könnyek peregtek alá az orcáján.

– Áldott legyen az Úr neve! Ez... csak ez... csak ezt kívántam! Nem feledkezett meg rólam. Olyan jólesik, úgy átfűt! Most már boldogan halok meg! Áldott legyen az Úr neve!

– Nem halsz meg, nem szabad meghalnod, ne is gondold rá! Azért jöttem, hogy kiváltsalak és hazavigyelek – mondta George magánkívül a felindultságtól.

– Ó, George úrfi, most már késő.

– Nem, ne halj meg! Nem élem túl... megszakad a szívem, ha arra gondolok, mennyit szenvedtél... és itt fekszel, ebben a lomtárban! Szegény, szegény Tamás!

– Ne mondja, hogy szegény vagyok! – kiáltotta Tamás ünnepélyes hangon. – Szegény voltam, de annak most már vége. Most az üdvösség kapujában állok! Ó, George úrfi! Közel a mennyország! Győztem!

George-ot megdöbbenette a szavaiban izzó erő és szenvedély. Nem válaszolt, csak nézte szótlanul.

Tamás megragadta a kezét, és tovább beszélt:

– Nem szabad elmondania szegény Chloe-nak, hogy milyen körülmények között talált rám; nem bírna elviselni. S a fiaim, ó, szegények, és a kislányom... hogy vérzett a szívem utánuk szüntelenül. Üdvözöltetem a nagyságos urat és a nagyságos asszonyt... és mindenkit odahaza! Nem is tudja, mennyire szeretem őket, mind!

Ekkor Legree jelent meg a kamra ajtajában, mogorván, színlelt közönnyel benézett, majd odébbállt.

– A vén sátán! – kiáltotta George indulatosan.

A hirtelen fellobbant erő, amit az öröm váltott ki belőle, hogy viszontláthatta fiatal gazdáját, most elszállott a haldoklóból. Nagy gyengeség vett rajta erőt; lehunyta szemét; arca rejtelmes, magasztos kifejezést öltött.

Lélegzése hosszúvá, nehezzé vált; széles melle úgy emelkedett és süllyedt, mintha valami nagy súly nehezednék rá.

George áhítatos csendben nézte. Aztán lezárta az élettelen szemeket, és felállt a halott mellől.

Megfordult. Legree állt mögötte mogorván.

George, a halottra mutatva, csak annyit mondott:

– Mindent kisajtol belőle, amit csak lehetett. Mennyit fizessek a holttestéért? El akarom vinni, hogy tisztességesen eltemessem.

– Nem árulok döglött niggereket – felelte a morogva Legree. – Elviheti és bekaparhatja, ahol és amikor tetszik.

– Fiúk – szólt rá George parancsoló hangon néhány négerre, aki ott állt, s a halottat nézte –, segítetek felemelni, és kivinni a kocsiba, hozzatok egy ást is.

Egyikük elszaladt az ásóért, ketten segítettek George-nak, s a kocsihoz vitték a halottat.

George nem is szólt Legree-hez, rá sem nézett – a gazda pedig túrte, hogy az idegen rendelkezék, s erőltetett közönnyel füttyűrészett. Aztán sötét képpel utánuk ment a kapu elé, ahol a kocsi állott.

George kivette a kocsiból az ülést, leterítette a kabátját, és gondosan ráfektette a halottat. Aztán megfordult, a szeme közé nézett Legree-nek, s igyekezve megőrizni az önuralmát, így szólt hozzá:

– Még nem mondtam meg önnek, hogy mi a véleményem erről a hallatlan aljasságról; sem az idő, sem a hely nem alkalmas rá. De ez az ártatlan vér meg lesz bosszulva, uram. Feljelentem önt gyilkosságért. A legközelebbi bíró előtt vádat emelek ön ellen.

– Csak tessék! – mondta Legree, gúnyosan pattintva az ujjával. – Kíváncsi vagyok rá. Honnan szerez tanúkat? Mivel bizonyítja? Ezt mondja meg!

George azonnal belátta, hogy Legree-nek igaza van. A birtokon nem volt egyetlen fehér ember sem, s a déli bíróságok nem fogadják el a négerek vallomását.

– Különben is minek ez a nagy céció egy döglött niggerért! – mondta még Legree.

Mint amikor szikra esik egy lőporraktárra, úgy érte George-ot ez a szó. A megfontoltság egyébként se tartozott a kentuckyi fiú főbb erényei közé. George visszafordult, s felháborodásában egyetlen ökölcsapással leterítette Legree-t; s amint ott állt fölébe hajolva, lángolva a haragtól, igazán nem nagyon különbözött híres druzsájától, a sárkányölő hőstől*.

Vannak emberek, akiknek határozottan jót tesz, ha leütik őket. A porban fekvő mindjárt tisztelni kezdi a győztes ellenfelet – ilyen ember volt Legree is. Amikor tehát feltápázkodott, és leporolta a ruháját, láthatólag megilletődve bámult a távolodó kocsi után, ki sem nyitotta a száját, amíg egészen el nem tűnt.

Az ültetvény határán túl George meglátott egy száraz, homokos dombocskát, néhány fa árnyékolta; ott ásták meg a sírt.

– Vegyük le róla a kabátot, nagyságos úr? – kérdezték a négerek, amikor a sír elkészült.

– Nem, temessétek el vele. Most már nem adhatok mást neked, szegény Tamás, legyen a tiéd.

Leengedték a halottat, s az emberek némán betemették a sírt. Felpúpozták, és gypet hordtak rá.

– Elmehettek, fiúk – mondta George, egy-egy pénzdarabot csúsztatva a markukba. De azoknak nem akaródzott elmenni.

– Ha a fiatalúr megvenne minket... – szólt az egyik.

– Nagyon hűségesen szolgálunk! – egészítette ki a másik.

– Nehéz itt az élet, nagyságos úr! – mondta az első. – Vegyen meg minket, kérjük szépen!

– Nem lehet... nem tehetem! – felelte George nagy kinnal, és intett nekik, hogy menjenek. – Nem, nincs rá mód!

A két néger szomorúan, némán elment.

– Esküszöm – mondta George, letérdelve szegény barátja sírjára –, esküszöm, hogy ettől a pillanattól fogva mindent megteszek, amit egymagában megtehet az ember, hogy letörüljem hazámról a rabszolgaság szégyenbélyegét!

* Itt Szent Györgyre céloz az író, aki a legenda szerint dárdájával leszurta a rá támadó sárkányt.

Találkozó a déli végeken

Hangulatos Jó Pajtás-napot tartottunk május 24-én Székelykevéán, melyről azt illik tudni, hogy a magyarság legdélibb szórványtelepüléseként tartják számon. Az egykor sokkal több gyereket is látott tiszta, rendezett iskola előcsarnoka megtelt, a százötven tanuló szinte egytől-egyig kíváncsi volt a vendégek: Németh István író, Jódal Rózsa egykori Jó Pajtás-szerkesztő és Lennert Géza fotográfus és világutazó, amúgy a Jó Pajtás mostani szerkesztője mondani- és mutatni-valójára. Binecz Margit tanárnő bevezetője és az iskola tanulóinak rövid műsora után Író Bácsi – mi csak így szólítjuk Németh Istvánt – régi, gyerekkori dolgairól mesélt, Jódal Rózsa író pedig verseci gyermekévei mellett Hadaró Jutkáról, akinek leveleit ő írta a Jó Pajtás oldalain majd két évtizeden át. Hadaró Jutka „anyukája” után a dél-bánáti gyerekek ízelítőt – azaz egy húszperces zenés diavetítést – láthattak Lennert Géza tibeti útjáról, egy teljesen más, ám szintén melegszívű, egyszerű emberek által lakott zord vidékről.

-amicus-

Szinte mindenki eljött

Nyeremények

Felolvasás

Jódal Rózsa dedikál

A vendégek

A sikerben fürdőzve

Mit mond róla a tanárnője?

Több mint hétmillió Twitter-követője van Justinnak, ami azt jelenti, hogy az ifjú sztár kitűnően boldogul a zene világában, a betűk birodalmában viszont inkább csak botorkál. Hja, senki sem lehet tökéletes. Kim Booker tanárnő, Justin általános iskolai nyelvtan-tanára egy magazinnak mesélt az énekes iskolai teljesítményéről, és elmondta többek között azt is, hogy a fiú küszködik a helyesírással: – Justin értelmes gyerek, de írásban nem igazán jól kommunikál. Valahányszor a Twitter-üzeneteit látom, szeretnék felállni és leordítani, hogy hé, Justin, ezt nem így kell írni! – mondta a szigorú tanárnő, aki egyéb bizalmas részleteket is elárult. Elmesélte például, hogy Justinnak nyolcadikban volt egy barátnője, akivel egy héten keresztül állandóan telefonálgatott, aztán hirtelen szakítottak. Egyébként Justin elég népszerű volt a sulijában, de ebben az időben még nem volt híres. Az osztály bohócának számított: folyton poénkodott, és mindig valami mókán járt az esze. Már akkor ment neki a zenélés. Megtörtént, hogy gitárt vitt a suliba, és a nyelvtanóra kellős közepén énekelni kezdett. Jól tudta, hogy van egy erős kisugárzása, és ezt már egészen fiatalon is remekül ki tudta használni: akár feleléskor is, a tanárokkal szemben. Persze ha valami nagyon fontos volt Justin számára, félretette a viccet, és nagyon keményen küzdött – igaz, nem mindig a sulis állt az első helyen.

Jó a humorérzéke

Akik ismerik, azt mondják róla, hogy van humorérzéke. Ezt többször igyekszik megvillantani.

Egyszer egy tévéműsorban vendégeskedett, amely készítői arra voltak kíváncsiak, vajon neki is a hajában van-e az ereje, mint a bibliai Sámsonnak. Ezért a hajfürtjeit kopaszparókába rejtették, és így jelent meg Justin a nézők előtt. A közönség elképedt, sokan a szájukat is eltátották. A fiú pedig még tetézte is a helyzetet: – Szerintem egészen jól nézek ki, a borbélyom remek munkát végzett. A rajongóim talán majd kiborulnak egy kicsit, de előbb-utóbb úgyis rendbe jön a lelkük – mondta mielőtt leleplezték a turpisságot, és mindenki megkönnyebbült. A show után nemsokára Justin Bieber tényleg haját vágattott, persze nem kopaszra. Egy műsorvezető elkért tőle egy hajtincset, amit a fiú azzal a kikötéssel adott neki, hogy elárverezze, és a pénzt jótékonyági célra fordítja. A tincs végül negyvenezer dollárért kelt el, az összeget pedig egy állatvédő szervezet kapta.

Brutálisan kinyírták

Több golyót is kapott a fejébe Justin Bieber – legalábbis ilyen címen láttak napvilágot egyes hírek. Nyugi, nem az igazi Bieberről van szó, hanem a karakteréről, akit a CSI-ben alakított. Így van, Justin lassan már a filmekben is megjelenik. Ezúttal egy olyan sorozatban, amit koránál fogva neki sem nagyon lenne szabad néznie. A CSI durva akciójelenetei egyébként is megrázóak tudnak lenni, ez most fokozottan van így, mivel egyrészt a történet szerint egy olyan tinédzser az áldozat, aki átállt a sötét oldalra, másrészt viszont épp Justin. Ezt a részt mindenesetre nemcsak korfüggővé kellene tenni, muszáj hangsúlyozni azt is, hogy „nagy Justin Bieber rajongóknak nem ajánlott, túlságosan sokkoló”.

Összeállította: L. M.

Tagadja, hogy megformált sztár

Az internet előnyeit hosszan lehetne sorolni, de az egyik legfontosabb mindenképpen az, hogy hatalmas tömegekhez jut el az egész világon. Éppen ennek köszönheti sikerét Justin Bieber, akit a videomegosztó oldalakra feltöltött amatőr felvételeknek köszönhetően fedeztek fel. Ezzel kapcsolatban számos pletyka kering arról, hogy a menedzserek varázsoltak tiszteletdíjért a tizenhét éves srácból, ő azonban ezt kikéri magának: – Nem vagyok mások által „megcsinált” énekes, ahogy azt sokan gondolják – mondta Bieber. A kanadai fiú szerint nagyon fontos, hogy bizonyítsa, elsősorban magának köszönheti a sikereit, és a rengeteg munkának.

Hol vannak most?

Éteznnek olyan együttesek, amelyek már több évtizede kisebb-nagyobb sikerrel működnek. Utánajártunk, hogy zenei téren néhanynan mivel foglalkoznak mostanában.

A hetvenes évekből

A hatvanas évek legjelentősebb zenekara, a The Beatles 1970-ben jelentette be feloszlását. Innen és ekkor indult Paul McCartney szólókarrierje is. Az ex-Beatles azóta sem tűnt el huzamosabb időre a nyilvánosság elől. Jövő év elejére várható a legújabb albuma, amelyen régi dalokat dolgoz fel. McCartney nagy álma válik valóra ezzel a válogatáslemezzel. A lemez nem stúdióalbum lesz, hanem egyfajta szemezgetés az énekes kedvenc, úgymond rock előtti korszakot idéző dalaiból. McCartney egy magazinnak azt nyilatkozta, hogy olyan dalok kerültek az albumra, amelyek az apjának is nagyon tetszenének: – Már nagyon régóta szerettem volna egy ilyen stílusú lemezt készíteni, akkor is, amikor a The Beatlesszel zenéltem. Akkor-tájt viszont Rod Stewart jelentkezett hasonlóval, és nem akartam, hogy az emberek azt higgyék, őt utánozom. Az album hangulata olyan, amilyen az embereken eluralkodik a munkából hazafelé tartva. A lemezen több dalban vendégszerepel Diana Krall jazzénekesnő is – dicsekedte Paul, aki azt is elárulta, hogy elgondolkodott egy keményebb rockalbum készítésén is, amelyet a Foo Fighters Wasting Light című legutóbbi lemeze inspirálna. Egyébként is ódákat zeng a Foo Fighters említett albumáról: – A hangzása nagyon kiszámíthatatlan és egyben újszerű. Szeretem, amikor az emberek nem félnek megvalósítani az őrült ötleteiket. Lehet, hogy tényleg csinálók egy rocklemez – mondta a sztár.

A nyolcvanas évekből

A The Beastie Boys 1979-ben alakult, hardcore punk bandaként, első EP-jüket viszont 1982-ben jelentették meg, és ekkor robbantak be a köztudatba is. Hihetetlen, de még mindig aktívak. Ez főleg annak köszönhető, hogy mindig tudtak újítani. Zenéjükbe azóta a rap és a hip hop elemeit is beletették, amivel nem várt sikereket értek el. Halhatatlan számaik, a (You Gotta) Fight For Your Right (Too Party) és a Sabotage, mindkettő emlékezetes és szellemes klipekkel ellátva. Az együttes mostanában is hallat magáról. Egyelőre azonban nagylemez van, de turné nincs. A The Beastie Boys új, Hot Sauce Committee Part Two című albumához még nem kapcsolódik koncertkörút.

A másfél évvel ezelőtt rákkal diagnosztizált basszusgitárosuk, Adam Yauch ugyanis még nem épült fel teljesen betegségéből, és nincs olyan állapotban, hogy színpadra álljon: – Adam jól érzi magát, de továbbra is kezelés alatt áll. Így a lemez megjelenése után nincs semmilyen teendőnk egészen addig, amíg egészséges nem lesz – nyilatkozta a másik Adam, a gitáros-rapper Horovitz, aki arról is beszélt, hogy a következő albumuk minden bizonnyal extrém lesz: – Olyan őrült partilemezzel rukkolunk elő, amelyet még soha senki nem készített. Yauch szörnyű dolgokon ment keresztül az utóbbi időben, és gyógyulása után már nagyon jól kell éreznie magát. A következő dalainkkal megpróbálunk hozzájárulni a felépüléséhez – tette hozzá Horovitz.

A kilencvenes évekből

Az 1994-ben alakult Limp Bizkit gőzerővel dolgozik hamarosan megjelenő új albumukon, amelynek megjelenését a Shotgun kislemez előzött meg. A Gold Cobra című lemezük a tervek szerint június végén jelenik meg. A hip hop, rap- és metálelemeket keverő együttes megmutatta rajongóinak a kiadvány szokatlan borítómunkáját, amelyen a rajzot, a zenekart már többször elhagyó (de mindig visszatérő) gitáros, Wes Borland készítette. Ezt megelőzően az együttes 2005-ben adott ki utoljára hanghordozót, de a The Unquestionable Truth (Part 1) alulmúlta a várakozásokat. Annak ellenére, hogy a kilencvenes években a világ egyik legnépszerűbb zenekaraként emlegették őket, az elmúlt években sikerük alábbhagyott. A 2005-ben megjelent válogatásalbumot Borland kidobott pénznek jellemezte. A Limp Bizkit 2009-ben kezdett újra zenélni fesztiválokon. Nem olyan régen, Durst pedig egyenesen azt nyilatkozta, hogy már szinte teljesen elkészült a Gold Cobra folytatása is: – Igazából két albumra való anyagot készítettünk, de előbb megvárjuk, hogy milyen lesz az első fogadtatása – mesélte Durst.

Összeállította: L. M.

Keira vs. Penélope

A Karib-tenger kalózáinak negyedik részében már nem Keira Knightley domborít Johnny Depp mellett, hanem Penélope Cruz. Ebben az írásban megpróbáljuk összehasonlítani a két színésznőt, hogy megtudjuk, melyik szépség a jobb kalóznő. A Karib-tenger kalózái első három részében Keira Knightley játszotta Johnny Depp és Orlando Bloom bevaló partnerőjét, a negyedik részre azonban nem mondott. Ekkor lépett a képbe Penélope Cruz. Szóval, most kezdődjön a meccs...

Keira még csak 26 éves, ezzel szemben Penélope több mint tíz évvel idősebb, 37 éves. A külső tulajdonságokat nehéz összehasonlítani, hiszen ízlés dolga, hogy valakinek a kerekdedebb latin szépség vagy a szupervékony brit bombázó tetszik. Penélope ráadásul a forgatáson gömbölydedebb is volt, mint valaha, hiszen a szíve alatt hordta első gyermekét, akinek Javier Bardem az apja. Keira három részben szerepelt, Penélopénak ez volt az első kalózs szerepe, de a producer, Jerry Bruckheimer már tervezi a kalózkaland ötödik részét. Johnny Depp és Penélope ráadásul remekül érezte magát a közös munka alatt. Az alábbiakban bemutatjuk a két kalózlányt, és dönts el te, neked melyikük tetszik jobban.

A finom brit szépség

Keira Knightley hétévesen kezdte el a színészetet, és televíziós sorozatokban debütált. A kilencvenes évek közepétől több

tévéfilmben szerepelt, majd 1999-ben Padmé Amidala hasonmásának, Sabé szerepére választották a Star Wars 1. rész: Baljós árnyak című szuperprodukcióban. Köszönhette ezt annak, hogy némi hasonlósággal bír a Padmé alakító Natalie Portmannel, sőt, a két színésznő édesanyja nehezen tudta megkülönböztetni őket, amikor jelmezben álltak előttük. Az alkotás az év egyik legsikeresebb filmje lett, és majdnem a valaha készült legsikeresebb film díját is elnyerte. Keira azóta több filmben is szerepet kapott. A gyorsan jött hírnevének köszönhetően a média figyelmét élvezte. A sajtóriporterek szerint nyitott a médiával, Knightley viszont azt állítja, hogy nem meséli a magánéletéről. A Karib-tenger kalózái: Holtak kincse premierjén kirívóan vékonyan jelent meg, de tagadta, hogy ez étkezési rendellenesség következménye lenne. Azzal magyarázta, hogy munkamániássá vált, és nem törődött magával. Ezek után úgy döntött, hogy alkalomadtán hosszabb szüneteket tart, hogy feltöltődjön és rendesen kipihenje magát.

A latin szépség

Penélope Cruz a spanyolok büszkesége. A világsztár valójában egy autószerelő, és egy fodrásznő gyermekeként született. Leginkább az a furcsa, hogy két testvére is otthonosan mozog a művészetek világába, húga

színész, öccse pedig énekes. Penélope hatéves korától klasszikus baletet tanult a spanyol nemzeti konzervatóriumban. Tizenöt évesen háromszáz másik jelentkező közül megnyert egy tehetségkutató versenyt. Ezek után felhagyott a táncsal, otthagya az iskolát, és minden idejét induló színészkarrierjének szentelte. Jöttek is sorban a reklámszerepek, a tévéfellépések, majd az első filmszerepek is. Az igazi áttörést az jelentette számára, amikor a sztárrendező, Pedro Almodovar felfedezte magának. Almodovarról tudni kell, hogy ha valaki az ő filmjeiben szerepel, annak nemcsak díjesőkre van jó esélye, hanem arra is, hogy Hollywood is érdeklődjön iránta. Ez pedig valóra vált.

Penélope Cruz Európában és az Egyesült Államokban egyaránt ért el jelentős sikereket spanyol, olasz, francia és angol nyelven játszó alkotásaival. Számos spanyol és nemzetközi filmdíjat kapott. Ő az egyetlen spanyol színésznő, akinek sikerült Hollywoodban befutnia és hosszabb időn keresztül az amerikai filmipar élvonalában dolgoznia. Cruz egyben az első spanyol színésznő, akit a legjobb női főszereplő kategóriában, Oscar-díjra és Aranyglóbusz-díjra jelöltek, épp egy Pedro Almodovar film kapcsán. Akkor nem nyert, de később megkapta az Oscart egy másik szerepéért.

Eddigi sikerei alaposan megváltoztatták Penélope életét. Hét éve vegetáriánus, és jellemző rá a jótékonykodás. Évekig egy spanyol zenésszel járt, akit a férfi együttesének egyik klipforgatásán ismert meg. Csak akkor szakított vele, amikor egy forgatáson összejött Tom Cruise-zal. Vele három évig volt együtt, után Matthew McConaghey és Orlando Bloom barátnője is volt. Javier Bardem spanyol színésszel 2008 óta él együtt, tavaly pedig összeházasodtak a Bahamákon. A házaspár első gyermeke, Leo Encinas Cruz 2011. január 22-én született.

Összeállította: L. M.

Salma, a mintafeleség

Amióta Salma Hayek férjhez ment és gyermeke született, teljesen megváltozott az élete. A latin szépség 2009-ben mondott igent Francois-Henri Pinault menedzsernek, házasságukból egy kislány, Valentina született, aki nemsokára hároméves lesz. A színésznő azóta nem forgat, minden idejét a családjának szenteli. Talán kevesen tudják róla, hogy nagyon szeret főzni: – Mindennap meleg vacsorával várom a férjemet. Szegénykém sokat dolgozik, ezért jólesik neki a gondoskodásom. Egyébként is élvezem az otthonlétet. Nem gondoltam volna, hogy ennyire megmaradok a fenekemen. Sokat játszom Valentinával, rendben tartom a házat, jó érzés gondoskodni rólok, nem is hiányzik a filmezés – tette hozzá Salma Hayek. Ami az utóbbit illeti, reméljük, hogy csak viccelt.

Szépségszabályok nyárra

Végre itt a jó idő, amire mindenki várt! Levehetjük a sok ruhát, és végre élvezhetjük a lenge, kényelmes, nyárias viseleteket. Ám érdemes odafigyelni egy-két dologra, nehogy mindez ellenünk forduljon. Sajnos vannak olyan dolgok, amik sokat elárlhatnak az emberről. Ezek sokszor kiábrándítóak, esztétikailag hátrányosak, előnytelenek lehetnek.

Íme pár tipp, mire figyelj a legmelegebb évszakban.

– A lábad mindig legyen ápolat, nyitott cipőben főként! A lekopott körmolakk, repedezett sarok igen illúzióromboló látvány, főként szép, feltűnő szandállal kombinálva.

– Fontos a megfelelő cipőméret választása. Soha ne vásárolj kisebbet vagy nagyobbat a lábméretednél! A nagyobb szandálban az ujjak „kapaszkodnak” a cipő elejébe, míg a kisebbről lelóg a láb, amely feltörheti azt, és lábdeformitást is eredményezhet.

– A lábbelid legyen kényelmes. A kényelmes nem feltétlenül lapos. Sőt! Orvosilag bizonyított, hogy az egészséges támasztékhoz 3-4 cm-es sarok kell.

– A nyári smink nem engedi meg a túl sok festéket. Használj UV-szűrővel ellátott termékeket. Egy kevés szempillaspirál, szájfény azonban ápolat benyomást sugall.

– Nem túl esztétikus látvány a csípőnadrág, ha viselőjének súlyfeleslege van, és elszorítja, „ketté vágja” a csípőjét. Ne öltözködj mindenáron az aktuális divat szerint!

– A fehér szín nyáron jó választás lehet, mivel taszítja a napsugarakat, ez által kevésbé lesz meleged, de nem túl praktikus. Figyelj oda, hogy fehér ruháddal hová ülsz, dőlsz, mert kellemetlen meglepetés érhet, amit nemcsak nehéz eltávolítani, de egészen hazáig kell fészengeni benne.

– A hajaddal többet törődj, mint máskor. Egy héten egyszer gyél fel pakolást, minden mosás alkalmával használj balzsamot, ne csak sampont. A napsugarak, a strandolás kíméletlenül bánnak a tincseinkkel, kiszívják, szárazzá teszik, máskor sokkal többször kell haját mosnunk, mert gyakrabban zsírosodik a fejbőr izzadása miatt.

– Végül egy utolsó tanács: Ha csinosan szeretnél felöltözni, az lehet egyben kényelmes is. Nincs rosszabb látvány annál, ha egy lány szenved egy kényelmetlen öltözkében.

A fürdőruha története

Már az ókori római mozaikokon szerepeltek kétrészes fürdőruhában ábrázolt alakok. Azonban ez a ruhanemű csak a 19. század végén terjedt el, amikor divatba jött a szabadban fürdőzés, és egyre többen kezdtek sportolni.

Miből lett a fürdőruha?

Egyes, a 14. század végéről származó írások említenek egy fürdőing nevű viseletet. A múlt század fordulóján, az 1900-as évek elején a női fürdőöltözet anyaga lüszter, vászon, valamint karton volt. A modelleket sok-sok fodor díszítette. A fürdőruhához fekete fürdőharisnyát is viseltek. A férfiak piros- vagy fekete-fehér keresztcsíkos pamutdresszt hordtak fürdőruhaként.

A női fürdőruha a 20. században sokat változott, mind alapanyagát, mind fazonját tekintve. A kevésbé formatartó anyagok helyett gyapjútrikóból kezdték készíteni a modelleket, ugyanis ez jobban tartotta a formáját. Az elmúlt évtizedekben a legnagyobb változást a műszálak megjelenése és széles körű alkalmazása hozta. A vékony, rendkívül gyorsan száradó, jól kezelhető műszál anyagok a női és a férfi fürdőruháknál is főszerepet kaptak. Később pedig a lycra-szál alkalmazása különlegesen rugalmassá tette a modelleket.

40-es évek: Az 1940-es évek végén jelent meg az első – a maiakhoz hasonlító – bikini. E híres-hírhedt ruhadarab arról a csendes-óceáni szigetről kapta a nevét, amely 1947-ben egy atomkísérletnek esett áldozatul. Ez az akkoriban rendkívül kihívónak számító fürdőruha Rita Hayworth hollywoodi filmsztár által vált híressé.

50-es évek: Az ötvenes években a mellét magasra nyomó, hegyes formát adó, aránylag sokat takaró melltartó, illetve a csípőnél végződő, nem túlságosan felvágott nadrág hódított. Ilyet viseltek a korszak híres filmsztárjai, így Marilyn Monroe is.

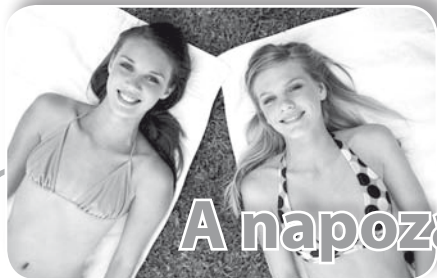
60-as évek: A hatvanas évek közepe és a hetvenes évek közepe közötti időszakban hódított a hippidivat. A fürdőruhdivat ez idő tájt is hozott újdonságokat. Ekkor jelentek meg a vékony szálból

horgolt, illetve kötött fürdőruhák. A bikini felsőrésze rendszerint kisméretű háromszög alakú volt. A sokat takaró alsó a csípőnél végződött.

80-as évek: A nyolcvanas években az egyre magasabbra felszabott nadrágok jöttek divatba. A modellek már alig fedték viselőjük testét. A kilencvenes években egyre kedveltebbé vált a félköríves merevítő melltartó.

Az elmúlt évtizedben újra megjelent a háromszög alakú felsőrész.

A napozás legfontosabb szabályai

Ha szeretnéd elkerülni a leégést, tartsd be a napozás következő arany szabályait!

– Nagyon fontos, hogy délelőtt 11 és délután 3 óra között mindenképpen kerüld az égető napfényt, hiszen ebben az időszakban a legnagyobb a káros sugárzás.

– Távollítsd el a bőrödről napozás előtt valamennyi kozmetikumot, amit korábban felkentél!

– Minimum fél órával a napozás előtt kend be a tested naptejvel, s ismételd meg rendszeresen a műveletet.

– Ne feledkezz meg az ajkaid napfényvédelméről sem, használj fényvédő ajakápolót!

– A hajad is károsodhat, ezért a legbiztosabb, ha egy szalmakalapot teszel, vagy kendőt kötsz a fejedre. Így megvédheted a hajszínedet a kifakulástól, s nem utolsó sorban magadat is a napszúrástól.

– Tegyél naptejet a táskádba akkor is, ha városnézésre indulsz!

– Ha otthon ücsörögsz az erkélyen, teraszon vagy a kertben, bizonyos időközönként spriccelj be magad frissítő vízeremmel, s ilyenkor is válassz vízálló krémet! A napsu-

garak ugyanis felerősödnek a vízcseppek hatására, s jobban koncentrálnak majd egy-egy pontra.

– Fogyassz A-, C- és E-vitaminban gazdag gyümölcsöket és zöldségeket, így erősítheted a bőröd védekezőképességét!

– Ha borult az idő, akkor se gondold, hogy teljes biztonságban vagy, hiszen a felhők ilyenkor csak 15-20 százalékát nyelik el az UV-sugaraknak. A naptej használata ilyenkor is kötelező!

– A strandon gyakran kend magad újra, hiszen a parti homok, a törölköző ledörzsöli, a víz lemossa a krémet a bőrödről.

– Érzékeny bőrűek különösen óvatosan kezdjenek napozni, az első napokban 10-15 perc is elegendő.

– A meleg kiszárit, nemcsak külsőleg, de belsőleg is hidratálásra van szükség, ezért igyál sok folyadékot, és mártózz meg gyakran a vízben.

– Sokan nem gondolnak rá, de a szem érzékeny bőrét is óvni kell. Viselj UV-szűrős szemüveget!

– Rágjál sok répát, egyél sok gyümölcsöt.

– SOHA ne napozz sminkben!

– A félnyékban, sportolás közben jobban lehet barnulni, mint a tűző napon fekvé!

– Bármilyen napozószert használsz is, egy óránál tovább semmiképpen nem érdemes a tűző napon maradni.

Segítség, nagyon izzadok!

Nincs annál kellemetlenebb, mint ha a nap folyamán azon kell aggódnod, mások is észreveszik-e, hogy izzadsz. Mostantól akkor sem kell ettől tartanod, ha érzékeny bőröd miatt eddig nem találtál magadnak megfelelő dezodort.

A szervezetünk szempontjából a verejtékezés jó dolog, még akkor is, ha elsősre nem ez jut róla eszünkbe a nyári kánikulában. Elengedhetetlenül fontos a test hőszabályozásához és a mérgeanyagok kiválasztásához. Persze nem mindegy, mikor és mennyire izzadunk: nemcsak a melegben, hanem érzelmileg fontos, stresszt okozó helyzetekben is növekszik a verejték mennyisége. Kellemetlen, ha esetleg más is észreveszi átzáradt ruhánkat, de a testszag kialakulásától ilyenkor még nem kell tartani. A verejték ugyanis vízből, ásványi és mérgeanyagokból álló szagtalan folyadék, ami csak akkor válik zavaró illatúvá, ha idővel a bőrön megtalálható baktériumok és enzimek lebontják.

Izzadásgátló vagy dezodor?

Kétféle megoldást választhatsz tehát az izzadással járó kellemetlenségek elkerülésére. A dezodorok gátolják a szagtalan verejték

lebomlását kellemetlen szagú összetevőkre, miközben nem változtatják meg a bőr flóráját. Az izzadásgátló vagy izzadásgátló deók csökkentik a pórusok méretét, így a kiválasztott verejték mennyiségét, illetve baktériumölő hatásuk gátolja a verejték lebomlását. Izzadásra erősen hajlamosaknak az izzadásgátlók jelentik a tökéletes megoldást. A maximális hatékonyság alumíniumsók segítségével érhető el az izzadás szabályozásában, amelyek azonban foltot hagyhatnak a ruhán: a fehér anyagokat sárgásra, a sötéteket fehéresre színezhetik.

Érzékeny bőrre ajánlott

A hónalj bőre fokozottan igénybe vett terület: különös figyelmet, kíméletes és gyengéd ápolást érdemel. Az új, extrakímélő dezodorok most épp ezt kínálják: hidratáló és bőrn nyugtató hatóanyagokkal gazdagított összetételük is ápolja a bőrt. Nem tartalmaznak tartósítószeret, illatanyagot és alumíniumsókat sem. Sőt, a ruhán sem hagynak foltot. A stift verzió már a felkenéskor száraz érzetet kelt, míg a golyós kiszerezés tökéletesen követi a hónalj vonalát.

Hűsítő nyári finomságok

A nyári melegben fokozott a szervezet folyadékigénye, ezért figyelni kell arra, hogy a napi legalább két liter folyadéknál jóval többet fogyasszunk. De ugyan kinek ne esne jól ilyenkor egy finom hűsítő ital, egy hideg turmix? Íme néhány receptjavaslat, melyeket gyorsan és egyszerűen elkészíthetsz.

Őszibarackos frissítő nedű

Hozzávalók: 6 db őszibarack, 12 dkg cukor, 3,5 dl narancslé, 1 citrom leve, 2 dl gyömbérial, 1,5 dl jeges víz.

Elkészítés: Hámozd meg az őszibarackokat, és pürésítsd. Add hozzá a cukrot és a gyümölcsleveket, majd jól keverd őket össze. Végül hozzákeverheted a gyömbért és a vizet. Magas poharakba töltsd, citrom vagy narancskarikkal díszítheted.

Hűsítő turmix

Hozzávalók: 1 csésze szeletelt őszibarack, ¾ csésze ananászlé, ¼ csésze cukor, 2 csésze vaníliafagyi, ¾ csésze tej.

Elkészítés: A barackot, az ananászlét és a cukrot jól turmixold össze, majd add hozzá a tejet, és alaposan keverd össze. Ezután a vaníliafagylaltot add hozzá a folyékony krémhez, és finoman dolgozd össze. Önts ki poharakba, és helyezd a hűtőbe. A megmaradt őszibarackból készíts apró kockákat,

és szúrd fel egy fogpiszkálóra, mely remekül mutat a pohár szélén.

Jeges csokoládé

Hozzávalók: 2 gombóc vaníliafagylalt, 1,5 dl tej, 1 evőkanál csokoládészirup, a díszítéshez tejszínhab és csokoládészirup.

Elkészítés: A fagylaltot adagold poharakba. A tejet melegítsd meg, majd keverd el benne a csokoládészirupot, és csorgasd a fagylaltra. Tejszínnel díszítsd, a tetejét pedig locsold meg csokoládésziruppal.

Jeges tea (ice tea)

Nagyon frissítő lehet, és könnyen elkészíthető, csupán annyiból áll, hogy lehűtött teát jégkockákra öntjük. Különösen egészséges és finom zöldteával készítve, de gyümölcs- és gyógynövényteák is ideálisak lehetnek hidegen, néhány csepp citrommal felfrissítve.

Nem tudod, mihez is kezdj, hogy elüsd az időt? A következő ötletekkel feldobhatod a szünidőt!

1. Sétálj mezítláb a fűvön!

2. Építs homokvárat! Igazi műremekek építéséhez érett gondolkodás és szakértő kezek kellene!

3. Rendezz pikniket a parkban!

4. Szervezz egész estés mozimaratont, akár házilag is a kedvenc filmjeidből!

5. Nézz meg néhány filmet az általad tanult idegen nyelven! Hidd el, hasznos és szórakoztató!

Ötletek a nyári szünidőre

6. Lepd meg a szüleidet azzal, hogy lemosod a kocsit!

7. Készíts képeslapot egy barátodnak, s ne feledd elküldeni!

8. Biciklizz 10 km-t!

9. Szundizz egyet egy lombos fa árnyékában!

10. Készíts saját textiltáskát!

11. Ássátok be egymást a barátoddal a homokba!

12. Kérdezd meg a szomszéd idős nénit/bábsit, segíthetsz-e a bevásárlással. Gondolj rájuk úgy, mintha a nagyszüleid lennének!

13. Készíts fényképes naplót a nyaradról!

14. Iratkozz be a helyi könyvtárba!

15. Olvass valamit, amit a barátod ajánl!

16. Készíts barátságkarkötőt!

17. Írj verset/novellát/naplót!

18. Rendezz görögdinnyemag messzire köpő versenyt!

19. Készíts házi gyümölcssteát!

20. Állítsd össze a top 10 nyári elfoglaltság listáját!

21. Nézd meg a naplementét/napfelkeltét!

22. Tanuld meg elkészíteni a kedvenc sütidet!

23. Csinálj kollázst régi magazinokból!

24. Gyűjts színes kavicsokat a közeli tóparton!

25. Készíts gyümölcssalátát a családnak!

26. Készíts CD-t a kedvenc nyári zenéidből!

27. Rendezz egész napos társasjáték-maratont!

28. Készíts nyári ékszer!

29. Rakj rendet a szobádban, selejtezd ki a régi cuccaidat. Amire nincs szükséged, ajándékozd el!

30. Tanulj meg fényképezni!

Jó szórakozást, kellemes időtöltést!

A nyári hőség egyik legnépszerűbb hűsítője, és mindenki kedvence a limonádé. Íme néhány variáció.

Egyszerű limonádé

Hozzávalók: 4 citrom, 6 dkg cukor, 6 dl víz.

Elkészítés: Turmixold össze az alapanyagokat, majd szűrd át egy szűrőn.

Citruslimonádé

Hozzávalók: 2 csésze friss narancslé, 1 csésze zöld citrom leve, ½ csésze citromlé, 1 csésze cukor, 6-8 csésze víz, narancs-, citrom-, zöldcitromszeletek.

Elkészítés: Keverd el a vizet és a citrusleveket, majd add hozzá a cukrot, és keverd addig, amíg a cukor teljesen elolvad. Add hozzá a citrusszeleteket. (Tipp: a narancsot helyettesítheted mandarinval vagy grépfrutttal is!)

Gyümölcsös limonádé

Hozzávalók: ½ csésze cukor, 1 csésze víz, ½ csésze mentalevél, 1 csésze citromlé, 1 csésze gyümölcsdarabok (pl. barack, málna, dinnye stb.), 3-4 csésze ásványvíz.

Limonádéreceptek

Elkészítés: Forrald fel a vizet, cukrot és a mentát, és kevergesd tömény sziruppá. Hűtsd le, majd szűrd át a szirupot. A barackokat préseld ki. Öntsd össze a szirupot, baracklevet, citromlevet, és adj hozzá ízlés szerinti ásványvizet. Díszítsd mentalevelekkel.

Egészséges limonádé

Hozzávalók: 2 csésze víz, 1 csésze citromzöldcitrom leve, ½ csésze méz, 2 ek. reszelt gyömbér, 2-3 csésze szódavíz vagy szénsavas ásványvíz.

Elkészítés: A vizet, mézet és a gyömbért forrald fel, kevergesd 1-2 percig. Hagyd hűlni 10 percig, majd szűrd le. Amikor teljesen lehűlt, add hozzá a szódavizet és a citromlevet. Tálald jégre öntve.

Tippek

- 1 csésze citromlé kb 6 citrom kifacsart leve, míg 1 csésze cukor 20 dkg cukornak felel meg.
- A cukrot redukálhatod $\frac{2}{3}$ -ra, nem vehető nagyon észre a különbség.
- A limonádét elkészítés után legalább 30-40 percig hűtsd a hűtőszekrényben.
- Tálalás előtt adj hozzá citrom-, zöldcitrom szeleteket és sok jégkockát – díszítsd mentalevelekkel!
- Az alaplimonádét ízesítheted egyéb gyümölcsökkel is – pl. leönthetsz vele 1 lereszelt zöld almát, vagy egy éjjelen át áztathatsz bele 4-5 bodzavirágot vagy egy maréknyi mentát.
- Remek ital gyerekzsúrokra, nyári bulikra!
- Piknikre öntsd át egy jól záró termoszba vagy műanyag palackba.

Amikor az időjárás melegebbre fordul, mindenki szeretne a víz közepén lenni. Az uszodában vagy a strandon fetrengeni, ugyanis a víz az egyetlen nyáron, amely felveheti a hőt a nagy meleggel! Sajnos az emberek többsége általában csak jól érzi magát, és azonkívül, hogy vet egy pillantást a vízimentőre, nem is törődik a biztonsággal, pedig nem ártana. A balesetek nagy része elkerülhető, ha ismerjük a megfelelő biztonsági előírásokat.

Mire ügyelj?

- Csak barátta! Ez az a mondat, amelyet az úszásoktatók is elöszereztetett használnak. Mindig ússz egy barátoddal, teljesen mindegy, hogy a strandon vagy egy tóban vagytok. Még a leggyakorlatosabb úszóknak is lehet izomgörcsök vagy egyéb más problémájuk, ami megnehezíti a partra jutást. Azonban ha ketten vagytok, mindig tudtok segíteni a másiknak, vagy segítséget tudtok hívni baj esetén.
- Tudd a határaid! Az úzás remek móka lehet, és a nagy meleg miatt valószínűleg minél tovább szeretnél a vízben tartózkodni. Azonban fontos, hogy tudd, hol a határ! Ha nem vagy gyakorlott

Ússz biztonságban!

úszó, csak addig menj a vízbe, ahol még leér a lábad! Soha ne próbáld tartani a tempót gyakorlott úszókkal! Persze ez nem egyszerű, ha a barátaink folyton hívogatnak, de hidd el ez a legokosabb döntés! Ha jó úszó vagy, tartsd a szemed a kevésbé biztos barátaidon! Ha úgy látod, hogy valamelyikük elfáradt, vagy esetleg bajban van, segíts neki, és ajánld fel, hogy tartsatok egy kis szünetet a parton!

- Sose menj be erős szél vagy nagy hullámok esetén a vízbe! Még a legkisebb hullám is veszélybe sodorhat.

- Csak a biztonságos területeken ússz! Fontos, hogy mindig csak olyan helyeken ússz, ahol van vízimentő a környéken. Ugyanis senki sem tudhatja, hogy mikor jön egy nagyobb hullám, egy örvény vagy bármi más, ami esetleg bajba sodorhat. A vízimentők ezekre a helyzetekre vannak kiképezve, így ők tudni fogják, mit kell tenni!

- Csak óvatosan az ugrálással! Csak olyan helyeken ugrálj, ahol megengedett, és biztonságos! Ahol mindezt tábla tiltja, ne próbálkozz! A Ne ugrálj! tábla azt jelenti, hogy nincs elegendő hely egy fejnek. Bár lehet, hogy te talppal szeretnél beugrani, mégis győződj meg, nincs-e a víz alján kő, szikla vagy más rejtett veszély.

- Figyeld a napot! A napsugarak ugyanis a vízről és a homokról is ugyanúgy visszaverődhetnek, és komoly leégést okozhatnak! Bár lehet, hogy ezt a vízben rögtön nem érzed, mégis fontos, hogy folyamatosan védve legyél valamilyen krém által!

- Igyál sok folyadékot! A nyári napsütésben gyakran lép fel dehidratáció. Szédülés, fejfájás – ezek a jelei!

Ha ezeket a szabályokat betartod, szinte biztos lehetsz abban, hogy remek vízparti pihenőd lesz! Jó pancsolást!

Bodza-anyóka

Volt egyszer egy kisfiú, aki egy nap megfázott: kiment az utcára, és átázott a cipője. Elég különös dolog volt, mert napok óta egy csepp eső sem esett. A kisfiút levetkőztette az édesanyja, ágyba fektette, s behozatta a teafőzöt, hogy egy csésze jó bodzateát főzzön neki, mert az jót tesz ilyenkor. Akkor lépett a szobába a mulatságos öregúr, aki a ház legfelső emeletén lakott; egy szál maga, mert nem volt se felesége, se gyereke. Pedig a gyerekeket nagyon szerette, annyi mesét meg történetet tudott, hogy gyönyörűség volt hallgatni.

– Idd meg szépen a teát – mondta a kisfiúnak az édesanyja. – Akkor talán mesét is hallatsz jutalmul.

– Új mesét bizony nem tudok – mondta az öregúr, és szelíden rázta a fejét. – Hogyan ázhatott át a kisfiú cipője? – kérdezte.

– Magam sem értem – felelte az édesanya.

– Mikor mesél a bácsi? – türelmetlenkedett a kisfiú.

– Először azt szeretném tudni, de egészen pontosan, hogy milyen mély a lefolyó csatorna odaát a kis utcában, amerre iskolába mégy?

– Éppen a cipóm száráig ér – felelte a kisfiú –, ha a legmélyebb helyen lépek bele.

– Hát látod, ott ázik át az ember cipője – bólintott az öregúr. – Most persze mesét vársz tőlem, pedig mondom, nem tudok újat.

– Majd kitalál a bácsi – mondta a kisfiú. – Édesanyámtól azt hallottam, hogy amit csak lát, mindemből mesét tud csinálni, s amihez csak nyúl, abból történet kerekedik.

– Igen, csak hogy nem az olyan mesék és történetek az igaziak. Hanem amelyek maguktól jönnek el hozzám, kopogtatnak belülről a homlokomon, és azt mondják: itt vagyok!

– Most nem kopogtatnak? – kíváncsiskodott a kisfiú. Az édesanyja nevetett, beleszórt a kannába a szárított bodzavirágot, és ráöntötte a forró vizet.

– Meséljen a bácsi! Meséljen!

– Nem jön ám a mese éppen akkor, amikor akarja az ember! Nagyobb úr az annál: akkor érkezik, amikor kedve tartja. Várj csak – kiáltotta hirtelen. Éppen itt van. Ott ni, abban a teáskannában.

A kisfiú csodálkozva pillantott a teáskannára, amelynek födelét mind magasabbra emelte föl a gőz, végül bodzavirágot üde, fehér ernyője habzott ki belőle; karcús ágak sarjadtak ki mellette, nőttek, nyúltak, még a kanna csőréből is; szétágaztak, összefonódtak, gyönyörű bodzabokorra terebélyesedtek; aztán fává sudarasodott a bokor, ágai ráhajoltak a kisfiú ágyára, félretolták a függönyöket – hogy

virult, hogy illatozott a csodálatos fa! Nyájas arcú öregasszony üldögélt az ágak sűrűjében; különös ruhája zöld volt, mint a bodza levele, és fehér bodzavirágak díszítették – nem tudta az ember, kelméből varrták, vagy élő lombból és virágból.

– Ki az a néni? – ámult el a kisfiú.

– A régi rómaiak és görögök driádnak neveztek – felelte az öregúr –, de ez nem a mi nyelvünkön van. A város szélén, a matröznegydedben jobb nevet találtak rá: Bodza-anyókanak hívják. Ő az, figyelj rám, s nézd ezt a gyönyörű bodzafát!

– Éppen ilyen terebélyes és virágzó bodzafa zöldell odakinn a város szélén. Szegényes kis udvar szögletében nőtt, nődögélt; egy szép verőfényes délutánon két öreg ült az árnyékában: a vénséges vén matröz meg a vénséges vén felesége. Dédszülők voltak már, és az aranylakodalmukra készültek, de az esküvőjük napjára nem emlékeztek pontosan. Bodza-anyóka ott üldögélt az ágak között, és olyan nyájas arccal nézte őket, mint most téged.

– Én tudom, mikor lesz az aranylakodalmatok! – szólt közbe egyszer csak, de a két öreg nem hallotta, mert a hajdani időkről beszélgettek.

– Emlékszel-e? – tűnődött el az öreg matröz. – Aprócska gyerekek voltunk, és együtt szaladgáltunk, játszadoztunk ugyanebben az udvarban, ahol most ülünk. Zsenge vesszőket dugdostunk a földbe: kertet ültettünk.

– Emlékszem bizony – bólintott rá az öregasszony. – Meg is öntöztük a vesszőket, s az egyik bodzaág megeredt, kihajtott, nagy fává terebélyesedett, s most, öregkorunkban, hús árnyékot terít ránk.

– Bizony, bizony – emlékezett az öreg matröz. – Ott abban a sarokban egy vizesdézsa állt, abban úsztattam a kis hajómat, amit magam farigcsáltam. De szépen úszott! Hanem aztán nemsokára én is kiúsztam másféle vizekre.

– De előbb még iskolába jártunk és tanultunk – mondta az anyóka. – Amikor először vettünk úrvacsorát, mind a ketten sírtunk meghatottságunkban. Délután aztán kézen fogtuk egymást, és fölkapaszkodtunk a Kerek-toronyba; Koppenhága meg a víz fölött kinéztünk a messzi világba. Aztán Frederiksbergbe mentünk, ahol a király pompás hajói úsztak a csatornákon.

– Én meg nemsokára más vizeken jártam, hosszú esztendőig hajóztam a messzi tengeren.

– Sokat sírtam utánad – bólogatott az anyóka. – Sokszor már azt hittem, sose látlak többet, holtan fekszel a tenger mélyében. Éjszaka néha fölkeltem, és a szélkakas fordulását

lestem; de bizony akárhogy fordult, hiába vártalak. Úgy emlékszem, mintha tegnap történt volna: egy nap zuhogott az eső, s megszólalt a szemeteskosci csengője a ház előtt, ahol szolgáltam. Lementem a szemetesvödörrel, s megálltam a kapuban – milyen csúf idő volt! –, és ahogy ott álltam, odalépett hozzám a postás, és egy levelet nyomott a kezembe, a te leveledet! De nagy utat tehetett meg az a levél! Rögtön feltéptem és elolvastam, sírtam is, nevettem is örömben. Azt írtad, hogy a meleg országokat járod, ahol a kávé terem. Elképzelted – de szép is lehet! Amit csak leírtál, én azt mind magam előtt láttam, arról is elfeledkeztem, ahogy ott állok a zuhogó esőben a szemetesvödörrel. Egyszer csak átölelte valaki a derekamat...

– Te meg olyan pofont adtál annak a valakinek, hogy csak úgy csattant.

– Nem tudhattam, hogy te vagy, hogy a leveleddel egy időben érkezel haza. Milyen daliás legény voltál – de hiszen most is az vagy –, sárga selyemkendő a zsebedben, a fejedben fényes kalap, olyan uras formád volt! Ó, hogy szakadt az eső, csupa locspocs volt az utca.

– Nemsokára megesküdtünk – folytatta az emlékezést az öreg matröz.

– Emlékszel-e még? Aztán megszületett az első fiunk, és sorra követte a többi gyerek: Maria, Niels, Peter meg Hans Christian.

– Aztán lassan felnőttek, derék emberekké váltak valamennyien, mindenki szereti őket.

– S most már az ő gyermekeiknek is vannak gyerekeik – mondta az öreg matröz.

– A dédunokáink. Jó fajta! Hanem én úgy emlékszem, mintha ilyentájtban lett volna az esküvőnk.

– Jól emlékszel! Éppen ma van az aranylakodalmatok napja! – szólt ki az ágak sűrűjéből Bodza-anyóka, s kihajolt a két öreghez; azok azt hitték, hogy a szomszédasszony bólint át nekik. Csak nézték egymást, egyikük keze a másikén nyugodott. Nemsokára megérkeztek a gyermekeik meg az unokáik, akik jól tudták, hogy ezen a napon ünneplik aranylakodalmukat az öregek, reggel már meg is köszöntötték őket, de az öreg pár megint elfelejtette. Arra emlékeztek csak, ami igen régen történt, arra egészen tisztán emlékeztek. A bodzafa erős illatot árasztott, a leáldozó nap fényébe vonta a két öregot. Kipirult a két öreg arc; legkisebbik dédunokájukban gyönyörködtek, aki ott táncolt körülöttük, és boldogan kiabálta, hogy ma este nagy ünnep lesz náluk, sült krumpli is lesz vacsorára. Bodza-anyóka mosolyogva bólogatott az ágak között, és együtt kiáltott éljent a többiekkel.

– Hiszen ez nem mese! – mondta a kisfiú, aki hallgatta.

– Talán csakugyan nem az – mondta a mesemondó öregúr. – Kérdezzük csak meg Bodza-anyókat!

– Idáig nem mese – mondta az anyóka –, az csak ezután következik. A legcsodálatosabb mese mindig a valóságból nő ki; különben az én szép bodzafám se hajtott volna ki a teáskannából. – Azzal átölelte a kisfiút, kiemelte az ágyból, és ölébe vette; a virágzó bodzaágak sűrűje összezárult mögöttük, mintha árnyas lugasba léptek volna. Egyszer csak a levegőbe emelkedett velük a lugas, s ők repültek – de gyönyörű utazás volt! Bodza-anyóka egy szempillantás alatt szépséges leánykává változott; csak a ruhája maradt a régi: nagy, fehér virágos, levélzöld kelme. Egy fürt fehér bodzavirág illatozott a mellén, fürtös aranyhajában bodzavirág koszorú; nagy szeme kéken csillogott – gyönyörűség volt ránézni. Megcsókolták egymást a kisfiúval; éppen egyidősek voltak, és egyformán vidámak.

Kézen fogva léptek ki a lugasból, s megálltak a szülői ház virágoskertjében. Az üde pázsit szélén ott állt az apa sétabotja, egy karóhoz támasztva. Az ő kedvükért még a bot is megelevenedett. Ahogy meglovagolták, nyérintő lóféléjé változott a sétabot fényes gombja, lobogni kezdett pompás fekete sörénye, négy erős, karcsú lába nőtt, izmos volt és tüzes, s már vágatott is velük a pázsitágy körül.

– Most elnyargalunk messzire, sok-sok mérföldre! – kiáltotta a fiú. – Abba az udvarházba, ahol tavaly voltunk! – Körbe-körbe vágatott velük a ló a gypágy körül, s a kislány, aki – tudjuk jól – Bodza-anyóka volt, nem más, hangosakat kiáltott:

– Falun vagyunk! Falun vagyunk! Nézd azt a parasztházat! Úgy gömbölyödik ki a kemenéje a falból, mint egy óriási tojás! És a bodzafa fölébe teríti az ágait, kakas tépdél alatta, és jó falatot kapar a tyúkoknak – látod, milyen kevélyen sétál? Most a templomhoz érünk, ott áll a dombtetőn az öreg tölgyek alatt; az egyik vén fa már félig elkorhadt. Ez meg a kovácsműhely, tűz lobog benne, és a félmeztelen emberek olyanokat ütnek az üllőre, hogy csak úgy rajzik a sok piros szikra. Tovább, tovább, menjünk a pompás udvarházba!

S mindaz, amit a fiú háta mögött ülő kislány mondott, megjelent a szemük előtt, pedig csak a gypágy körül nyargaltak körbe-körbe. Aztán a kert ösvényein játszottak; kis kertek ültettek; a leánya levette fejről a bodzavirág koszorút, és elültette – meg is eredt, mint az, amit az öreg pár ültetett gyerekkorában, ahogy nemrégien emlegették. Aztán kézen fogták egymást, mint azok az öregek valamikor, de nem kapaszkodtak föl a Kerek-toronyba, a frederiksbergi parkba se mentek el, nem: a kislány átölelte a kisfiút, s már repültek is végig egész Dánián. Tavasz volt, aztán nyár lett, az ősz is beköszöntött, leesett a hó; a fiú szemében ezer meg ezer kép tükröződött, a kislány pedig egész úton azt dúdolta a fülébe: – Ne felejtse el soha! – A bodzafa illata

mindenüvé elkísérte őket. A fiú látta a sok rózsát, a bükkfák friss hajtásait, de a bodza még azoknál is édesebben illatozott, mert virága a kislány mellén fehérlett, s a fiú repülés közben néha ráhajtotta a fejét.

– Milyen gyönyörű itt a tavasz! – tekintett körül a kislány: rügyező bükkerdőben álltak, szagosmüge illatozott, halványpiros kőkörcsin nyitogatta szirmait a zöld fűben. Ó, ha mindig tavasz lehetne Dánia jó szagú bükkösein!

– De szép itt a nyár! – mondta a kislány, miközben lovagorból itt maradt régi várak fölött suhantak el; az öles téglafalaknak és a csipkés bástyáknak csatornák kék vize tartott tükröt, a tükrön hattújuk úsztak, és fel-felnéztek az öreg fák összeboruló sátrára. A földeken hullámzott a vetés, mint a tenger, az árkokat piros meg sárga virágok szőnyege bélelte, a palánkokat befutotta a vadkomló meg a szulák; este felbukkant a hold nagy, kerek tányérja, s a holdas réteken szénapetrencék mézes illata áradt. – Ugye, nem felejtet el soha? – suttogta a kislány.

– Gyönyörű az ősz ezen a tájon! – mondta aztán. Kitégult, és mélyebben kéklett fölöttük az égbolt, piros, sárga, zöld színekben pompáztak az erdők. Vadászutyák falkája iramodott a fák közt, kiálló vadmadarak húztak el az ősök sírdombjai fölött, amelyeken szederindákkal befutott ódon kövek meredeztek. A sötétkék tengeren vitorlák fehérlettek, öreg-asszonyok, lányok meg gyerekek ültek a szérükön, és nagy edénybe gyűjtötték a komló leszüretelt virágát; az ifjak énekeltek, az öregek manókról meg varázslókról mondtak meséket. Nem lehet ennél szebb a kerek világon!

– Ó, a tél! De szép itt a tél is! – kiáltott fel újra a kislány. Téli fák alatt álltak, az ágakon, mint a fehér korall, tüskésedett a zúzvara; a léptek alatt úgy csikorgott a hó, mintha újdonszerű csizmát húzott volna mindenki, s az égen egymás után lobbantak el a hullócsillagok. Karácsonyfát gyűjtöttek a szobában, volt nagy öröm, szíves ajándékozás; a falusi házakban megszólalt a hegedű, almaszeletekkel dobálózott az ünneplők, s a legszegényebb gyermek is azt mondta – Mégiscsak szép a tél!

Bizony az volt, gyönyörű szép! A kislány megmutatott a fiúnak mindent, s közben folyton érezték a bodzavirág édes illatát, s látták a szélben repkedő fehérkeresztes piros zászlót, azt a zászlót, amely alatt messzi tengereken vitorlázott a városzéli öreg matróz. A kisfiú lassan ifjúvá serdült, s nekivágott a nagy viaszoknak, megjárta a meleg országokat is, ahol a kávé terem. A lány búcsúzásakor levette kebléről a fehér virágot, azt adta neki emlékül. Az ifjú a szoltároskönyvében őrizte, s valahányszor idegen országban kinyitotta a könyvét, rámosolygott az emlékezés virága. Minél többször nézte, annál üdöbben fehérlett a virág, az ifjút a dán erdők illata csapta meg, s a virág pará-

nyi szirmai között tisztán látta a kislány arcát. A nagy, kék szempár szelíden rátekinített, s az ifjú a suttogást is hallotta: – Szép itt a tavasz, a nyár, az ősz, a tél! – És képek ezrei merültek fel az emlékezetében.

Így telt el sok-sok esztendő, öregember lett az ifjúból, s most ott üldögélt öreg feleségével egy virágzó bodzafa alatt; fogták egymás kezét, éppen úgy, mint a matröznegyedbeli ház udvarán a délapó meg a délanyó. Emlegették ők is a régi időket, aranylakodalmaik napján tűnődtek. A bodzavirág koszorús kék szemű kislány ott ült az ágak sűrűjében, nézte őket, bólogatott s megszólalt: – Ma van az aranylakodalmatok! – Aztán kivett két virágot a koszorújából és csókolt lehelt rájuk. A virágok először ezüstösen fénylettek, aztán aranyszínben tündököltek; akkor a két öreg fejére tette a két virágot, s azok egyszeriben aranykoronává változtak. Úgy ült dédapó az illatozó fa alatt dédanyóval, mint egy koronás király koronás asszonyával. Elmesélte az öregasszonynak Bodza-anyóka történetét, amit még kisfiú korában hallott, s mindketten úgy vélték, hogy a mesében sok minden van, ami mintha éppen róluk szólna; ezek a részek tetszettek nekik a legjobban.

– Bizony, így igaz! – szólalt meg a kék szemű kislány az ágak között. – Vannak, akik Bodza-anyókanak hívnak, vannak, akik driádnak, pedig van más nevem is: Emlékezés. Itt ülök az ágak sűrűjében, a nőttön-növekvő fa homályában; emlékszem és mesélek. Hadd látom, megvan-e még a virágod?

Az öregember kinyitotta a szoltároskönyvét – ott pihent benne a bodzavirág, olyan üdén, mintha nemrég tették volna bele. Az Emlékezés bólintott, s az aranykoronás két öreg békésen sütkérezett a nyugvó nap piros fényében. Aztán lehunyták a szemüket, és – és? – ezzel bizony vége is a mesének.

A kisfiú ott feküdt az ágyában, nem tudta, hallotta-e a mesét vagy álmodta; a teáskanna mozdulatlan állt az asztalon, nem nőttek ki belőle virágos ágak; felkelt a mesemondó öregúr is, hazaindult, s már be is tette maga mögött az ajtót.

– Milyen gyönyörűt láttam, édesanyám! – kiáltott fel a kisfiú. – A meleg országokban jártam.

– Elhiszem, kisfiam – felelte az anyja. – Aki két csésze forró bodzateát megiszik, az el is jut a meleg országokba! – Gondosan betakargatta a fiát, nehogy megfázzon. – Jól aludtál, amíg én arról vitatkoztam a mesemondó bácsival, hogy mesét hallottunk-e vagy igaz történetet.

– Hát Bodza-anyóka hová lett? – nézett körül a kisfiú.

– Visszabújt a teáskannába. Hadd maradjon csak ott.

Hans Christian Andersen

Főnök

– Uram, egy különleges papagájt vennék!
 – Látja, itt ez a zöld beszél németül, angolul, kívülről ismeri a telefonkönyvet. 100 dollár. A kék ismeri az összes játékautomata kódját. 150 dollár. A sárga 200 dollár. Rokonságban van az Interpol főnökének papagájával.
 – Fantasztikus! És az a kopasz a sarokban mit tud?
 – Azt én sem tudom, de 500 dollárnál nem adom alább, mert a többiek csak főnöknek szólítják.

Engedély

A határállomáson megállít a határőr egy autóst. Benéz a kocsiába, a vezető melletti ülésen egy óriás snaucer ül. Megkérdezi a határőr:
 – A kutyának van engedélye?
 Mire a férfi:
 – Nem, nincs rá szüksége, mindig én vezetek.

Macskafej

– Mi van a macska fején?
 – ???
 – Cirmos cica haj!

Álom

Marci és Gazsi hazafelé ballag az iskolából.
 – Azt álmodtam, hogy kértem tőled ötszáz forintot, és te adtál – mondja Marci.
 – Jó – feleli Gazsi. – Megtarthatod.

Sejtés

– A papagájd éppen most repült el! – mondja az anyja a fiának.
 – Sejtettem, hogy így lesz – sóhajt nagyot a gyerek. – Tegnap a földrajzlecke közben a vállamra repült, és nagyon tanulmányozta a térképet!

Nem tudom

A negyedik Pannika az iskolában azt a feladatot kapja, hogy írjon kedvenc hősről. Az anyukája roppant büszke volt, mivel a kislány róla írt.
 – Miért éppen engem választottál? – kérdezi tőle.
 – Mert nem tudom, hogy kell leírni Arnold Schwarzenegger nevét!

Rávezetés

– Mama! – lép be egy este a kis Marci anyja szobájába. – Tudod, ha az ebédlőben játszotunk, mindig nagyon aggódtál azért a kristályvázáért.
 – Tudom.
 – Hát akkor már ne aggódj.

Életrevaló

A kis Szabolcs nagyon későn érkezik haza az iskolából. A nagymama szemrehányóan kérdőre vonja:
 – Hol csavarogtál mostanáig?
 – Én nem csavarogtam! Az utcán egy bácsinak elgurult egy fémhúszasa és nagy ordítózás volt, mert mindenki azt kereste.
 – Ezért kellett neked ilyen sokáig ott maradnod?
 – Igen, meg kellett várnom, amíg abba hagyják, és mindenki elmegy.
 – De miért?
 – Mert rajta álltam a húszason.

Mikor érdemes horgászni?

Két horgász beszélget. Az egyik azzal dicsécszik, hogy a tóban milyen sok halat fogott már. A másik megkérdezi:
 – És mondd, mikor érdemes horgászni?
 – Egy és kettő között.
 – És miért pont akkor?
 – Mert akkor ebédel a halőr.

Születésnapi buli

Lacika hét éves. Egyik osztálytársának születésnapja van, a szülők ebből az alkalomból bulit rendeznek és őt is meghívják. Lacikát a mamája elkíséri egészen a kapuig, s utoljára még tanácsokkal látja el arra nézve, hogyan viselkedjen, mit mondjon az idegen lakásban.
 – Ne felejtsd el majd megköszönni az enni-válót, és ha valami nem ízlik, arról ne beszélj!
 Lacika fölmeleg, eszik, iszik, játszik, amíg el nem érkezik a hazaindulás ideje. Akkor így szól:
 – Köszönöm szépen a ropit. A többiről nem beszélek.

Lehetőségek

– Kisfiam, ha jó lesz, a mennyországba kerülsz, ha meg rosszkodsz, akkor a pokolra mész.
 – Értem, mama. És ahhoz milyenek kell lennem, hogy a cirkuszba mehessek?

Mi legyen a nadrággal?

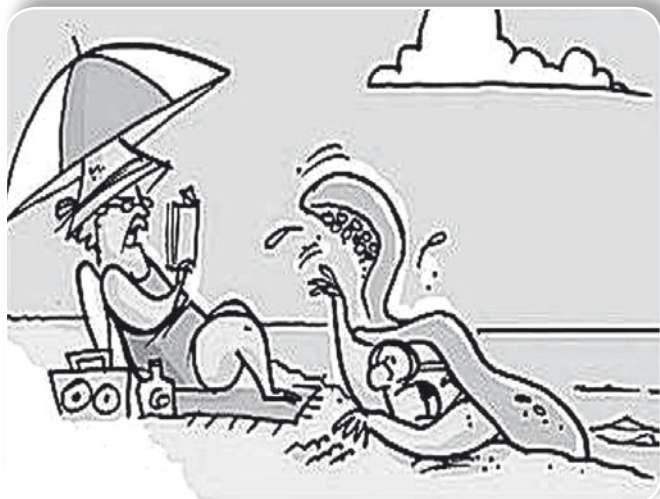
Koppányka egész nap csavarog, aztán kocsosan, mocskosan érkezik haza. Édesanyja a felhaborodástól alig jut szóhoz.
 – Na várj csak! Kiporolom a nadrágot!
 – Ugyan, ne fáradj, anya! – legyint a srác.
 – Holnap leviszem a tisztítóba.

Talpraesett gyerek

– Mondd anyu, elveszett az, amiről tudjuk, hogy hol van?
 – Hogy veszett volna el, fiacskám?
 – Akkor a táskád se veszett el, amit a Dunába ejtettem.

Macskafarok

– Gyuluska, ne húzd a macska farkát!
 – Én csak fogom. Ő húzza.

– Igazán Béla, most érkeztünk meg, és máris haza akarsz menni.

– Bocs, apu, de jobban szeretek bútort építeni, mint gátakat...

Ki kicsoda?

Petronellának a családi fényképalbumot mutogatja az anyukája.

- Ki ez a göndör hajú sportos hapsi itt melletted, anyu? - kérdezi a kislány.
- Ki más, hát az apukád, kicsim.
- Az apukám? - A gyerek töprengve néz maga elé, aztán azt kérdi: - Akkor ki az a kövér, kopasz bácsi, aki most nálunk lakik?

Lassabban!

Pistike megkérdezi az ebédnél!

- Mama, kapok még egy kis tortát?
- Miért kéred?
- Mert ha nem kapok, lassabban eszem!

Félelem

A fogklinika egyik orvosához néha a városi börtön elítélteit is elviszik kezelésre. Éppen két fegyőr kísér be egy megbilincselte rabot a rendelőbe, amikor az egyik kislány odasúgja az anyukájának:

- Ez a bácsi nagyon félhet a fogorvostól!

Hulla jó

- Anyu, igaz, hogy a testünk halálunk után porrá válik?
- Igaz, kisfiam.
- Akkor gyere gyorsan, mert egy hulla fekszik az ágyam alatt!

Nem ízlik

A tizenöt éves Évi megkérdezi kisöccsét, hogy miért fogyott el a fürdőszobából a szájvíz.

- Láttam, hogy apu megkóstolta, de kiköpte. Aztán anyu is megkóstolta, és ő is kiköpte. Gondoltam, jobb ha kiöntöm az egészet!

Tévézés

A tévé előtt ülő Petike az anyjához:

- De mama, én még nem fekehetem le!
- Hogyhogy, kisfiam?
- Azt hallottam, hogy a gyerekek átlagosan naponta hét órát töltenek a tévé előtt, és én még csak ötnél tartok!

Elemcsere

Klárka születésnapjára kap egy ékszerteknőst. A kislány nézegeti, kopogtatja, forgatja, de a jószág csak nem akar kibújni a páncélja alól. Erre Klárka megszólal:

- Apu! Mi lenne, ha elemet cserélnék benne?

Állatkert

Pistike az állatkertben van a mamájával.

- Na, Pistike, szeretnél olyan szépen fütyülni, mint a fülemüle?
- Én inkább olyan nagyot szeretnék köpni, mint a láma...

Léggömb

- Bácsi, kérek léggömböt!
- Elfogyott, kisfiam. Az előbb egy néni min-det megvette az unokájának.
- Hol van az a gyerek?
- Ott száll a templom felett.

A gyufa próbája

Zsoltikát leszalajtják a boltba gyufáért.

- Vigyázz, kisfiam - köti lelkére az anyja -, nehogy becsapjanak! Amit én vettem tegnap, annak mindnek lepattozik a feje, meg se lehet gyújtani!
- Fél óra múltán diadalmasan visszajön a gyerek és átad egy doboz gyufát.
- Ebben minden szál jó. Kipróbáltam!

Nagymosás

Bemegy a kissrác az áruháza, és egy doboz mosóport tesz a kosarába. A pénztárosnő derűsen kérdezi:

- Csak nem te végzed a házimunkát?
- Nem, a kutyámat akarom megfürdetni.
- Jaj, hát arra nem jó a mosópor, meg is betegedhet szegény kutya!
- Én azért kipróbálok - erősködik a srác.
- Pár nap múlva a fiú újra bemegy az üzletbe.
- Na, hogy van a kutyus? - érdeklődik a pénztárosnő.
- Szegény Morzsi meghalt!
- Látod, kisfiam, mondtam én, hogy a mosópor ártani fog!
- Nem a mosópor miatt! Azt hiszem, a centrifuga volt túl gyors neki!

Harisnya

A grófné elmegy az üzletbe, hogy egy pár harisnyát vásároljon magának. Előhozatja az összes létező dobozt, összeturkálja őket, majd megkérdezi az eladót:

- Ez az összes harisnyájuk?
- Az eladó dühbe gurul:
- Nem, grófnő, ezenkívül van még egy pár. De az a lábamon van.

Tökéletes kiszolgálás

A cukrászdába rabló lép be, fején harisnya. - Kérem a kassza kulcsát! A kiszolgáló hölgy gépiesen megkérdi:

- Becsomagoljam, vagy itt tetszik elfogyasztani?

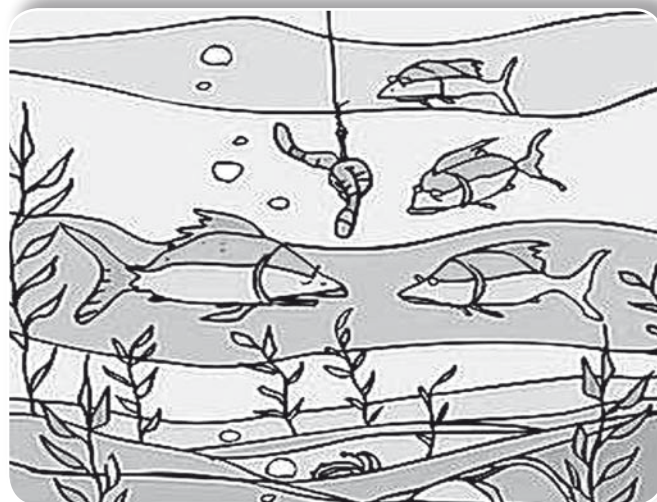
Penny

A skót felesége rémülten rohan a szobába a férjéhez:

- Képzeld, a gyerek lenyelt egy pennyt!
- Semmi baj, holnap úgyis születésnapja lesz...

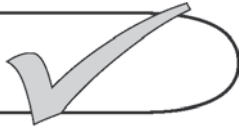

- Ha a férfiak a Marsról, a nők meg a Vénuszról jöttek, szeretném tudni, ő melyik bolygóról pottyant.

- Túlságosan jól néz ki. Higgyétek el, valami csapda lehet.

Milyen barát vagy?

**Töltsd ki a tesztet,
majd add össze
a pontszámokat,
és megtudhatod,
mennyire vagy jó
barát!**

1. Amikor örömet akarok okozni egy barátomnak:

- a) sütök egy adag sütit, és áthívom beszélgetni. (5 pont)
- b) elhívom kávézni. (3 pont)
- c) küldök egy mailt, és megkérdezem, hogy van. (0 pont)

2. Szívesen beszélgetek a barátaimmal:

- a) a suliról. (0 pont)
- b) pletykákról és divatról. (3 pont)
- c) bármiről, beleértve a mélyebb témákat is. (5 pont)

3. Ha egy jó barátom külföldre költözik, az azt jelenti, hogy:

- a) elveszítem az egyik legfőbb bizalmasomat. (5 pont)
- b) cserbenhagy engem. (3 pont)
- c) mostantól mással kell buliznom szombatonként. (0 pont)

4. Amikor összeveszünk egy közeli barátommal:

- a) az biztos, hogy nem én kezdeményezem majd a békülést. (3 pont)
- b) megkérem, magyarázza el, mit miért tett. (5 pont)
- c) megszakítom vele a kapcsolatot. (0 pont)

5. Ha egy barátom sírva hív fel vasárnap délután:

- a) minden mást félreteszek, és futok hozzá. (5 pont)
- b) megpróbálom megnyugtatni, és betervezem, hogy másnap találkozom vele. (3 pont)
- c) megkérem, hogy legközelebb ne zavarjon hétfvégén. (0 pont)

6. Hónapok óta nem jelentkezik egy barátom. Ez azt jelenti, hogy:

- a) annyira elfoglalt, hogy mailezni sincs ideje. (5 pont)
- b) másokkal haverkodik, engem pedig lepatintott miattuk. (0 pont)
- c) féltékennyé akar tenni. (3 pont)

7. Ha hanyagol a legjobb barátnőm egy másik csaj miatt:

- a) féltékenységet és dühöt érzek. (3 pont)
- b) nem nagyon érint meg a dolog, majd keresek másik barátnőt. (0 pont)
- c) óvatosan megpróbálom felhívni a figyelmét arra, hogy bánt a helyzet. (5 pont)

8. Közös bennem és a barátaimban:

- a) alig néhány dolog. (0 pont)
- b) a humorunk és a nyitottságunk. (3 pont)
- c) szinte minden: érdeklődési kör, világnézet, személyiség. (5 pont)

9. Szívesen barátkoznék valakivel, aki...

- a) ...mindig segít, ha szükségem van rá. (0 pont)
- b) ...akiről biztosan tudhatom, hogy sosem hagy el. (3 pont)
- c) ...megbízható és őszinte. (5 pont)

10. A legnagyobb hiba, amit egy barát elkövethet:

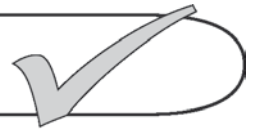
- a) a hazugság. (5 pont)
- b) ha lemondja a közös programot, amit hetek óta szervezünk. (0 pont)
- c) ha mással gyakrabban szervez programot, mint velem. (3 pont)

Értékelés

40–50 pont: Mindennél fontosabbak neked a barátok, és ezt ők is nagyon jól tudják. Az idő nagy részét a társaságukban töltöd, szívesen leped meg őket egy-egy aprósággal, csak hogy örömet okozhass nekik. Sok közös vonás van bennetek, így nem csoda, hogy gyakran megesik veletek, hogy a péntek esti buli helyett a kanapén kucorogva beszélgetitek át a fél éjszakát. Szereted a vicces, szórakoztató figurákat, számokra mégis az a legfontosabb, hogy olyan barátokat szerezz, akik őszinték és hűségesek hozzád. És ez fordítva is igaz: sosem csapnád be őket, ráadásul állandó készenlétkben állsz, hiszen tudod, bármikor szükségük lehet rád. Piros pont jár érte, hogy a felmerülő konfliktusokat is kézben tartod: jöhet bármi, nem hagyod faképnél őket, hanem békülékenyen közelítesz. Azért vigyázz, ne reagáld túl a barátság témát. Szeresd őket, de ne tedd tőlük függővé minden mozdulatodat.

20–39 pont: Szép és jó, hogy szereted a barátaidat, hogy el sem tudod képzelni nélkülük a hétfégi bulikat, és hogy imádod átpletykálni velük a szüneteket. A sok pozitív élmény mellé azonban, te is tudod, még a legjobb barátságba is be-becsúsznak konfliktusok. A te feladatod, hogy megtanuld kézben tartani ezeket a mikrokríziseket: elfogadni, hogy a barátaid szabadok, és mással is szervezhetnek programokat, hiszti nélkül tudomásul venni, ha máshova sodorja őket az élet, és sértődés nélkül felemelni a telefont, amikor ráeszmélsz, hogy hónapok óta nem hallottál a legjobb barátnődről. Kézenfekvőnek tűnhet megmakacsolni magad, és addig duzzogni, amíg a másik bocsánatot nem kér, de tudnod kell, hogy nem egy barátság vérzett már el ezen a ponton. Légy nagyvonalúbb, és próbáld meg kicsit kompromisszumkész lenni: őszintén felvállalni a problémákat, beszélni róluk és meghallgatni a másik érveit is. Hidd el, a barátságot nem csupán a közös vonások és a szeretet tartják életben. Ami tartóssá teszi, az a kapcsolat fenntartásába, ápolásába fektetett energia.

0–19 pont: Itt az idő, hogy végiggondold, mi az, amin változtatnod kell ahhoz, hogy valóban tartós baráti kapcsolatokra tehess szert. Oké, vannak barátaid, akadnak közös programjaitok, szoktatok beszélgetni is, de azért egy közös bulinál és a humoros jófejkedésnél több is kell ahhoz, hogy a barátság alapja stabil legyen. Ezt a bizonyos többletet pedig a barátainkról való gondoskodás képessége hordozza magában. Ha minőségi kapcsolatokra vágysz, aktivizáld magad: hívd el őket gyakrabban magadhoz, készíts nekik egy finom vacsít, de a partit most hagyjátok ki, helyette maradjatok inkább otthon és beszélgetsetek egy jót. Hívd fel őket gyakrabban, találkozzatok, akkor is, ha nincs konkrét program. És még valami: legközelebb, ha valamelyikük épp a te válladon sírná ki magát, ne hesseged el, ne hivatkozz arra, hogy már megint sietned kell. Szánj időt rá, hogy meghallgasd, és akkor se dugd homokba a fejed, ha netán közös konfliktusotok támadna.

Mennyire vagy divatos?

1. Váratlan vendégek érkeznek, mi az első gondolatod?

- a) Gyorsan végiggondolom, mivel kínálhatnám meg őket.
- b) Ijedten felkiáltok: Istenem, hogy nézek ki ebben a házi szerelésben!
- c) Finoman tudtukra adom, nem kedvelem, ha valaki váratlanul toppan be hozzám.

2. Ismeretlen társaságba kerülsz, hogyan viselkedsz?

- a) Felszínesen mindenről és mindenkivel beszélgetek.
- b) Csendesen szemlélődöm és megvárom, míg odajönnek hozzám.
- c) Felmérem a terepet, és egy szimpatikusnak látszó emberrel elkezdek társalogni.

3. Melyek a kedvenc színeid?

- a) A fekete és a fehér.
- b) Mindig a divatszínek valamelyik árnyalata.
- c) A pasztellszínek.

4. Szoktál-e divatlapot nézegetni?

- a) Alkalmanként, ha a kezembe kerül.
- b) Mindig megveszem valamelyik női magazint, és megnézem a legújabb divattrendet.
- c) Inkább a televízió divatműsorait nézem.

5. Milyen ajándékkal leped meg a barátnődet?

- a) Olyat választok, aminek jómagam is örülnék.
- b) Bolondos meglepetéssel kedveskedem, amire a barátnőm sajnálná a pénzt.
- c) A jól bevált kozmetikumok egyikével leped meg.

6. Szoktad-e lakkozni a körmöd?

- a) Ha az alkalom megkívánja.
- b) Mindig a ruhához illő lakkot választok.
- c) Nyáron soha.

7. Megnézed-e társaságban a többi lány öltözkését?

- a) Csak a különösen szépeket veszem észre.
- b) Érdeklődve szemlélem a különleges ruhákat, még akkor is, ha tudom, hogy az nekem nem állna jól.
- c) Szeretek mindenkit megnézni, és a jó ötleteket lekoppintom.

8. Ha az édességek közül válogatsz, mit teszel a tányérra?

- a) Túrós süteményt.
- b) Gyümölcskosarat.
- c) Csokoládétortát.

9. A délután szabadnak ígérkezik, milyen könyvet emelsz le a könyvespolcra?

- a) A klasszikusok közül valamelyik kedvencemet.
- b) Egy bestsellert, amit a múlt héten vettem, de még nem volt időm belelapozni.
- c) Inkább egy romantikus szerelmes könyvet.

10. Nincs programod estére, a tévéműsor sem a kedvedre való. Mit teszel?

- a) Elhívom a barátnőmet egy kicsit pletykálni.
- b) Telefonon megkérdezem a barátaimat, van-e kedvük velem találkozni valahol.
- c) Felteszek egy videokazettát.

Értékelés

Ha a válaszaid többsége a:

A te stílusodhoz a klasszikus vonalú ruhák állnak a legközelebb. A finom anyagok, a diszkrét elegancia fontosabbak a számodra, mint a pillanatnyi divatirányzatok követése. Ruhatáradban olyan örök darabok vannak, melyek kiállják az idő próbáját. Azt vallood, hogy a lányok számára nincs a fekete-fehér összeállításnál megfelelőbb alkalmi viselet. A hétköznapi életben azonban nem ártana, ha a divatnak egy kicsit nagyobb figyelmet szentelnél.

Ha a válaszaid többsége b:

A divatdiktátorok neked terveznek. Te vagy az, akinek minden jól áll, mindent bátran viselhetsz, a miniszoknyától a hosszú-nadrágig bármit magadra ölthetsz. A bő és a szűk fazon, valamint a színek kavalkádjá között bátran válogathatsz, mert jó ízlésed úgyszólván megakadályoz abban, hogy nevetségessé válj. Nem majmolod, hanem az egyéniségedhez igazítod a legújabb divatot, ezért is aratod a társaságokban a legnagyobb sikereket.

Ha a válaszaid többsége c:

Kedved a lány, a nőiességet hangsúlyozó modelleket. A rafinált tűzések, a századelő hangulatát idéző csipkék, gyöngyök, fodrok valamilyen formában mindig megjelennek öltözékedben. Nem követed merészen a divat új ötleteit, de szívesen válogatsz közülük, ügyelve arra, hogy szinkronban legyenek a meglévő ruháiddal. Mert mint mindenben, ebben is ragaszkodó típus vagy. Te vagy az, akit mindig csinosnak tart a környezete, ezért nem ritkán irigységet is keltesz a többiekben. Nem ártana azonban néha kicsit merészebben bánni a színekkel.

Inka madárhoroszkóp

Az inkák sajátos rendszer szerint állították fel horoszkópjukat. Nem a csillagokhoz, hanem a madarakhoz rendelték a születés dátumát. Ebben a tekintetben hasonlítanak az Észak-Amerikában élő indián törzsekre, akik a körülöttük lévő állatokhoz rendelték a születést.

Az inka horoszkóp sokat elárul egy ember jelleméről a madarak természetén keresztül. Legyen az a bölcs bagoly, az állandóan fecsegő papagáj vagy a kecses kolibri. Emellett az inkák úgy tartják, hogy az a madár, amely jegyében születtünk, a védelmezőnk is lesz, és egész életünkben megóv minket a bajtól.

A Galamb szülöttek érzékenyek és mély érzésűek. Ők a nyugalom és a szelídség megtestesítői, de ugyanakkor a félnksége és a védtelensége is. Aki ebben a jegyben született, könnyen alkalmazkodik, vagy sodródik az árral, de fontos számára a lelki béke. Kapcsolatai kellemesek – ami jó szívének köszönhető. Inkább kerüli a vitákat, mintsem felemelje a hangját. Első ránézésre félneknek is tűnhet, de a szelídsége minden helyzetben megoldást jelent. A magánéletben mindent megtesz a harmóniáért. A saját igényeiről is lemond, hogy a párját boldognak lássa.

A Galamb tanítása: Állj ki önmagadért!

A Pulyka szülöttek büszkék, egyenesek és becsületesek. Jó barátok, megbízható társak. A Pulykától igen sokan kérnek segítséget és tanácsot, és ami még ennél is többet jelent: meg is fogadják azt. A Pulyka megfontoltan és körültekintően hozza meg döntéseit. A tanulás mindig örömet jelent neki. Rendkívül jó érzéssel tölti el a gondolat, hogy értékes a tudása. A szerelemben sokáig keresi az igazit, de ha megtalálta, akkor a tenyerén hordozza. Nagylelkű szerelmi partner, minden földi jóval elkényezteteti a kedvesét.

A Pulyka tanítása: Fogadd örömmel a változásokat!

Napmadár (jan. 22.–febr. 19.)

A Napmadár jegyében születettek legjellemzőbb tulajdonsága a fékezhetetlenség és a függetlenség. Öntörvényű és különc. Nem kerüli ugyan feltétlenül mások társaságát, de nagyon jól érzi magát egyedül is. Az önállóság nagyon fontos neki. A munkájában akkor nyújtja a legjobb teljesítményt, ha szabad kezét kap. Ötletes, találemény, igazi reformer. A magánéletében is fontos a szabadság, mindig megtartja a baráti körét, hobbijait. Sok feltaláló és felfedező is ebben a jegyben született.

A Napmadár tanítása: Tanulj meg alkalmazkodni!

Keselyű (márc. 21.–ápr. 20.)

A Keselyű szülött általában erős mind testileg, mind lelkileg. Sokszor egoista. Hajlamos arra, hogy csak magával törődjön, azaz mindig saját érdekeit tekintse a legfontosabbnak. Könnyedén túllép a kudarcokon, ezért is jó vezető. Akár tüzzel-vassal is keresztülviszi a terveit. A kudarcok nem törnek le, ilyenkor megkettőzött erővel veti bele magát a feladatokba. A magánéletben nem elég empatikus – nincs türelme végighallgatni családtagjai problémáit. Vigyáznia kell, ha állandóan csak magára gondol, akkor szerelmi kapcsolata is kihűlhet!

A Keselyű tanítása: Légy tekintettel másokra is!

Papagáj (máj. 22.–jún. 21.)

A Papagáj szülöttek éppoly színes és hangos személyiségek, mint a névadójuk. Humorosak, elevenek, így bárhol bukkanjanak is fel, azonnal a társaság központjává válnak. Hibája lehet a bőbeszédűség, a hiúság és a könnyelműség. Nemigen törődik a pénzzel, egyik napról a másikra él, de szerencsés típus, így mindig akad egy lehetőség, mely kihúzza a pácból. Nagyon sok baráttal és kiterjedt ismeretségi körrel rendelkezik. Szívesen tanul, örömmel fogadja a képzéseket – tudása sokrétű, s fogékony minden újabb ismeretre. Nem annyira a szerelem, mint inkább a kíváncsiság viszi bele a kapcsolatokba.

A Papagáj tanítása: Kerüld a meggondolatlanságot!

Galamb (febr. 20.–márc. 20.)

Pulyka (ápr. 21.–máj. 21.)

Fürj (jún. 22.–júl. 22.)

Sólyom (nov. 23.–dec. 21.)

A Sólyom nemes jellem, bátor és nagylelkű. Élete izgalmas és változatos, tele kalanddal. Bár hirtelen haragú, indulatai hamar lecsitulnak. Könnyen feledi sérelmeit, nem egy haragtartó típus. A Sólymok szeretnek bulizni, mulatni, nagy társaságban érzik igazán jól magukat. A pénzzel nagyvonalúan bánnak. Élete tele van kalandokkal, mindig kész az újrazeledésre. Ilyenkor új helyen, új társakkal kezd tiszta lapot. Ha szerencséje van és megfelelő türelmes szerelmi partnert talál, akkor egyben a legjobb barátja is lesz kedvesének.

A Sólyom tanítása: Hozd ki magadból a legjobbat!

Bagoly (dec. 22.–jan. 21.)

Aki a Bagoly jegyében született, komoly, diszkrét, és nem beszél a levegőbe. Szükszavú, és nem igazán érzélgős. Általában higgadt és tartózkodó a viselkedése. A Bagoly nem tűri a butaságot, az önteltséget és a bizonytalanságot. Szorgalmas és kitartó. Bölcs, titokzatos és megfontolt, konkrét célokkal rendelkezik. Átgondoltsága a munkájában is nagy segítség! A szerelemben hűséges társ – az anyagi hátteret is biztosítja kedvesének. A szenvedély azonban nem az ő világa! Helyette biztonságot kínál, mindig kész levenni partnere válláról a terheket.

A Bagoly tanítása: Tegyel szert önbizalomra!

hatóságára és szorgalmára lehet alapozni, ráadásul jó érzéke van az üzlethez is. A pénz nem herdálja el, sőt, épp ellenkezőleg inkább megsokszorozza azt. Megfontolt, hallgatag természetű, bölcsen kezeli a kapcsolatait. Hosszú éveig is kitarthat egy munkahelyen. Józan gondolkodása a hivatásában is segítségére lehet. A szerelemben hűséges, ha egyszer elkötelezi magát, mindig lehet rá számítani. Nem kicsapongó alkat, a flörtöket elutasítja.

A Tukán tanítása: Nyiss a világ felé!

Kolibri (szept. 23.–okt. 22.)

Aki ebben a jegyben született, derűs, jóindulatú és barátságos, maga is az életöröm megtestesítője. Mivel ott segít, ahol csak tud, sok barátja van. Szereti a szép ruhákat és a különleges ételeket. Nem veri a fogához a garast, inkább nagyvonalú, mint fukar. Bohém természetű ember, akinek igen sok barátja van. Igazi társasági lény, szeretetre méltó, kedves és jólelkű. Olyan munkakör való neki, ahol emberekkel foglalkozhat. Kedveli a szépséget, erős művészi érzékkel megáldott lény. Mindent megtesz azért, hogy a párját elkényeztesse. Nem szeret otthon ülni, mindig új és kellemes programokkal lepi meg szerelmét.

A Kolibri tanítása: Vállald fel a konfliktusokat!

Héja (okt. 23.–nov. 22.)

A Héja szülöttek energikusak, bátrak, határozottak. Kirobbanó energiával rendelkeznek, és lehangoló a fantáziájuk. Nem igazán diplomatikus, mivel nem tudja elrejteni érzelmeit. Viszont ebből kifolyólag közvetlen és nyílt. Általában vonzza a misztika, a nem szokványos, titokzatos és kiismerhetetlen dolgok. Bátor, nem retten meg a vitáktól, mindig eléri a célját. Ennek érdekében képes arra, hogy akár két ember helyett is dolgozzon. Társasága igen kiterjedt. Házasságot csak akkor köt, ha biztosan érzi, hogy megtalálta az igazit.

A Héja tanítása: Légy engedékenyebb önmagaddal!

A Fűrj egy gondoskodó tyúkanyó. A környezetében senki nem szenvedhet hiányt szeretetből és odafigyelésből. Neki mindenre van ideje és energiája. Néha ugyan zsörtölődik, de könnyű leszerelni, ha igazat adunk neki. Családjáért bármire hajlandó. Érte bármikor készen áll áldozatot hozni. Fontos, hogy családiás légkör, jó hangulat uralkodjon körülötte. Baj esetén hatékony segítséget nyújt mások számára. A szerelemben a tartós kapcsolatra törekszik.

A Fűrj tanítása: Hagyd magad mögött a sértődöttséget!

Albatrosz (júl. 23.–aug. 22.)

Az Albatrosz egy kalandvágyó típus. Bátor, vagány, merész, és nem ijed meg semmilyen nehézségtől. Legnagyobb erénye, hogy rendíthetetlenül optimista, aki életörömével másokat is magával ragad. Az Albatrosz szívélyes, nagyvonalú és karizmatikus egyéniség. Nem kedveli az egyhangúságot, mindig új kalandok után kutat, szereti, ha zajlik körülötte az élet. Rengeteg barátja van, kapcsolatai aranyat érnek. Mindig derűlátó, az akadályok nem törnek le, sőt mind nagyobb erőfeszítésre ösztönzik. A szerelemben roppant nagyvonalú, értékes ajándékokkal halmozza el kedvesét.

Az Albatrosz tanítása: A hétköznapiakban is találsz izgalmat!

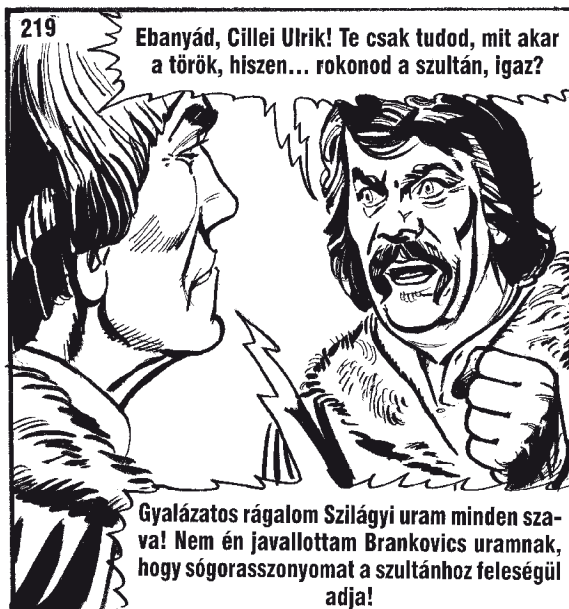
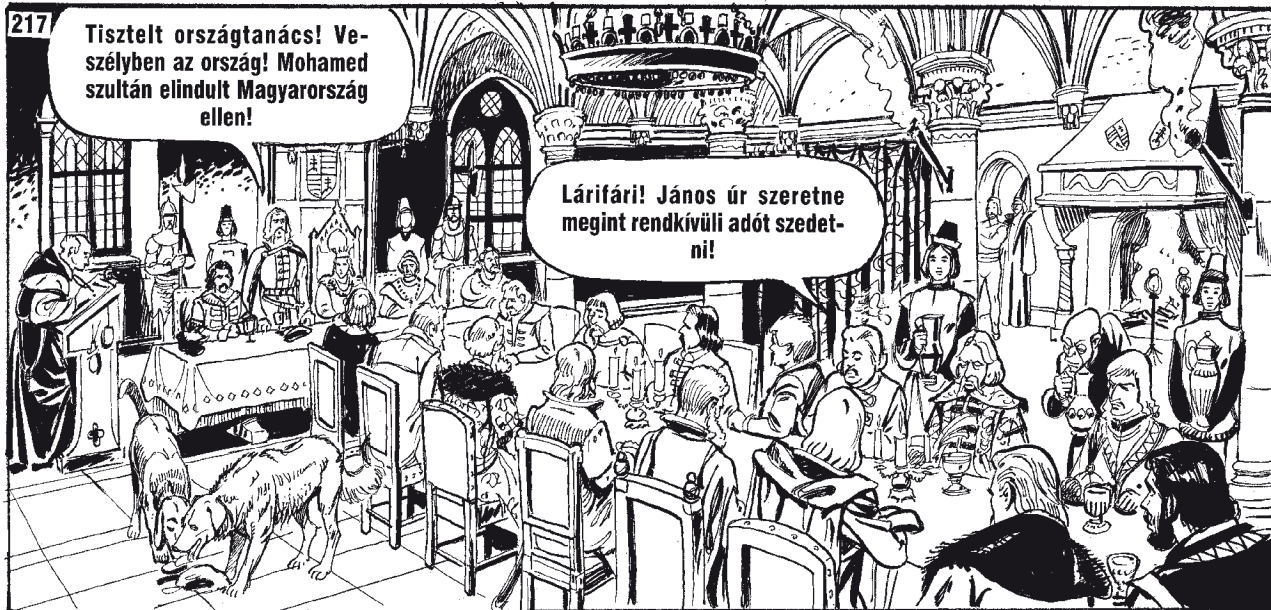
Tukán (aug. 23.–szept. 22.)

A Tukán jegyű ember igen megfontolt, higgadt és korántsem mondható bőbeszédűnek. Ő az inka horoszkóp hallgatag bölcse. Megbíz-

A fekete lovag

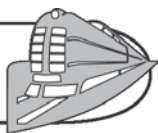
Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Tájkép sörrel és sült kacsával

Aki nem ivott még cseh sört, és hírért sem hallotta Svejknak, a derék katonának, az mit sem tud a csehek lelkéről és kultúrájáról. A sör ugyanis a lelke mindennek, életformának, irodalomnak, gasztronómiának. Megkockáztatom, még a világnézetüknek is. De ezt csak akkor értjük meg igazán, ha a prágai városnézés után csavargunk egyet Dél-Csehországban.

asszonya, Vesna Vulović túlélte a hétezer méteres zuhanást, és összefoltozva bár, de vígan éli életét azóta is. Irodalmi megközelítésben, Svejkné anabázisa. Jaroslav Hašek világhírű regényhőse tipikus cseh kispolgár. Krumpliorra van, sörhása és három balkeze. Prágából indul Budějovicébe, de lekési a vonatot, gyalog megy, és eltéved. Mindig csak előre masírozni, ezt hívják „anabázisnak”.

Jan Žižka, a huszita sereg fővezére megalapította. Miután a hitújító Husz Jánost máglyahalálra ítélték, kirobbant a vallásháború, és Tábor lett a lázadók központja. Fekete lobo-gójukra vörös kelyhet varrtak, jeléül annak, hogy közülük bárki tarthat istentiszteletet. Úgy éltek, mint az apostolok, teljes egyenlőségben. A történelmi óváros főterén még láthatók azok a kőasztalok, melyeknél közösen étkeztek a bibliai kelyhesek. Ez a sajátos „keresztény kommunizmus” azonban nem tartott tovább tizenöt évnél, mégsem múlt el nyomtalanul. Tábor máig jelképe, erős bástyája a nemzeti öntudatnak és a hitéletnek. Huszitanak öltözött motorosok körözik Jan Žižka szobra körül. Helyi szokás ez az esküvőkön. Husz János sem hiába halt máglyahalált. Cseh nyelvű írásaival irodalmi rangra emelt a prágai nyelvjárást. Nélküle a kocsmákat bújó Hašek sem írhatta volna meg a Svejket, aki innét, Táborból indult el Budějovicébe.

Zvíkovban ebédelünk. Hallott róla valaki? Mert én soha. Mégis sehol, a leghíresebb éttermekben sem ettem olyan háziasan zamatos húslevest – benne csirkemájjas palacsintarolád felszeletelve –, olyan porhanyósra sütött, szaftos marhahúst knédliivel, mint ebben a vidékies bájú étteremben. Ahol az ízekből komponált kiváló menüt az ország egyik leghíresebb séfje állította össze. Már

České Budějovice

České Budějovice. Rémlik, hogy hallottad már ezt a nevet valahol? Itt zuhant le a múlt század hatvanas éveiben ama bizonyos jugoszláv repülőgép, melynek egyik légikis-

Utat törni ismeretlen tájakon. Ezt tettük mi is, amikor elindultunk a déli régiókba.

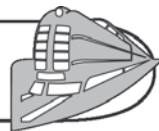
Huszita motoros esküvő, vagyis Tábor az első állomás. Közel hatszáz éve már, hogy

Český Krumlov

Tábor

Prága: Libuse tornya

ezért is érdemes idejönni. Ám, ha ebéd után lesétálunk az Orliki-tóhoz, láthatunk egy kora gótikus királyi várat, amelyet méltán neveznek a „cseh várak királynőjének”. És hajókázhatunk is, Becherovkát kortyolgatva.

Písek. Olyan a neve, mintha sörmárka volna, magyarul homokot jelent. Az Otava folyó fövényéből ugyanis aranyat mostak az elmúlt századokban. Aztán Žižka itt is kirakatta a kincsváró hordókat. Ebből szerelték fel a hadsereget, és ebből építettek erős bástyákat. Tövében ma pikniket rendeznek a turistáknak. Leheveredünk a fűre, a bájos, biedermeier ruhás lányok körbekínálják kosaraikat. Akár a régi, szép időkben, a mi közös Monarchiánkban. Aranyat már nem mosnak, találtak új aranybányát: a turizmust.

Český Krumlov: a dél-cseh városok gyöngyszeme. Az UNESCO listájára is felvett várkastély együttese a prágai Hradzsín után az ország második legnagyobb műemlék remeke. A krumlovi vár kész csoda. Csoda, hogy épen fennmaradt évszázadokon át, és csoda, ahogy felépült. Az egymást követő utódok ott folytatták, ahol az elődök abba hagyták. De mindegyik hozzátett valamit a saját elképzeléseiből és korának ízléséből.

Prága: Asztro-óra

Egy napig is bolyonghatnánk hatalmas parkjában, négy udvarában és több mint háromszáz termében. Mindmáig párját ritkítja az Álarcosbál-terem, trükkösen nagyító tükrével, álarcmintás, rokokó falfestményeivel. A Várszínház pont olyan, mint az 1700-as években. Minden eredeti: azok a süllyesztő- és emelőberendezések is, amelyekkel már akkor tudtak hajótörést, szökőárat és egyéb csodákat „varázsolni”. Szabadtéri színpada is különleges: nem a színpad forog körbe, hanem a nézőtér. Nyáron itt szoktak zenei fesztiválokat, színházi előadásokat tartani. Nem mindennapi látvány a Moldva két kunkorába épült városka sem: külön templommal, piaccal és hivatalokkal. Négy híd köti össze a két városrészt, és minden házat úgy újíttatták fel – több száz épületet –, hogy a macskaköves utcákon sétálók akár az órájukat is visszaállíthatnák az 1700-as évekbe. Itt készül, hagyományos módszerrel, a híres cseh grafitceruza. Parasztabarokk házikóval megfelve, kedves ajándék otthoni szeretneinknek. A Loire-völgyi kastélyok szépségé-

vel vetekedő Krumlovban még azon törtem a fejem, hogyan találnam meg a mobilomat vagy a slusszkulcsomat egy ekkora városban. És mekkora lenne a villany-, valamint a gázzámlám.

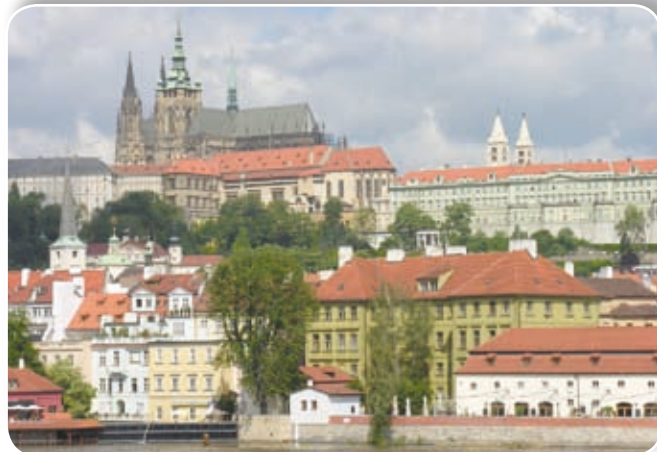
Nepomukban viszont elvarázsolt a falusi idill, a monarchiából megmaradt vendégfogadó, ahol Svejk éttermében, Svejk kedvenc disznótoros étkeit ettük, s a korabeli ruhákba öltözött Svejk-zenekart hallgattuk. A derék katonánál csak Nepomuki Szent Jánosnak nagyobb a kultusza. Elvégre itt született a hidak védőszentje, akit a jezsuiták mártírnak szemeltek ki, hogy elhomályosítsák Husz János tüzés emlékét. A szelíd szentet egyébként Pomuki Jánosnak hívták, és a város eredeti neve is Pomuk volt.

Ennyi járkálás és élmény után megéhezünk? Sült kacsát ettem volna knédlivel, ebben a műfajban a csehek utolérhetetlenek. Svejktől tudom, hogy minden út Budějovicébe vezet, a 91-es regiment szálláshelyére, ahová derék hősrünk végül is odatalált. Nyomába szegődve, nagy utat tettünk meg. Mentünk, mendégeltünk, ahol várat láttunk, megmáztuk, olykor évszázadokat meneteltünk visszafelé. Ettünk sokat, sült kacsát, hurkát, szomjunkat sörrel oltottuk. Sűrűn. Végül nagy búcsúlakomát csaptunk, ahol magam is tánkra perdültem. Szvingeltem vesztül két, hippinek öltözött táncosommal, merthogy akkor már csak a hetvenes évekre kellett visszakacsintanunk. Sok szép emléket hoztam magammal, azét a napfényes délutánét is, amikor nosztalgia-villamoson jártuk be Prágát, az „Arany Várost”. A kocsi vezető és a kalauz felöltötte a régi formaruhát, a sarokban tangóharmonikás játszott. A Svejkre hasonlító, pocakos kalauzzal megállapítjuk, hogy ide máskor is visszajövünk.

V. Zs.-LG-NL

Zvíkov

Prága: Hradzsín

Kátai Tanya 2011-es nyári program-ajánlata

2011. június 13–18.

Firka tábor

2011. június 20–25.

Zöld tábor

2011. július 4–9.

Kézműves tábor

2011. július 25–30.

Angol tábor

2011. augusztus 1–6.

Firka tábor 2

2011. augusztus

22–27. Zöld tábor 2

Érdeklődni: 024/731-222-es telefonszámon.

A szervezők fenntartják a jogot

a táborok időpontjainak változtatására

A Bulgáriában, Svisov városkában meghirdetett nemzetközi képzőművészeti biennálén sikeresen szerepeltek a szabadkai tanulók. Harmadik díjban **Szakáll Edina** (J. J. Zmaj iskola 1. osztály) és **Bencun Mia** (EmArt Műhely) részesült. Különdíjat **Korek Diána** (EmArt Műhely) kapott.

EMI

Edina, Mia és Diána az oklevelekkel

A samusok sikerei

Az óbecsei Samu Mihály Általános Iskola tanulói mostanában több versenyen és szemlén szerepeltek sikeresen. Foglalkozunk hát össze röviden:

- * Fizikából a községi versenyen Rajsli Áron hatodikos tanuló harmadik helyezést ért el.
- * Kerepes Orsolya nyolcadikos tanuló harmadik a községi kémiaversenyen.
- * A községi matematika versenyen Gazdag Ákos hetedikos tanuló szintén harmadik.
- * Miloš Žrvin ötödikes a történelemversenyen harmadik lett.
- * Német nyelvből két nyolcadikos jeleskedett, Mester Réka és Szili Emese, ők a községi megmérettetésen első és második helyezettek, míg a körzeti jogot szereztek az országos szintű megmérettetésre.
- * Iskolánk szavalói is dobogósok: Varnyú Adél és Csúzdi Noémi magyar nyelven és szerben, mint környezetnyelven; Magyar Zsófia, Hain Szilvia, Bende Nikoletta anyanyelven.
- * Az irodalmi pályázatok díjazottjai: Tóth János, Molnár Lilla, Petrényi Eleonóra, Tölgyesi Zsolt, Varnyú Adél, Lénárt Zsanett Mester Réka.
- * A mesemondó verseny díjazottja Magyar Zsófia.
- * A Tantárgyháló döntőse Gazdag Ákos.
- * A községi magyar nyelv és nyelvhelyességi verseny helyezettei: a hetedikos Bálint Andrea és Surján Bernadet első; az ötödikes Varnyú Adél, Firsing Karolina, valamint a nyolcadikos Csúzdi Noémi, Csonka Balázs, Csanak Valentina második helyezettek; Gutási Viktor, Magyar Zsófia hatodikos tanulók harmadikok lettek.
- * A körzeti versenyen az ötödikes Varnyú Adél, a nyolcadikos Csanak Valentina első, Csonka Balázs második.
- * A köztársasági versenyen az ötödikes Varnyú Adél harmadik helyezést ért el.
- * Iskolánk Iglíce csoportja Bartusz Valéria és Vajda Edit vezetésével harmadik lett a Kőketánc vetélkedőn.
- * Az Általános Iskolák Művészeti Vetélkedőjén képzőművészet kategóriában harmadik a nyolcadikos Kisutcai Renáta.
- * Az RTS futóverseny második helyezette a nyolcadikos Kaszás Krisztián, Szügyi Csaba hatodikos pedig harmadiknak futott a célba.

Józsa Zsuzsanna és Deissinger F. Hajnalka magyartanárnők

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■